

ARENDA
KOMMUNE

Tertial 1 - 2024

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
2	Kommunens langsiktige utvikling	4
3	Driftsbudsjett	6
4	Finansforvaltning	13
5	Investeringsbudsjett	16
6	Klimabudsjett	23
7	Arbeidsgiverstrategi	24
8	Forslag til budsjettendringer	31
9	Samfunn og næring	36
10	Helse og mestring	41
11	Oppvekst og utdanning	47
12	Kultur og inkludering	53
13	Organisasjon og utvikling	57
14	Økonomi og strategi	62
15	Arendal eiendom KF	66
16	Arendal havnevesen KF	76

1 Innledning

Første tertial har vært en krevende periode for kommunen. I april vedtok bystyret en fremforhandlet sluttavtale med kommunedirektøren. I samme sak vedtok også bystyret å konstituere undertegnede ut året.

Denne rapporten er på sektornivå, men det er likevel lagt vekt på å beskrive avvik og justeringer på enhetsnivå. Selv om kommunedirektøren er delegert fullmakt til å endre budsjettet innenfor sektorrammene, skal endringer av prinsipiell karakter i tråd med økonomireglementet behandles av bystyret.

Kommunens økonomiske situasjon er svært alvorlig. Opprinnelig ble det budsjettert med bruk av 41 mill. kroner fra fond i 2024. I tertialrapporten foreslås det å bruke ytterligere 108 mill. kroner fra fond for å finansiere budsjettjusteringer. Totalt medfører dette en reell risiko for at samtlige frie disposisjonsfond er brukt opp ved utgangen av året.

14 mill. kroner av de foreslåtte budsjettjusteringene er knyttet til "reparasjon" av det opprinnelige budsjettvedtaket. Dette gjelder korreksjon av kutt i forventede gevinster fra turnusplanlegging med 11 mill. kroner og korreksjon av kutt i rammen for politisk organisering og aktivitet med 3 mill. kroner. Videre er det lagt inn 19 mill. kroner til reversering av noen budsjettkutt som allerede nå er vurdert som urealiserbare. Det gjelder kostnader til spesialundervisning i private skoler med 8 mill. kroner, omdefinering av tilbudet på Lunderød skole- og ressurscenter med 3 mill. kroner og reduserte kostnader ved færre telletidspunkter i barnehagene med 8 mill. kroner.

I tillegg til det utfordrende arbeidet med å utarbeide et budsjett i balanse for 2025 må det iverksettes kraftige tiltak allerede nå. Det er lagt inn et uspesifisert kutt på overordnet nivå med 10 mill. kroner i første tertial. Dette kuttet må realiseres gjennom utfordrende tiltak som vil vare ut året.

- Vakanser: Alle faste ansettelser skal godkjennes av kommunalsjef, alle ledige stillinger skal holdes vakante så lenge som mulig og alle stillinger som kan holdes ledig ut året skal det ikke ansettes i.
- Redusert bruk av vikarer: Det skal ikke settes inn vikar før det er helt nødvendig. Som hovedregel skal det ikke settes inn vikar før det er gått minst 2 dager.
- Overtid skal kun brukes som siste utvei der det er nødvendig for å opprettholde forsvarlig drift eller sikre liv og helse.
- Alle innkjøp må vurderes ekstra nøye og alle anskaffelser som kan utsettes skal utsettes.

I denne krevende situasjonen skal vi samtidig ivareta innbyggere og ansatte så godt som mulig. Sykefraværet på kommunenivå er omtrent likt kommunal sektor på nasjonalt nivå, men vi har et alarmerende høyt sykefravær i noen grupper. Vi skal ha en ansattvennlig arbeidsgiverpolitikk, og innenfor de rammene vi har skal vi prioritere tiltak som kan redusere belastninger, øke trivsel og få ned sykefraværet.

Om vi er en lavinntektskommune så skal vi likevel huske at vi har mye å være stolte av. Vi har dyktige ansatte som leverer tjenester på høyt nivå. Levekårene beveger seg i riktig retning. Barnehagene og skolene er spesielt viktige for denne utviklingen. Helse- og omsorgstjenestene gjennomfører store og krevende omstillingsprosesser, samtidig som de ansatte hver eneste dag ivaretar innbyggere som trenger bistand. Det er mange enkelthistorier om ansatte som betyr alt for de som trenger dem. Vi er en attraktiv kommune å bo og jobbe i, vi har befolkningsvekst, god næringsutvikling og vi har et yrende kulturliv.

Det er tøft nå, men vi skal få det til - sammen!

Arendal, 23.5.2024

Karl Mork

Konstituert kommunedirektør

2 Kommunens langsiktige utvikling

Kommunen har jobbet med å etablere mål for utvikling av kommunen.

For å se om kommunen beveger seg mot de fastsatte målene, og i tråd med kommunens visjon, er det utarbeidet indikatorer for kommunen som vi vil følge over tid. Indikatorene skal vise trendene for de viktigste overordnede parameterne kommunen følger med på. Fremover vil vi presentere disse indikatorene i årsrapportering slik at den langsiktige retningen for kommunen tydeliggjøres.

Kommunens visjon er:

Livskvalitet og bærekraftig vekst – sammen skaper vi fremtiden

Kommunens mål er:

- Mestre egne liv og være en del av fellesskapet
- Livslang læring for alle
- Grønn næringsutvikling og inkludering i arbeidslivet
- Sammen skaper vi fremtiden

Kommunens indikatorer

Indikator	Siste måling	Endring fra året før
Totalplassering på kommunebarometeret 2022	Plass 33	Opp 12 plasser
Bebyggd areal til bolig, fritid og næring (arealregnskap) 2022	8,61 %	
Utslipp i 2022 (CO2- ekvivalenter)	119 661	0,0 %
Demokrati og tillit - kommunevalg (rullerer kommunevalg og stortingsvalg)	60 %	-3 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	27,6 %	0,7 %
Andel innbyggere 80 år og eldre med institusjonsopphold, korttid og langtids	10 %	1,1 %
Andel 80+ uten helse- og omsorgstjenester	31 %	-4,0 %
Andel brukere av institusjonstjeneste som er mellom 0-66 år	20 %	-5,6 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	94,1 %	0,9 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	87,9 %	2,6 %
Grunnskolepoeng ungdomsskole	41,0	-1,7 %
Andel som får spesialundervisning kommunalt og privat, 1.-10. trinn	11,1 %	-0,9 %
Gjennomføring videregående skole 2016-2022, etter 5-6 år*	77,8 %	1,8 %
Andel uføre under 30 år (pr. juni)	4,5 %	2,3 %
Andel personer med vedvarende lavinntekt, alle aldre 2022	11,6 %	-1,7 %
Andel av befolkningen 15-29 år som er utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak 2022	11,7 %	-4,1 %
Ungdata - andel ungdomsskoleelever som deltar i organisert fritid 2022	56 %	

For indikatorene der endringen er markert grønn eller hvit har utviklingen gått i riktig retning eller vært uendret siste periode. Tabellen over er en forenklet måte å fremstille resultatene på, men det gir samtidig et godt overblikk over utviklingstrekkene til kommunen.

Fem av indikatorene er markert røde fordi endringen har gått i feil retning. Dette handler om demokrati og tillit, hvor indikatoren indikerer en nedgang i valgdeltakelsen ved det siste kommunevalget.

Andelen personer over 80 år som benytter hjemmetjenester og institusjonstjenester har økt noe. Dette representerer en utfordring for kommunen ettersom befolkningens andel over 80 år vokser,

og flere i denne aldersgruppen trenger tjenester. Indikatoren for andel 80+ uten helse- og omsorgstjenester viser at det totalt sett er marginalt færre over 80 år som mottar tjenester. Det er også viktig å merke seg at 20 % av personer mellom 0-66 år mottar institusjonstjenester. En økning i yngre personer som trenger helse- og omsorgstjenester legger ytterligere press på de kommunale tjenestene.

Utviklingen av grunnskolepoengene ved ungdomsskolene i Arendal har vist en liten nedgang. Vi vet at grunnskolepoeng er avgjørende for å fullføre videregående opplæring. Det har også vært en økning i andelen unge uføre under 30 år, og det er essensielt at vi som kommune og samfunn arbeider for å reversere denne trenden.

3 Driftsbudsjett

Tertialrapportene er en avviksrapportering av løpende drift etter hhv. 4 og 8 måneder sett opp mot vedtatt budsjett. Det rapporteres på økonomi og personalindikatorer, og sektorene vurderer økonomisk prognose frem mot regnskapsslutt.

3.1 Bevilgningsoversikt drift (hele 1 000 kroner)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Rammetilskudd	-594 139	-591 365	2 774	0
Inntekts- og formuesskatt	-437 876	-449 116	-11 241	-3
Eiendomsskatt	-50 620	-50 374	245	0
Andre generelle driftsinntekter	-50 003	-36 440	13 563	37
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 132 638	-1 127 296	5 342	0
Sum bevilgninger drift, netto	1 517 155	1 414 705	-102 449	-7
Avskrivinger	126 932	131 022	4 090	3
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 644 087	1 545 727	-98 360	-6
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	511 449	418 432	-93 017	-22
Renteinntekter	-28 609	-25 397	3 212	13
Utbytter	-794	0	794	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	71 777	77 164	5 387	7
Avdrag på lån	22 608	27 052	4 445	16
NETTO FINANSUTGIFTER	64 982	78 819	13 837	18
Motpost avskrivinger	-126 932	-131 022	-4 090	-3
NETTO DRIFTSRESULTAT	449 499	366 229	-83 270	-23
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3	0	-3	0
Bruk av bundne driftsfond	-775	0	775	0
Avsetninger til disposisjonsfond	29	0	-29	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk og udisponert beløp	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-743	0	743	0
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	448 756	366 229	-82 527	-23

Resultat etter fire måneder

Tabellen over viser regnskapstall etter fire måneders drift i 2024. Disse er målt mot periodisert budsjett for fire måneder. Det er i tidligere månedsrapporter til formannskapet rapportert om avvik på driftsbudsjettet. Dette gjelder også for tertialrapport 1.

Som det framgår av tabellen over har det vært en negativ utvikling gjennom de fire første månedene. Det er store merforbruk, og økte inntekter demmer ikke opp for dette. Forslag til endringer i driftsbudsjettet øker bruk av disposisjonsfond.

3.1.1 Rammetilskudd

Oversikten over viser at kommunen pr. 1. tertial i sum har 2,8 mill. kroner i merinntekt på rammetilskuddet. Rammetilskuddet består av tre elementer: inntektsutjevning, innbyggertilskudd og skjønnsmidler.

Det er en mindreinntekt på inntektsutjevning pr. april, noe som skyldes at skatteinntekten for landet foreløpig er noe lavere enn budsjettet. Dette forventes å justere seg i løpet av året.

Det er en merinntekt på innbyggertilskuddet, noe som skyldes at det i budsjettvedtaket i Stortinget i desember ble vedtatt økt minstesats for kvalifiserings-programmet og gratis halvdags-plass i SFO for 3. klasse. Kommunedirektøren foreslår å justere for dette i 1. tertial.

Det er en merinntekt på skjønnsmidler. Det skyldes at kommunen har søkt statsforvalter og fått 3,9 mill. kroner i prosjektskjønnsmidler:

- Spillteknologi som verktøy for å øke den digitale kompetansen i kommunen som organisasjon og samfunn (DigiAgder)
- Framtidens Samfunn: Kunstig Intelligens som Drivkraft (DigiAgder)
- Interkommunalt omstillingsprosjekt i bærekraftige tjenester (Østre Agder)
- Utviklings- og finansieringsmodeller som kan utløse bygging av utleieboliger for eldre, enslige, uføre, flyktninger, studenter og arbeidsinnflyttere (Grimstad og Arendal)

Dette foreslås budsjettet inn i 1. tertial, og har en tilsvarende utgiftsside.

3.1.2 Inntekts- og formuesskatt

Det er en mindreinntekt på skatt pr. 1 tertial på 11,2 mill. kroner. Regjeringen gjorde kun helt marginale endringer i skatteanslaget i revidert nasjonalbudsjett, noe som ikke medfører endring for kommunen. Kommunedirektøren opplyser om at bystyret vedtok å øke skatteanslaget for Arendal med 30 mill. kroner utover regjeringens anslag i budsjettvedtaket i desember. Kommunedirektøren endrer ikke bystyrets vedtak og foreslår derfor ikke å ta ned anslaget med 30 mill. kroner, men gjør oppmerksom på at det er risiko i å ha et skatteanslag utover regjeringens anslag.

3.1.3 Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatt er i balanse pr 1. tertial. Det ventes også balanse for året.

3.1.4 Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter består av integreringstilskudd, andre direkte eller indirekte skatter, og andre generelle statlige overføringer. Regnskapet viser en merinntekt pr. tertial 1 på 13,6 mill. kroner, og dette er knyttet til høyere integreringstilskudd enn budsjettet. Det er foretatt nye beregninger for integreringstilskuddet for 2024, og prognosen viser at inntekten blir høyere enn det som er lagt til grunn i opprinnelig budsjett. Inntekten foreslås økt med 24,6 mill. kroner, hvorav 8,4 mill. kroner er knyttet til NAV og 16,2 mill. kroner er knyttet til voksenopplæringen. Økte inntekter må sees i sammenheng med økte utgifter pga. økning i antall flyktninger. Økte utgifter foreslås også justert i tertial 1.

3.1.5 Sum bevilgninger drift, netto og avskrivninger

Samlede driftsutgifter til tjenestene er pr. 1. tertial 102,5 mill. kroner høyere enn regulert budsjett. Avviket knytter seg til lønnskostnader med et avvik på 66,4 mill. kroner, sosiale kostnader (pensjon og arbeidsgiveravgift) med 38,1 mill. kroner og kjøp av varer og tjenester for 51,8 mill. kroner.

3.1.6 Finansområdet

Finansområdet består av renteinntekter, renteutgifter, avdrag på lån og utbytter. Renteinntektene

er ca. 3,2 mill. kroner høyere enn budsjettert og renteutgiftene er ca. 5,4 mill. kroner lavere enn budsjettert ved utgangen av tertial 2. Avdrag på lån er ca. 4,4 mill. kroner lavere enn budsjettert. Dette gir et positivt bidrag til netto driftsresultat på ca. 13,8 mill. kroner. Det vil bli en nærmere vurdering av renter og avdrag i tertial 2.

Utbytte fra Å energi ble i 2024 budsjettert med bakgrunn i prognose som forelå i juni i 2023. Ny prognose viser at budsjettert utbytte er 22,3 mill. kroner for høyt. Dette foreslås justert i tertial 1.

3.1.7 Brutto og netto driftsresultat

Tabellen viser merinntekter i forhold til periodisert budsjett på 5,3 mill. kroner, mens utgiftene er 98,4 mill. kroner høyere enn budsjett. Dette gir et negativt avvik på brutto driftsresultat (balansen mellom løpende inntekter og utgifter) på 93,1 mill. kroner.

Etter føring av netto finanskostnader er netto driftsresultat pr. april måned 83,3 mill. kroner lavere enn forutsatt i budsjettet.

3.1.8 Overføring til investering

Overføring til investering er i tråd med budsjettet ved utgangen av tertial 1.

I bystyresak 22/158 ble det vedtatt å overføre midler til emisjon i Arendal næringssselskap. Dette er ikke blitt justert i tidligere budsjetter, og regnskapsmessig betales dette til selskapet i 2024. Budsjettet foreslås justert i tråd med dette, og innebærer en økt overføring til investering på 500 000 kroner.

3.1.9 Fond

Det er hentet inn ca. 0,85 mill. kroner fra bundet fond i perioden. Det er ikke budsjettert med bruk av disposisjonsfond i tertial 1 og regnskapet er tilnærmet i tråd med budsjettet.

I tertialrapporten foreslås det å hente inn 25 mill. kroner fra disposisjonsfond pensjon for å dekke merutgifter innen pensjon. I tillegg foreslås det å hente inn 83,6 mill. kroner for å dekke forslåtte økninger i driftsbudsjettet. Det har ikke vært mulig å finansiere økte utgifter med økte inntekter i forslag over endringer i driftsbudsjettet. Dette medfører økt bruk av fond.

Vitensenteret sitt disposisjonsfond hentes inn og avsettes til bundet fond. Det har vært en avklaring med revisjonen på om midlene er bundet eller ikke. Konklusjonen er at de er bundet og derfor må flyttes fra disposisjonsfond til bundet fond.

3.2 Sektorenes økonomiske status

Vurdering av økonomisk status for sektorene er basert på regnskapsført nettoutgift i forhold til periodisert budsjett.

Tall i 1000 kroner.

Økonomiske rammer til sektorene - status pr. 31.04. (hele 1 000 kroner)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
11 FELLES FINANSIERING DRIFT	-1 066 798	-1 049 711	17 086	2
12 SAMFUNN OG NÆRING	25 712	12 707	-13 005	-102
13 HELSE OG MESTRING	498 463	451 826	-46 636	-10
14 OPPVEKST OG UTDANNING	453 885	443 422	-10 463	-2
15 KULTUR OG INKLUDERING	157 358	158 966	1 608	1
16 ORGANISASJON OG UTVIKLING	76 027	72 486	-3 541	-5
17 ØKONOMI OG STRATEGI	304 109	276 533	-27 576	-10

Ved vurdering av sektorenes økonomiske status tas det utgangspunkt i sektorenes vedtatte økonomiske rammer pr 30.april. Rammene er vedtatt av bystyret, og det er disse rammene sektorene rapporterer på gjennom året. Endringer foreslått i tertialrapporten fører til endringer i sektorenes økonomiske ramme.

Oversikten over viser avvik mot økonomisk ramme pr. tertial 1 for sektorene. Det vises til sektorkapitlene for oversikt over avvik pr. enhet.

Sektor 11 Fellesfinansiering drift inneholder de store fellesinntektene som skatt og rammetilskudd, finanspostene renter, avdrag og utbytte, og status for disse postene framgår i tabellen Bevilgningsoversikt drift og er vurdert i denne oversikten. Sektor 11 viser et positivt avvik på 17,1 mill. kroner mot økonomisk ramme.

De øvrige sektorene viser et samlet merforbruk på 99,7 mill. kroner. Med unntak av kultur og inkludering som har et positivt avvik på 1,5 mill. kroner, viser sektorene merforbruk ved utgangen av tertial 1. Det er helse og mestring som har det største merforbruket med 46,6 mill. kroner.

Forslag til endringer i driftsbudsjettet vil redusere merforbruket i sektorene. Det jobbes også aktivt med tiltak, men prognosen viser likevel at det vil være krevende å komme i balanse mot årets slutt. Samlet prognose fra sektorene pr 1. tertial er 62 mill. kroner, med forutsetningen om at kommunedirektørens forslag til endringer i tertial 1 blir vedtatt. Dersom bystyret velger å ikke kompensere sektorene som foreslått vil forventet merforbruk være vel 190 mill. kroner. Det usikkert om det vil være tilstrekkelige fondsmidler til å dekke merforbruket ved årets slutt, uavhengig av bystyret vedtak i saken. Status for sektorene er nærmere omtalt i sektorkapitlene.

Bevilgningsoversikt drift - netto pr. sektor (hele 1 000 kroner)

Bevilgningsoversikt drift - netto pr. sektor er en obligatorisk oversikt som viser netto driftsutgifter pr. enhet definert i forskrift. Oversikten viser hvordan linjen *Sum bevilgninger drift, netto* i bevilgningsoversikt drift fordeler seg på budsjettområdene/sektorene. Den obligatoriske oversikten er vist i tabellen under.

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
11 FELLES FINANSIERING DRIFT	760	-1 301	-2 062	-158
12 SAMFUNN OG NÆRING	25 701	12 707	-12 994	-102
13 HELSE OG MESTRING	498 587	451 826	-46 761	-10
14 OPPVEKST OG UTDANNING	454 110	443 422	-10 688	-2
15 KULTUR OG INKLUDERING	157 861	158 966	1 105	0
16 ORGANISASJON OG UTVIKLING	76 026	72 486	-3 540	-5
17 ØKONOMI OG STRATEGI	304 109	276 533	-27 576	-10

Tabellen viser et samlet merforbruk på 102,4 mill. kroner pr 1. tertial. I denne oversikten inngår ikke fellesinntekter, bruk/avsetning til fond, overføring til investering og finansposter.

3.2.1 Lønnsutvikling

Utvikling i lønnskostnader (hele 1 000 kroner)

1. tertial 2022			1. tertial 2023			1. tertial 2024		
Regnskap	Årsbudsjett	Forbruk i %	Regnskap	Årsbudsjett	Forbruk i %	Regnskap	Årsbudsjett	Forbruk i %
968 840	2 224 063	43,6 %	965 960	2 440 874	39,6 %	1 158 344	2 627 582	44,1 %

Tabellen over viser utvikling i kommunens samlede lønnsutgifter siste tre år. Lønnsutgifter er definert som brutto lønn med sosiale utgifter (ikke fratrukket sykelønn). Lønnsutgifter pr 1. tertial viser et forbruk på 44,1 % i forhold til årsbudsjettet. Dette er høyere enn samme periode i fjor. Periodisert budsjett pr. 1. tertial er 1 054,0 mill. kroner. Dette gir et merforbruk pr. 1. tertial på 104,4

mill. kroner (10 %) i forhold til periodisert budsjett. Merforbruk samme periode i fjor var på 45,6 mill. kroner (5 %).

For å få hele lønnsbildet må det tas hensyn til sykelønnsrefusjonen (nettolønn). Sykelønnsrefusjon pr. 1. tertial utgjør 55,9 mill. kroner, noe som er 44,0 mill. høyere enn periodisert budsjett. Nettolønn utgjør dermed 1 102,5 mill. kroner, og sammenlignet mot periodisert budsjett på nettolønn gir dette et samlet merforbruk på 60,4 mill. kroner (6 %). Dette er høyere enn samme periode i fjor, hvor det var et merforbruk på nettolønn på 13,7 mill. kroner (1,5 %).

3.2.2 Lønnsoppgjør

I budsjettet er det avsatt midler til å kompensere sektorenes rammer for virkning av lønnsoppgjøret for 2023 (helårseffekt) og årets lønnsoppgjør for 2024 med virkning fra 1. mai. Samlet er sektorene kompensert med ca. 93,3 mill. kroner for helårvirkning av 2023 oppgjøret. Ved beregning av lønnsavsetningen for inneværende år ble det lagt til grunn en kommunal justering (deflator) på lønn på 4,9 %. Dette var i tråd med statsbudsjettet for 2024.

Lønnsoppgjøret i år er fremforhandlet til 5,2 %. Ny beregning viser at det er behov for å styrke lønnsavsetningen for 2024 med 8,5 mill. kroner for å dekke de økte utgiftene. Dette foreslås innarbeidet i tertial 1.

I Revidert nasjonalbudsjett som ble framlagt i mai ble deflator for lønn justert til 5,2 %, men prisveksten ble justert tilsvarende ned. Dette medfører at det ikke er økte inntekter over rammetilskuddet til å dekke økt lønnsoppgjør i 2024.

3.2.3 Pensjon

Det er som vanlig foretatt en samlet vurdering av alle pensjonsposter pr. 1. tertial basert på oppdaterte tall og nye prognoser fra pensjonskassene. Prognosen for året viser et samlet negativt avvik på ca. 25 mill. kroner. Hovedårsaken til avviket er at endelig premieavvik for 2023 endte høyere enn forutsatt. Dette medfører økte utgifter i 2024 da premieavviket avdras fullt ut året etter at det oppstår. Pensjonsposter forslås justert i tertial 1 med 25 mill. kroner, og det foreslås å dekke dette inn ved bruk av disposisjonsfond pensjon.

Foreløpige prognoser viser at reguleringspremien i år vil bli lavere enn i 2023, og det siste anslaget er også noe lavere enn lagt til grunn i budsjettet. En lavere premie i 2024 får regnskapsmessig positiv effekt i 2025.

Både KLP og AKP har levert gode resultater for 2023. Dette gir store avsetninger til premiefond i begge pensjonskassene. Dette bidrar til at det fylles på i premiefondene i kassene, etter at de ble kraftig redusert i 2023. Bruk av premiefond i år vurderes fortløpende gjennom 2024.

Kommunen dekker store deler av reguleringspremien ved bruk av premiefond i pensjonskassene. For å dempe risikoen for at fondene tappes i for stor grad er det lagt til grunn at en større andel av premien dekkes over eget driftsbudsjett. For Arendal kommunale pensjonskasse er anbefalt nivå minimum 50 mill. kroner årlig fra egne midler. Dette er lagt til grunn i budsjettet.

Amortisering av premieavvik - endring av regnskapsprinsipp

Kommunen har siden 2014 hatt som regnskapsprinsipp å avdra (amortisere) premieavvikene året etter at de oppstår. Grunnlaget for denne beslutningen knyttet seg til å unngå en høyere gjeld i balansen enn nødvendig. Premieavvikene var betydelig lavere enn de er i dag, og det var derfor mindre konsekvenser med ettårig oppgjør.

Med store svingninger i reguleringspremien, kombinert med en krevende økonomisk situasjon for kommunen vil det være hensiktsmessig å vurdere en endring av regnskapsprinsipp ved å gå over til 7 års amortisering av premieavviket. Kommunedirektøren vil komme tilbake til dette i egen sak til bystyret etter sommeren.

3.2.4 Øvrige forslag til endringer i driftsbudsjettet

Kommunedirektøren foreslår også flere justeringer i sektorens rammer i tertial 1. Alle justeringer som foreslås i sektorene framkommer i egne oversikter i sektorkapitlene, og er nærmere omtalt av kommunalsjefene. Endringer i drift er i hovedsak finansiert ved bruk av disposisjonsfond.

Samlet foreslås drift av tjenestene justert opp med 140,7 mill. kroner. I denne inngår foreslåtte endringer på lønnsavsetning og pensjon som budsjettmessig er lagt til sektor økonomi og strategi.

Som et tiltak for å få kontroll på de høye driftsutgiftene er det foreslått en innsparing på 10 mill. kroner knyttet til vakanser, bruk av overtid, vikarutgifter og innkjøp. Innsparingen er lagt på sektor 11 Felles finansiering drift.

3.3 Konsekvenser av endringer for driftsresultatet

Bevilgningsoversikt drift - forslag til endringer i budsjett 2024 (hele 1 000 kroner)

	Opprinnelig budsjett 2024	Forslag til endringer 1. tertial	Forslag til nytt regulert budsjett 2024
Sum generelle driftsinntekter	-3 422 536	-46 940	-3 469 476
Sum netto driftsutgifter	3 505 569	132 777	3 638 346
Brutto driftsresultat	83 033	85 837	168 870
Netto finansutgifter og motpost avskrivninger	-60 931	22 300	-38 631
Netto driftsresultat	22 102	108 137	130 239
Overføring til investering	16 141	500	16 641
Netto avsetning bundne fond	3 010	11 828	14 838
Netto bruk av disposisjonsfond	-41 253	-120 465	-161 718
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-22 102	-108 137	-130 239

Tabellen over viser kommunedirektørens forslag til budsjettendringer pr 1. tertial. Det er særdeles store tall fra sektorene, og det vil utfordre balansen i driften fremover. Det er i stor grad lagt inn midler til budsjetterte tiltak som ikke kan gjennomføres, uforutsette driftskostnader og justering av felles kostnader som lønnsoppgjør, pensjon, forsikringer og avtaler med andre. Forslaget er vedtatt i ledergruppen.

Som det framgår av tabellen vil netto driftsresultat svekkes betydelig som følge av foreslåtte endringer i tertialrapporten. I opprinnelig budsjett var det lagt til grunn et negativt netto driftsresultat i prosent av samlede inntekter på 0,5 %. I nytt forslag til regulert budsjett er denne beregnet til negativ 2,9 %. Handlingsregelen legger til grunn et positivt netto driftsresultat i prosent av samlede inntekter på 1,75 %, for å sikre en bærekraftig økonomi over tid.

Følgende summer er lagt til sektorenes rammer i forslag til tertialrapport:

Forslag til endringer oppsummert pr. sektor (hele 1 000 kroner)	Netto endring
Felles finansiering drift	- 140 677
Samfunn og næring	17 816
Helse og mestring	36 715
Oppvekst og utdanning	27 185
Kultur og inkludering	18 705
Organisasjon og utvikling	2 352
Økonomi og strategi	37 904
Sum	0

Konsekvenser av økte budsjettmidler

Kommunen har ingen økning i frie midler til å dekke økte budsjetttrammer. Det er i all hovedsak lagt til grunn å dekke økningene ved bruk av disposisjonsfond. Tiltakene er lagt til for 2024, og vil bli vurdert i forhold til videreføring i 2025 gjennom HØP 2025-2028.

Bruk av fond

Kommunedirektøren varsler i denne saken en risiko for at kommunens disposisjonsfond tømmes i løpet av 2024. Det er i opprinnelig budsjettvedtak lagt til grunn å bruke 41,3 mill. kroner av disposisjonsfondet til å saldere årets budsjett. I denne saken foreslås det å øke bruken med 108,6 mill. kroner.

I tillegg til økte rammer i tertialrapporten er det usikkerhet rundt frie inntekter. Budsjettert beløp for året er 30 mill. kroner høyere enn finansdepartementets prognose. Det ble ikke varslet økt skatteinngang for kommunene i revidert nasjonalbudsjett.

Det er også usikkerhet om sektorene vil levere et regnskap innenfor vedtatte rammer. Pr april forventes det et samlet merforbruk for året på sektorene på rundt 190 mill. kroner før justering i tertialrapporten.

Dersom kommunen ikke har tilstrekkelig med fondsmidler til å dekke et eventuelt merforbruk i 2024 vil kommune måtte dekke et regnskapsmessig underskudd over de to neste budsjettårene.

4 Finansforvaltning

Gjeldende lovverk og kommunens finansreglement er rammen for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Det har i 2024 vært vakanse i stilling knyttet til finans- og gjeldsforvaltningen. Det blir derfor en fylligere vurdering og rapportering i tertial 2 innenfor finansområdet.

Kommunens finansreglement er under revidering og skal behandles i bystyret i juni. Reglementet har noen endringer fra tidligere, og gir rom for en god forvaltning fremover. Inntil denne er vedtatt legges gammelt reglement til grunn i forvaltningen.

Det er i vår (gjeldene fra mai) inngått en avtale med Bergen Capital Management (BCM) som vil bistå kommunen med rådgivning og tjenester fremover i kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Kommunen har stor gjeld og det er behov for å sikre at denne forvaltes på en særlig forsvarlig måte.

Finansforvaltningen i 1. tertial har vært preget av noe mer stabilitet i rentemarkedene. Tabellen nedenfor viser alle refinansieringene som er foretatt i 1. tertial. Kommunen velger alltid tilbudet med lavest rente ved refinansiering av sertifikatlån.

Låneopptak (hele 1 000 kroner)

Dato	Forfall	Beløp (MNOK)	Bank	Rente	Kommentar
18.01.24	19.08.24	150 000	SEB	4,77	7 mnd. sertifikatlån
28.02.24	27.09.24	277 000	DNB	4,82	7 mnd. sertifikatlån

Rentebinding

Verdi	Strategi	Grenseverdier	30.04.2024	31.12.2023
Flytende/kort rentebinding	50	25,00 - 75,00	56,9 %	57,5 %
Mellomlang rentebinding	30	5,00 - 55,00	27,3 %	21,5 %
Lang rentebinding	20	0,00 - 40,00	15,8 %	21,0 %
Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding		1,50 - 5,00	1,98	2,08

Tabellen ovenfor viser en oversikt over hvordan rentebindingen er i forhold til finansreglementet. Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding er noe redusert i løpet av 1. tertial, men ligger fortsatt innenfor grenseverdiene. Lavere bindingstid gir økt risiko for kortsiktig endring når rentemarkedet beveger seg. Det gjøres en løpende vurdering om å øke andelen langsiktige lån.

Status Finans- og gjeldsforvaltning

Tabellen oppsummerer kommunes finans- og gjeldsforvaltning pr. 1. tertial:

Finans- og gjeldsforvaltning (i 1000 kr)	Reglement	31.08.2023	31.12.2023	30.04.2024
Aktiva				
Samlet bankinnskudd		546 355	623 137	444 481
Passiva				
Samlet investeringsgjeld ex. Startlån		5 101 102	5 136 773	5 266 171
Antall långivere		7	8	8
Antall lån		24	22	23
Andel sertifikatlån	< 50 %	28,89 %	17,40%	14,53 %
Lån med fastrente		2 310 601	2 298 243	2 282 547
Lån med flytende rente		2 790 501	2 838 528	2 983 624
Rentebytteavtaler (underliggende verdi)		925 000	925 000	1 000 000

Finans- og gjeldsforvaltning (i 1000 kr)	Reglement	31.08.2023	31.12.2023	30.04.2024
Andel fast rente (%)		45,30 %	44,74 %	43,34 %
Andel flytende rente (%)		54,70 %	55,26 %	56,66 %
Andel fast rente inkl. rentebytteavtaler		63,43 %	62,75 %	62,33 %
Andel flytende rente inkl. rentebytteavtale		36,57 %	37,25 %	37,67 %
Største enkeltlån	< 15 %	7,17 %	7,13 %	6,95 %
Lengste rentebinding	< 10 år	9 år 9 mnd.	9 år 6 mnd.	9 år 2 mnd.
Lån med forfall innen 12 mnd.		1 538 000	1 367 000	1 240 000
Gjennomsnittrente		3,39 %	3,65 %	3,96 %
Markedsrenter				
NIBOR 3 mnd.		4,72 %	4,73 %	4,72 %
Fast 10 år Swap		3,84 %	3,21 %	3,88 %
Formidlings lån Husbanken (til startlån)		1 057 695	1 124 000	1 062 080

Aktiva

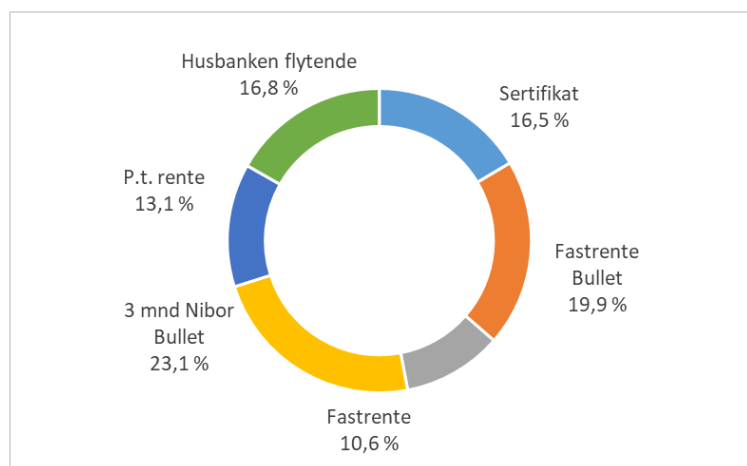
Kommunen har ingen aktiva plasseringer ut over bankinnskudd. Det kan bli aktuelt å plassere kortsiktig overskuddslikviditet i tråd med finansreglementet i løpet av 2024.

Investeringsgjeld

Kommunens samlede lånegjeld var ved utgangen av 1. tertial 6 328,3 mill. kroner. Netto lånegjeld er på 5 145,2 mill. kroner.

Kommunens vedtatte handlingsregel for netto lånegjeld fratrukket markedsmessige investeringer er på 100% av brutto driftsinntekter, og dette tilsvarer et nivå på 4 424 millioner kroner etter foreslåtte endringer i denne tertialrapporten. Kommunen er dermed 721,2 mill. kroner over sin egen handlingsregel per dags dato. Dette tilsvarer en netto lånegjeld på 116,3 % av brutto driftsinntekter, som ikke er bærekraftig for kommunen på lang sikt.

Figuren presenterer gjeldssituasjonen pr. 30.04.2024:

Figuren viser fordelingen av lånetypene pr. 1. tertial. Rentebytteavtalene vises ikke i denne oppstillingen, da disse bare er sikringsprodukter og ikke fysiske lån.

Renteutvikling 1. tertial

NIBOR 3 mnd. har vært uforandret gjennom tertial 1. 10-årige fastrenter har vært relativt stabile i perioden. Kommunens gjennomsnittrente er 3,96 % pr. 30.04.24. Dette er en økning fra 31.12.23 på 31 punkter.

Stagnerende prisvekst og utsikter til vedvarende sterk økonomi i USA har ført til reduserte forventninger om snarlig rentekutt. Også i Norge forventes det nå at kuttene skyves ut i tid, mens markedet fastholder sine forventninger om rentekutt i EU i juni. Det forventes i dag kun ett rentekutt

fra Norges Bank i 2024, og sentralbanksjefen signaliserte i mars at denne trolig ville komme i september. Pr. i dag er det mer sannsynlig at rentekuttet kommer i desember.

Renterisiko

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. En rentenedgang vil få utslag i kommunens driftsregnskap på grunn av kommunens høye lånegjeld, og høy andel lån med kort rentebinding. Rentenedgang er foreløpig skjøvet ut i tid, og vil derfor ikke få vesentlig innvirkning på 2024.

Refinansieringsrisiko

Refinansieringsrisiko er risiko for at kommunen ikke får refinansiert lån når de forfaller. Korte løpetider på sertifikatlån medfører at kommunen relativt hyppig må forholde seg til dette. For å redusere risikoen blir det i forkant av hver enkelt refinansiering foretatt en vurdering av markedsutviklingen i kredittmarkedet. Markedet anser norske kommuner som svært kredittverdige, men kommunen kan risikere å komme i en situasjon hvor det ikke gis tilbud på finansiering (fortrinnsvis sertifikatlån), slik at det må betales forsinkelsesrente inntil lånet innfris.

For å redusere kommunens refinansieringsrisiko så har det i 1.tertial i hovedsak blitt refinansiert med løpetider på 7 måneder. Kommunedirektøren vurderer refinansieringsrisikoen til fortsatt å være lav. Andel sertifikatlån er redusert ytterligere gjennom tertial 1.

Likviditet

Kommunen har tilfredsstillende likviditet og dekker jevnt over alle løpende forpliktelser. Kommunen har en trekkrettighet på 150 mill. kroner hos hovedbankforbindelsen Sparebanken Sør. Denne har ikke vært benyttet på mange år, men kommunedirektøren kan vurdere å benytte trekkrettigheten ved behov. Dette kan eksempelvis bli aktuelt mot slutten året i den hensikt å utsette nye låneopptak for å begrense neste års minimumsavdrag.

Ubrukte lånemidler kan ikke brukes til å finansiere driften, men er inkludert i vurderingen av likviditet. Dersom disse trekkes ut så begrenses likviditeten, og det kan tidvis bli nødvendig å benytte trekkrettighetene også av denne grunnen.

Startlån

Vedtatt ramme for formidlingslån i 2024 er på 150 mill. kroner. Det er tatt opp 100 mill. kroner i formidlingslån i mai, og gjenstående ramme for innvilgelse av startlån er etter dette 128 mill. kroner.

Det vil i tertial 2 vurderes om lånerammen skal justeres ned til 100 mill. kroner, basert på forventet behov framover.

5 Investeringsbudsjett

5.1 Samlet endring låneopptak investeringer

Endring i låneopptak tilknyttet prosjektavslutninger og endringer i vedtatte investeringsbudsjetter for tertial 1 oppsummeres i tabellen nedenfor.

Totalt er det et økt låneopptak for tertial 1 på 30,1 mill. kroner for Arendal konsolidert (kommunen og foretakene).

Kommune/foretak (hele kroner)	Endring låneopptak (-økning/ +nedtak)		
	7.1 Prosjektavslutninger	7.2 Forslag til endring i vedtatte budsjett	SUM
Arendal kommune	415 305	6 600 000	7 015 305
Arendal eiendom KF	1 552 544	4 495 000	6 047 544
Arendal havn KF	-1 185 276	- 42 000 000	- 43 185 276
SUM Arendal konsolidert	782 573	- 30 905 000	- 30 122 427

5.2 Avslutning investeringsprosjekter

Prosjektavslutninger samlet

Kommune/foretak (hele kroner)	Budsjett	Regnskapsført	Mer- (-)/ mindreforbruk (+)	Endring låneopptak (-økning/+nedtak)
Arendal kommune	8 066 579	11 486 695	- 3 420 116	415 305
Arendal eiendom KF	131 117 480	131 863 191	- 745 711	1 552 544
Arendal havnevesen KF	63 340 998	64 526 274	- 1 185 276	- 1 185 276
Sum	202 525 057	207 876 160	- 5 351 103	782 573

Avslutning av investeringsprosjekter med netto mindreforbruk benyttes til nedbetaling av gjeld/reduksjon av nye låneopptak, og netto merforbruk finansieres med låneopptak. Prosjekter som avsluttes i foretakene overføres til kommunen for nedbetaling av gjeld eller reduksjon av nye låneopptak.

Prosjektavslutningene for Arendal konsolidert viser et merforbruk på 5 351 103 kroner, men en reduksjon i låneopptak med 749 076 kroner. Detaljer er forklart under.

Rapporter om resultat av kontrollhandlinger vedrørende regnskap for avsluttede prosjekter fra revisor er vedlagt.

Prosjektavslutninger Arendal kommune

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Budsjett	Regnskapsført	Mer- (-)/ mindre forbruk (+)	Endring låneopptak (- økning/+nedtak)
1155	Ergonomi - Institusjoner	121 000	120 962	38	30
1161	Enhet funksjonshemmede - ny kommunal bolig	156 000	155 559	441	353
1172	VW Crafter L3 Varebil	540 000	537 312	2 688	2 688
1174	Ombygging Krøgenes - hjemmesykepleien	-	2 851 379	-2 851 379	-4 049
1178	Solhaug inventar (2022)	216 000	215 703	297	237
1179	Peugeot 2017 BT 79500	155 000	155 000	0	0
14001	Møbler - Dagsenter	160 000	159 924	76	61
14002	Møbler og utstyr Lassens hus	251 000	251 143	-143	-114
14004	Østre Agder Helsebygg IKS - utstyr	1 316 649	1 316 649	0	-13 760
14005	Inventar Krøgenes 2023	270 000	269 794	206	165
14006	Medisindispensere 2023	187 000	187 406	-406	-325
14009	Møbler Senab Eikeland Habilitering	288 895	289 545	-650	-650
14010	IKT utstyr Habilitering 1303	219 891	219 891	0	0
14012	Inventar hjemmesykepleien	461 269	461 269	0	0
14014	Tellu - medisindispensere	249 875	249 875	0	0
60003	Etterhengene feieaggregat (vei)	907 000	906 250	750	600
4693	Avslutning turløype Sør Amfi 2019	1 000 000	430 205	569 795	428 244
19401	EF39379 Toyota Proace Verso Electric (NAV)	-	722 000	-722 000	0
40002	Lekeplass sentrum (2023)	310 000	309 288	712	569
45002	Bomuldsfabriken - innkjøp kunstverk	-	422 424	-422 424	0
1226	Aktivitetspark på Sandnes skole (2020)	980 000	978 750	1 250	750
12002	Nedenes skole - inventar (2023)	123 000	122 962	38	30
12004	Marisberg - Grillhytte (2023)	154 000	153 405	595	476
Sum		8 066 579	11 486 695	-3 420 116	415 305

Arendal kommune har et merforbruk på 3 420 116 kroner mot budsjett på prosjekter som foreslås avsluttet i tertial 1 2024, men får et redusert låneopptak 415 305 kroner fordi flere prosjekter er finansiert med annen finansiering, som overføring fra drift.

To prosjekter uten investeringsbudsjett finansieres ved overføring fra drift; 19401 EF39379 Toyota Proace Verso Electric (NAV) og 45002 Bomuldsfabriken innkjøp kunstverk finansieres med overføring fra drift. 1174 Ombygging Krøgenes – hjemmesykepleien finansieres med overføring fra Arendal eiendom KF.

1226 Aktivitetspark på Sandnes skole (2020) finansieres med tilskudd og spillemidler.

12002 Nedenes skole - inventar (2023) og 12004 Marisberg - Grillhytte (2023) er delprosjekter av prosjekt 1210 oppvekst inv. møbler/utstyr. 40002 Lekeplass sentrum (2023) er delprosjekt av 4694 Lekeplassutstyr.

Prosjektavslutninger vann og avløp

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Regnskapsført
5754	Kobelco 1 med palleløfter Volvo	1 966 900
5755	Kobelco 2	1 950 000
5756	Hjulmaskin	2 641 000
5757	Maskinstyringssystem for 3 gravemaskiner (programvare)	930 000
5761	Toyota Hilux 4x4 PD75132 (VA)	556 108
5762	Nissan Leaf EH49615 (VA)	319 900
5763	Nissan Leaf EH 49614 (VA)	319 900
5635	V Skydebanen sanering	192 026
5636	A Skydebanen sanering	359 612
5709	VA Arendal Øst (2022)	840 068
Sum		10 075 514

Avsluttede prosjekter påvirker ikke låneopptak da prosjektene blir tildelt midler fra hovedprosjektene på VA. Ved avslutning vil eventuelt restbudsjett tilbakeføres til pott, og benyttes i andre VA-prosjekter.

Prosjektavslutninger Arendal eiendom KF

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Budsjett	Regnskapsført	Mer- (-)/ mindre forbruk (+)	Endring låneopptak (- økning/ +nedtak)
06266	Kjøp av boliger HP 2015-2018	26 242 373	36 583 002	-10 340 629	0
06275	Kjøp av næringsarealer inkl. Heftingsdalen ifm. E18 HP 2015-2018	17 463 415	8 501 342	8 962 073	0
06390	ENØK årlig	507 250	490 695	16 555	13 244
06418	Agderparken nord - kjøp av næringsarealer 2017	25 445 542	24 904 972	540 570	540 570
06465	Hj. baserte tj baser til hj sykepleien HP 2019-2022	2 990 000	2 857 508	132 492	105 994
06545	Nytt bygg Krisesenter tilbud for menn HØP 2021-2025	8 000 000	8 891 257	-891 257	-713 006
06552	Ventilasjonsanlegg Ørbekk 2 HØP 2021-2025	200 000	0	200 000	160 000
06581	Brannforebygging utleieboliger 2021	2 000 000	3 172 692	-1 172 692	0
06583	Ny barnehage Marisberg - inventar HØP 2022-2025	3 700 000	3 664 056	35 944	28 755
06639	Sikring av Stensåsgruver 2022	500 000	602 570	-102 570	-82 056
06652	Forprosjekt utleieboliger Romstølen vest HØP 2023-2026	0	0	0	0
06668	ENØK-led konvertering Plankemyra 2023	236 900	269 419	-32 519	-26 015
06670	Kjøp av boliger 2023	18 924 000	18 924 052	-52	-42
06671	Asdal u-skole - oppgradering av tak og gesims 2023	3 625 000	3 628 622	-3 622	-2 898

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Budsjett	Regnskapsført	Mer- (-)/ mindre forbruk (+)	Endring låneopptak (- økning/ +nedtak)
06676	Birkenlund skole - satellitt for ressurscenter/svaksynte 2023	4 952 000	4 980 196	-28 196	-22 557
06680	Myra skole - oppgradering fasader og uteområde 2023	1 200 000	1 281 245	-81 245	-64 996
06683	Myratunet - oppgradering tak 2023	2 100 000	2 148 111	-48 111	-38 489
06687	Myratunet - solceller 2023	1 700 000	1 714 946	-14 946	-11 957
06688	Bjorbekktunet - solceller 2023	1 414 000	1 413 605	395	316
06690	Bjorbekktunet - solceller 2023	447 000	447 156	-156	-125
06691	Brannforebyggende tiltak sentrum 2023	2 500 000	2 827 897	-327 897	-262 318
06705	Oppgradering spesialrom Moltemyr skole 2023	1 000 000	1 415 271	-415 271	-332 217
06706	Ombygging til elever med spesielle behov 2023	570 000	599 898	-29 898	-23 918
06651	Utbygging Flosta, avd. C	5 400 000	2 544 679	2 855 321	2 284 257
Sum		131 117 480	131 863 191	-745 711	1 552 544

I tabellen over er det listet opp investeringsprosjekt som foreslås avsluttet. Tabellen viser et merforbruk på kr 745 711. Deler av dette er dekket opp tidligere og fremkommer ikke i tabellen. Nettobeløp på kr 1 552 544 benyttes til nedbetaling av gjeld eller reduksjon av nye låneopptak.

Kommentarer til endringene:

Kjøp av boliger HP 2015-2018 - 06266

Kjøp av boliger er tidligere finansiert med bruk av ubundne fondsmidler som ikke fremkommer i tabellen over.

Kjøp av næringsarealer inkl. Heftingsdalen ifm. E18 HP 2015-2018 - 06275

Budsjettet til dette prosjektet er tatt ned i "desembersaken" i 2020, og mindreforbruket er allerede benyttet til nedbetaling på lån.

Nytt bygg Krisesenter tilbud for menn HØP 2021-2025 - 06545

Prosjektet har hatt sine utfordringer og meldt om stram økonomi fortløpende. Det har under prosessen vært store prisøkninger som har fordyret prosjektet.

Brannforebyggende tiltak sentrum 2023 - 06691

Prosjektet er finansiert med overføring fra drift i 2023 og er i balanse.

Oppgradering spesialrom Moltemyr skole 2023 - 06705

Prosjektet har et merforbruk som må sees i sammenheng med andre prosjekter i en prosjektavslutning. Det har vært endringer i prosjektet som har fordyret prosjektet.

Utbygging Flosta, avd. C - 06651

Prosjektet ble utført til en lavere kostnad enn forventet.

Prosjektavslutninger Arendal havnevesen KF

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Budsjett	Regnskapsført	Mer- (-)/ mindre forbruk (+)	Endring låneopptak (- økning/+nedtak)
11455	Pollen oppgradering 2016	8 800 000	8 012 520	787 480	787 480
11485	Miljøtiltak elektrifisering maskinpark cover landstrøm 2019	291 880	170 441	121 439	121 439
11487	Sandvikodden (oppgradering bygg fjellhall) 2019	22 829 429	23 048 279	- 218 850	- 218 850
11710	Kystveien kontrollrom 2022	1 450 067	1 518 551	- 68 484	- 68 484
11711	Sandvikodden Kontorbygg 2023	1 306 504	1 754 667	- 448 163	- 448 163
11706	Tilleggsutstyr Liebherr 2023	1 416 578	1 416 578	-	-
11709	Toyota Proace Electric ED21689	518 247	518 247	-	-
11730	Fiberoptisk Skjøtemaskiner - 2023	101 401	101 401	-	-
11733	Kompaktlaster Volvo L45H-UM 2024	1 165 503	1 165 503	-	-
11734	Skuffe Hjullaster L220H 2024	250 000	250 000	-	-
11554	Terminaltraktor 1 - 2023 - MAFI R332 - serienr 3321519	1 049 000	1 049 000	-	-
11556	Reachstacker 2 - 2023 - Hyster - Chassisnr F222E01533V	6 335 000	6 335 000	-	-
11557	Hjullaster - Volvo L220H -5235	2 850 000	2 850 000	-	-
11558	2024 Snøryddeutstyr - Honda snøfres HSL2511	167 200	167 200	-	-
11559	AMT Aluminiumshenger 2024	105 000	105 000	-	-
11720	Steinsetting Pålsodden 2023	6 705 190	6 705 190	-	-
11609	Godsterminal pålsodden 2022	-	-	-	-
11721	Pålsodden lagertelt nr.17 2023	4 000 000	4 679 349	- 679 349	- 679 349
11722	Pålsodden lagertelt nr.18 2023	4 000 000	4 679 349	- 679 349	- 679 349
Sum	Sum	63 340 998	64 526 274	- 1 185 276	- 1 185 276

Fotnote: Prosjekt 11710 og 11711 er delprosjekter av 11487 Sandvikodden (oppgradering bygg fjellhall 2019). Prosjekt 11706,11709,11730,11733 og 11734 er delprosjekter av 11496 Teknisk utstyr 2020. Prosjekt 11554,1556,11557,1558 og 11559 er delprosjekter av 11550 Håndteringsutstyr/logistikk Eydehavn terminal. Prosjekt 11721 g 11722 er delprosjekt av prosjekt 11609 Godsterminal på Pålsodden 2022. Prosjekt 11720 er delprosjekt av 11604 Areal.

Det er i 1. tertial avsluttet investeringsprosjekter som totalt gir et merforbruk på 1 185 276 kroner. Dette gir tilsvarende økning i låneopptak.

5.3 Forslag til endring av vedtatte investeringsbudsjett

Arendal kommune konsern

Forslagene til endringer i investeringsbudsjettet medfører en økt brutto investering på 27 855 00 og et økt låneopptak på 30 905 000 kroner.

Arendal kommune

AK - prosjekter med lånefinansiering

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Endring brutto investering	Endring mva.-komp	Endring tilskudd/fond	Endring låneopptak
1006	Arendal eiendom KF - utlån	-4 495 000	0	0	-4 495 000
1009	Arendal havnevesen KF - utlån	42 000 000	0	0	42 000 000
	SUM endring utlån mot KF	37 505 000	0	0	37 505 000
0	Avsetning tap startlån	-3 150 000	0	-3 150 000	0
0	Agder Næringssselskap AS - emisjon	500 000	0	500 000	0
1635	Østre Agder Brannvesen - biler og utstyr	-2 000 000	-400 000	0	-1 600 000
14007	Helsehus - flytting av forprosjektmidler tas ned. Budsjett ligger i AE.	-5 000 000	0	0	-5 000 000
NY/54001	Arendal GO	2 500 000	500 000	0	2 000 000
5530	parkeringsautomater 2017	-500 000	-100 000	0	-400 000
5682	Trafikksikkerhetsplan	-1 000 000	-200 000	0	-800 000
5688	Lage strødepoter med tak	-1 000 000	-200 000	0	-800 000
	SUM endringer AK	-9 650 000	-400 000	-2 650 000	-6 600 000
	SUM endringer AK konsolidert	27 855 000	-400 000	-2 650 000	30 905 000

Kommentarer til endringene:

Avsetning tap startlån

Avsetning tap startlån tas ut fra investeringsbudsjettet.

Agder Næringssselskap AS – emisjon

Investeringen på 500.000 skulle vært innarbeidet i 2. tertial 2022, etter bystyrevedtak 29/9-22. Legges inn i 1. tertial 2024.

Østre Agder Brannvesen - biler og utstyr - 1635

Prosjektet er redusert fra 7 mill. til 5 mill. kroner etter vedtak i samarbeidet.

Helsehus - flytting av forprosjektmidler fra kommune til foretak - 14007

Flyttes fra Arendal kommune til Arendal eiendom KF

Arendal GO - NY/54001

Arendal GO er en app for informasjon om trafikkflyt i kommunen. Midler flyttes fra prosjekt 5530 parkeringsautomater 2017 (500.000 kroner), 5682 Trafikksikkerhetsplan (1 mill. kroner) og 5688 Lage strødepoter med tak (1 mill. kroner) til Arendal OG (2.5 mill. kroner)

Andre endringer

Korreksjon av bevilgningsoversikt investering

Det gjøres en korreksjon av bevilgningsoversikt investering fra HØP 2024-2027 for kommunen og Arendal eiendom for korrekt presentasjon. Se detaljert kommentar under Arendal eiendom.

Navneendring prosjekt utskifting seiltak utescene Kanalplassen

Ønsker å endre navn og formål på prosjektet fra utskifting seiltak utescene Kanalplassen til utskifting seiltak utescene bakgården.

Arendal eiendom KF

Følgende forslag til endringer i investeringsbudsjettet:

AE - prosjekter med lånefinansiering					
Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Endring brutto investering	Endring mva.-komp	Endring tilskudd/fond	Endring låneopptak
06318	KØH/legevakt med korttidsplasser	25 000 000	5 000 000	0	20 000 000
06595	Inventar til KØH/legevakt med korttidsplasser	-25 000 000	-5 000 000	0	-20 000 000
06640	Sprinkling Saltrød BOS	5 100 000	1 020 000	4 175 000	-95 000
06692	Røed - tiltak ved bortfall Heldøgns	-7 500 000	-1 500 000	0	-6 000 000
06713	Forprosjekt ombygning av Solhaug	2 000 000	400 000	0	1 600 000
SUM		-400 000	-80 000	4 175 000	-4 495 000

Kommentarer til endringene:

KØH/legevakt med korttidsplasser - 06318

Byggeprosjektet ble påbegynt våren 2021 og overlevert til Arendal eiendom sommeren 2023. KØH/Legevakten er bygd i tråd med miljøkrav som solceller, passivhusstandard og fjernvarme. Enhetene tok bygget i bruk høsten 2023 og offisiell åpning av helsebygget var 13.11.23. Tilskuddsmidler fra husbanken er mottatt. Forventer å avslutte prosjektrengskapet innen året.

Inventar til KØH/legevakt med korttidsplasser - 06595

Legevakt/KØH består av to investeringsprosjekt, byggeprosjekt kr 300 mill. og inventar/utstyr kr 25 mill. Disse to prosjektene slås sammen til et samlet prosjekt med budsjett kr 325 mill. inkl. mva. Dette er en teknisk korrigerende grunnnetablering av et IKS (interkommunalt samarbeid), Østre Agder helsebygg IKS, og fordeling av kostnader til de ulike eierkommunene.

Sprinkling Saltrød BOS - 06640

Lovpålagt branntiltak sprinkling Saltrød BOS ble vedtatt i HØP 22-25 med kr 6 mill. inkl. mva. Grunnet økt omfang av infrastruktur VA og grunnarbeid, samt prisstigninger, må budsjettet økes med kr 5,1 mill. Denne økningen dekkes i sin helhet inn med husbankfinansiering på kr 4,175 mill. og moms kompensasjon.

Røed - tiltak ved bortfall Heldøgns - 06692

Investeringsprosjektet Røed - tiltak ved bortfall Heldøgnsomsorgssenter tas ned grunnet investeringen nytt heldøgnsomsorgssenter er tatt inn i vedtatt HØP 2024-2027

Forprosjekt ombygning av Solhaug - 06713

Det er vedtatt i bystyret 29.2.24 at Arendal eiendom KF skal igangsette et forprosjekt på ombygging av Solhaug 5. 6 og 7 etasje. I saksfremlegget beskrives det at kostnadene til forprosjektet og eventuell oppstart av ombygging, dekkes inn gjennom omdisponering av rehabiliteringsmidler, opprinnelig avsatt til Røed. Forprosjektet estimeres på kr 2 mill. inkl. mva.

Korreksjon av bevilgningsoversikt investering

Det gjøres en korreksjon av bevilgningsoversikt investering fra HØP 2024-2027 for kommunen og Arendal eiendom for korrekt presentasjon.

For 2024 har ikke Arendal eiendom behov for lån, men budsjetterer med et ekstraordinært avdrag på 72,6 mill. kroner hovedsakelig tilknyttet salg av og tilskudd til legevakts bygget. Dette beløpet

flyttes i bevilgningsoversikt for kommunen fra "Utlån egne midler" til post "Mottatte avdrag på utlån av egne midler".

I Arendal eiendom flyttes tilsvarende beløp på 72,6 mill. kroner fra post "Bruk av lån" til post "Avdrag på lån", som et ekstraordinært avdrag. Endringene får ingen låneeffekt, kun endring for korrekt presentasjon i bevilgningsoversikter. Endringer fremkommer i tabell "Forslag til budsjettendringer" for kommunen og Arendal eiendom.

Arendal havnevesen KF

Følgende forslag til endringer i investeringsbudsjettet:

Prosjekt	Prosjektnavn (hele kroner)	Endring brutto investering	Endring mva.-komp	Endring tilskudd/fond	Endring låneopptak
11600	Regulering og prosjektering (2021)	2 000 000	0	0	2 000 000
11612	Roro-Kai Eydehavn (2024)	40 000 000	0	0	40 000 000
11613	Arendal Terminal Service (ATS) (2024)	3 000 000	0	3 000 000	0
SUM	SUM	45 000 000	-	3 000 000	42 000 000

Kommentarer til endringene:

Regulering og prosjektering (2021) -11600

Prosjektet omhandler områderegulering for havne- og industriområdet på Eydehavn. Statsforvalteren har krevd omfattende utredninger relatert til helse, oppvekst, støy og miljø. Dette har medført en overskridelse av det opprinnelige budsjettet. Et låneopptak på 2 millioner kroner vil dekke denne overskridelsen og slutføring av prosjektet.

Roro-Kai Eydehavn (2024) -11612

Arendal Bystyre har vedtatt etableringen av en RoRo-kai på Eydehavn 2 mai 24. Det vedtatte budsjettet er på 75 millioner kroner, hvorav 40 millioner kroner er allokert til 2024 og de resterende 35 millioner kroner til 2025.

Arendal Terminal Service (ATS) (2024) - 11613

Arendal bystyre fattet den 22. juni 2023 et vedtak om opprettelsen av Arendal Terminal Service AS (ATS). Selskapet etableres med et kapitalinnskudd på 3 millioner kroner fra havnevirksomhetens frie midler.

6 Klimabudsjett

Det er ingen avvik å melde pr. 1.tertial. Status vil bli kommentert i tertial 2.

7 Arbeidsgiverstrategi

Dette avsnittet beskriver status i arbeidet med å realisere bystyrets vedtak om mål og prioriteringer i 2024.

For å møte kommende utfordringer er det viktig at kommunen er en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsgiver. Bystyret vedtar ny arbeidsgiverstrategi for hver periode. Denne er tett knyttet opp mot FNs bærekrafts mål og kommuneplanens samfunnsdel.

Særlige satsingsområder vedtatt av bystyret for handlingsplanperioden 2024-2027 er:

- Opprettholde antall lærlinger i kommunen i henhold til vedtatt lærlingestrategi
- Videreføre arbeidet med å iverksette de sentrale partenes intensjonserklæring om heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene, men også i oppvekst-tjenestene
- Å skape et større mangfold blant kommunens ansatte, øke kompetansen på mangfolds ledelse og sikre gevinster av et mer mangfoldig miljø.
- Utvikle og opprettholde intensiteten i arbeidet med å nå sykefraværsmålene i alle sektorer.
- Digitalisering av tjenester og prosesser gjennom IKT Agder-samarbeidet.
- Kvalitetssikring og effektivisering gjennom kontinuerlig læring og forbedring.

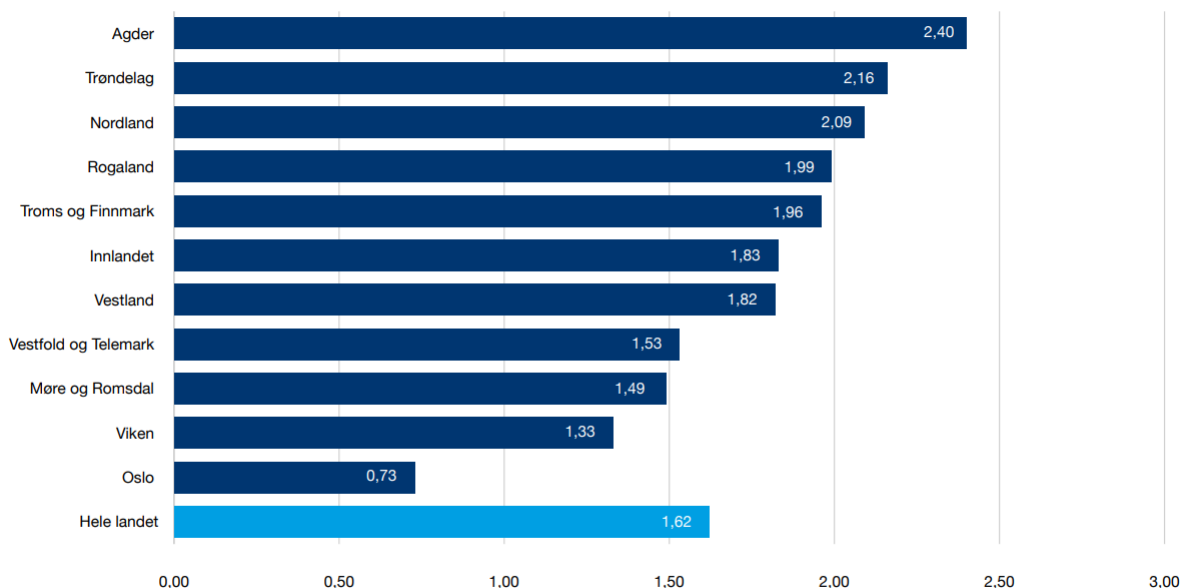
Mål, status og prognoser for de ulike områdene beskrives under.

7.1 Lærlinger

Satsingen på lærlinger har vært offensiv og viktig i et utdanningsperspektiv og som en strategisk satsing for å sikre kompetent arbeidskraft i regionen i årene fremover. Ved utgangen av 2023 var det totalt 99 lærlinger og lærekandidater i Arendal kommune. Dette tilsvarer 2,1 lærlinger per 1 000 innbyggere. Alle kvalifiserte elever i de store kommunale fagene som søkte i 2023 fikk plass. Siden lærlinger normalt starter og slutter i august er antallet omtrent det samme ved utgangen av 1. tertial som ved inngangen.

For øvrig er Agder på toppen nasjonalt i antall løpende lærekontrakter med 2,4 kontrakter per 1 000 innbyggere. Nasjonalt snitt er 1,62 kontrakter per 1 000 innbyggere.

Antall løpende kommunale lærekontrakter

Figur 9.7: Antall løpende kommunale lærekontrakter per 1 000 innbyggere, etter fylke, 2022. Kilde: Utdanningsdirektoratet og SSB

Kilde: KS rapport «Der folk bor – status kommune 2023».

Innsøkingen til lære plasser er redusert sammenlignet med tidligere år.

For at flere ungdommer skal ønske å søke læreplass, er det viktig at lærlingene våre opplever og deler positive opplevelser fra læretiden. Her spiller veilederne en stor rolle. Det er viktig for kommunen å ha gode og motiverte veiledere som gir god oppfølging og som ønsker å være veileder. Dette er noe vi vil følge opp fremover.

7.2 Heltidskultur

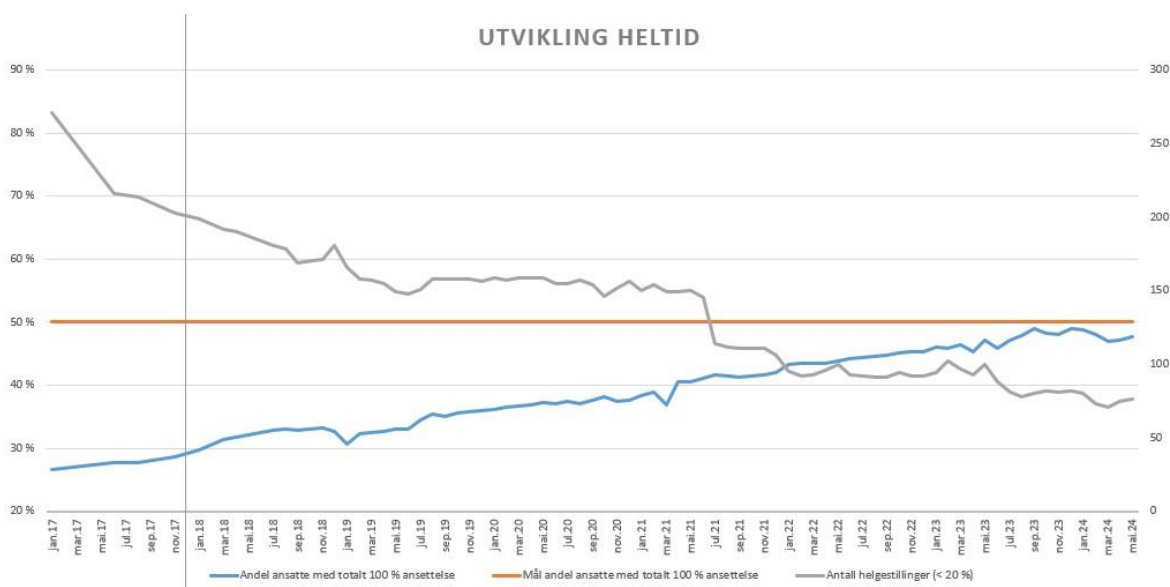
Bystyret vedtok 27.1.2022 i sak 22/3 at status i heltidsarbeidet oppsummeres i 1. tertial hvert år. Målet for 2024 er en heltidsandel på minst 62,5 % på kommunenivå. Pr. 1. tertial er vi nesten der, med 62,4 %. Det skal være minst 50 % heltidstilsatte innenfor hver sektor.

Tabellen under viser andelen faste ansatte i de ulike sektorene per 30.4.2024. På grunn av definisjoner i uttrekket kan antallet avvike noe fra andre tabeller i tertialrapporten, men tabellen gir uansett et godt inntrykk av heltidsandelen. Spesielle yrkesgrupper som fastleger og deltidsmannskaper i brann påvirker tabellen. For en mer utfyllende rapport korrigert for spesielle forhold vises det til årsrapporten.

Organisasjon hierarki	Antall ansatte	Full stilling	Heltidsandel
12 – Samfunn og næring	314	195	62,1 %
13 – Helse og mestring	1547	775	50,1%
14 – Oppvekst og utdanning	1092	807	73,9 %
15 – Kultur og inkludering	238	181	76 %
16 – Organisasjon og utvikling	78	70	89,7 %
17 - Økonomi og strategi	21	20	95,2 %
	3278	2046	62,4 %

Heltidskultur i helse og omsorg spesielt

Arendal kommune har jobbet grundig og målrettet med å øke andelen heltidstilsatte, særlig de siste 7 årene. Fra 2017 til 2024 har andelen deltidsstilsatte i helse og omsorg blitt redusert fra 74 % til ca. 50 %. Det er 468 flere heltidstilsatte i Arendal kommune nå sammenlignet med da vi startet. Målet er at minst 55 % av de ansatte i sektoren skal ha full stilling innen utgangen av planperioden. Dessverre ser vi i figuren under en liten nedgang i heltidsandel fra toppmålingen i desember 2023.

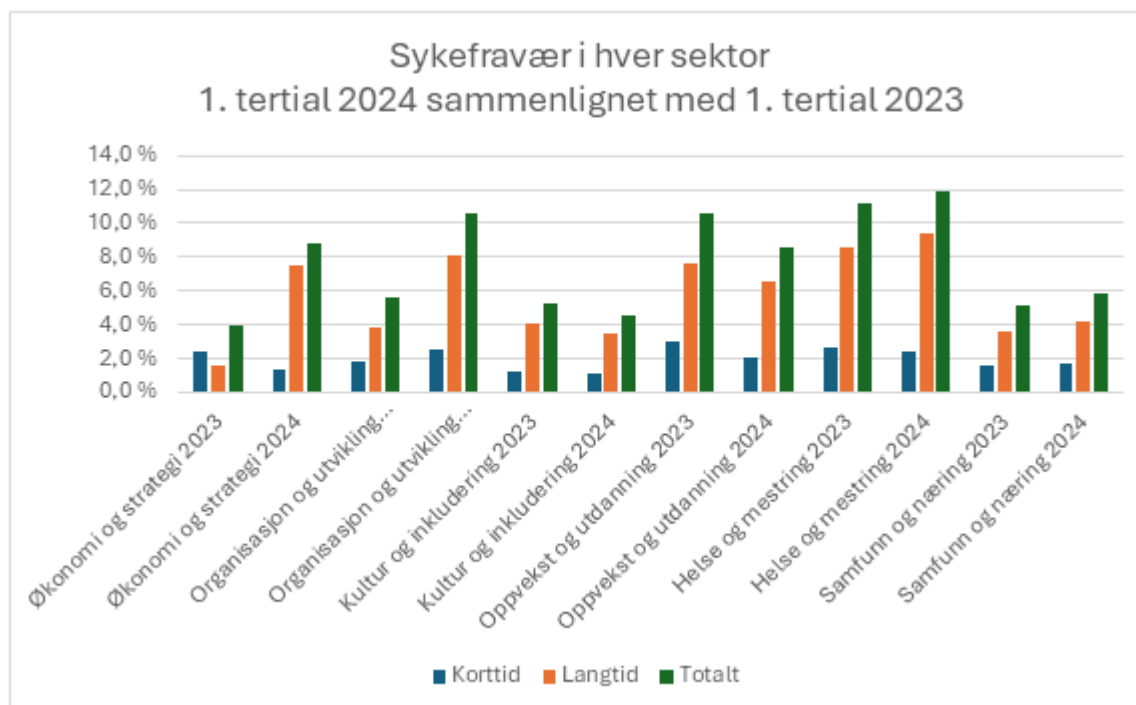
Arbeidet har hele tiden skjedd i et tett samarbeid med de ansattes tillitsvalgte. Vi har jobbet mye med å endre kultur og holdninger. Det har vært behov for mye ny kunnskap, og vi har hatt mange personalmøter og samlinger hvor heltid har vært tema. I likhet med alle andre kommuner som har jobbet med dette har vi også måttet håndtere utfordringen med økt antall helgetimer. De ansatte i Arendal kommune jobber flere helgetimer nå enn i 2017. Vi har måttet se på ulike måter å organisere turnus på for å få dette til. I 2024 jobbes det videre med oppgavedeling og organisering av tjenestene. Dette er et vanskelig omstillingsarbeid, og et godt og tett samarbeid med ansatte og tillitsvalgte er svært viktig for oss.

Vi erfarer mange fordeler med hele stillinger. For brukere av tjenestene betyr det bedre kontinuitet og høyere kvalitet. Det vil være flere kjente ansikter for pasientene når det er de samme ansatte som yter tjenestene gjennom uka. For samfunnet betyr dette mye for likestilling og yrkesdeltagelse. Ikke minst har kommunen behov for arbeidskraften til kvalifisert helsepersonell både nå og i årene som kommer. For den enkelte ansatte betyr hele stillinger en lønn å leve av, muligheter for lån i banken, forutsigbar fritid og arbeidstid, trygg pensjon, oppsigelsesvern og større muligheter til å leve et liv uten å være avhengig av andre. For kommunen som arbeidsgiver betyr det at vi kan bruke mindre tid på administrasjon av små stillinger og heller bruke ressursene våre på kvalitet og fag. Alt tyder på at arbeidsmiljø, kompetanse og sykefravær blir positivt påvirket av at kommunen klarer å tilby flere hele stillinger.

I tillegg er deltid dyrt. Kommunen sparer rundt 6 mill. kroner. i året i faste kostnader ved å ha færre ansatte i større stillinger sammenlignet med 2017.

7.3 Lavere sykefravær

Bystyrets mål for sykefravær i perioden 2024-2027 er satt til 6,5 %. Dersom målet nås, vil Arendal kommune være blant de 5 % kommunene med lavest sykefravær i Norge. Sykefraværet totalt ved utgangen av 1. tertial 2024 er 9,3%, sammenlignet med 9,7% i 2023.

Forebyggende og universelle tiltak:

- Forbedringsarbeid basert på 10-faktormodellen fra KS medarbeiderundersøkelse.
- Støtte til og utvikling av ledelse og partsamarbeid
- En god grunnmur av gode rutiner for rask og tett oppfølging av sykefravær.

- Tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten om forebyggende tiltak
- Fokus på bruk av bransjeprogrammene "En bra dag på jobb" som en del av IA-avtalen
- Prosjektet HMS i skolen – forebygging av emosjonelle belastninger er videreført som et implementeringsprosjekt rettet mot ansatte i skolene.
- Samarbeid med People@Work rettet mot skoler og barnehager

Reparerende tiltak:

- MoA- samtaler (mulighets- og avklaringssamtaler) for sykefraværssaker som enten er utpreget langvarige, hyppige eller komplekse.
- Lederstøtte til ledere som ønsker bistand i avdelinger med høyt sykefravær.
- Bruk av "Raskere frisk" som leveres av AS3
- Aktiv bruk av ekspertbistand
- Omklasseringer som tilrettelegging når det er nødvendig og mulig

7.4 Likestilling og mangfold

Arendal kommune jobber aktivt og målrettet med å fremme mangfold og inkludering, i tillegg jobber vi planmessig med å hindre diskriminering og utenforskap gjennom konkrete prosjekter som er satt i gang. Dette arbeidet ser vi som helt nødvendig for å ivareta både arbeidsgiver- og samfunnsansvaret vi har som kommune. Vi vet at komplekse utfordringer som levekårsutfordringer og ubenyttede ressurser hindrer regional vekst, derfor må kommunen gå foran for å få flere i arbeid. Samtidig er det viktig å øke mangfolds kompetansen både internt i organisasjonen og hos våre samarbeidspartnere gjennom holdningsskapende tiltak og tydelig krav for sosial bærekraft.

På systemnivå er det viktig at vi har en arbeidsgiverpolitikk som fremmer likeverdige arbeids-, lønns- og utviklingsmuligheter uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion.

Gjennom sertifiseringsordningen Likestilt Arbeidsliv, som er et faglig fyrtårn for sosial bærekraft, jobber vi planmessig med 7 innsatsområder som ivaretar disse likestillings- og mangfolds kriteriene. Det er utarbeidet en fremdriftsplan frem mot resertifisering våren 2025.

Forankringen for dette arbeidet ligger overordnet i kommuneplanens samfunnsdel, arbeidsgiverstrategien, handlingsplan mot rasisme og diskriminering og LIM-planen for Agder (likestilling, inkludering og mangfold).

7.5 Digitalisering av tjenester og prosesser

All drift og utvikling av IKT i Arendal kommune skjer i tett samarbeid med IKT Agder IKS.

IKT Agder eies av 14 kommuner samt Agder fylkeskommune. Samarbeidet har ansvar for over 47 000 brukere. IKT Agder er deltakernes IKT-organisasjon. Målet til IKT Agder er å ha brukeren i sentrum, levere mer IT for pengene og være modige og i front på tjenesteutvikling. Deltakernes mål er å bruke IKT Agder som verktøy for å løfte regionen og Norge digitalt.

Kostnadene knyttet til drift og utvikling i IKT Agder økte sterkt i 2023. En stor andel av dette er knyttet til nye avtaler rundt lisenser med blant annet Microsoft som måtte reforhandles, men også økte prosjektkostnader og dyrere har bidratt til denne økningen. Det er ikke forventet en tilsvarende stor kostnadsøkning i 2024.

Det jobbes hardt sammen med IKT Agder på å redusere disse kostnadene så mye som mulig uten at det går ut over tjenesteproduksjonen i kommunen.

Arendal har også digitaliseringsprosjektet som gjøres utenom IKT Agder samarbeidet. Et eksempel på dette er at kommunalteknikk og geodata har en større egen satsning rundt digitalisering.

Kunstig intelligens (KI) er et fokusområde fremover. Løsninger basert på KI brukes allerede i mange fagsystemer og bruk av blant annet generativ KI innen saksbehandling gir store mulighet for effektivisering fremover. Det er laget et rammeverk for strategi for KI i Arendal kommune. Vi skal ta ut effekter der vi kan, samtidig som vi skal sikre at KI benyttes på en ansvarlig måte.

Offentlig støtte til bredbåndsutbygging

Offentlig støtte er et virkemiddel for å stimulere til utbygging av bredbånd i områder hvor det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut. Midlene tildeles via fylkeskommunen etter søknad fra kommunen.

Arendal kommune er blant kommunene med best bredbåndsdekning med tilbud om 100 Mbit/s eller mer for 99% av alle husstander og tilbud om 1 Gbit/s (i praksis fiber) eller mer for 98,5% av alle husstander i kartlegging i 2023. Tilsvarende tall for 1 Gbit/s i 2022 var 96,8%, altså en forbedring på 1,7 %-poeng. Merk at tallene for 2024 ikke inneholder påbegynte utbygginger som ikke er avsluttet, eller fritidsboliger som ikke er støtteberettigede.

Med bakgrunn i dette ble det ikke funnet egnede området for søknader for 2024. Det vil bli gjennomført en kartlegging blant innbyggerne for å kartlegge eventuelle feil i kartgrunnlaget for å se om det dukker opp områder som kan være aktuelle for en utbygging for 2025.

Følgende utbygginger er påbegynt og forventes avsluttet i løpet av 2024.

- Dalenveien øst for Helleheia – 13 husstander
- Hasseldalen-Mauråsen – 7 husstander
- Vardåsen-Bråstad – 38 husstander

7.6 Helse, miljø, sikkerhet og læringskultur

For å gjøre HMS-arbeidet mest mulig relevant har vi et særlig fokus på emosjonelle og relasjonelle belastninger, samt arbeid med risikovurderinger. HMS- og kvalitetsutvalg i de enkelte virksomhetene har en viktig nøkkelfunksjon i dette arbeidet. Se mer informasjon om tiltak under delen om sykefravær. For å styrke læringskulturen i kommunen har det over flere år vært jobbet systematisk med å øke antallet avvik vesentlig. Arbeidet har vært svært vellykket og det oppfattes å være en generell forståelse i organisasjonen av at avvik handler om læring og forbedring. Enhetene er kommet langt i dette arbeidet og jobber både på systemnivå og med enkeltsaker som handler om forbedring. Det høye antallet avvik tilsier at ansatte opplever det som naturlig og trygt å melde avvik.

For å øke antallet avvik har kommunen satt et kvantitativt mål om henholdsvis 3 000 HMS-avvik og 4 000 kvalitetsavvik per år.

Tabellen under viser antall avvik i 1. tertial 2024 sortert på ulike måter. Totalt ble det levert 2977 avvik i 1. tertial. 1349 av disse var HMS-avvik.

Oversikt etter tjenesteområde	
AK - Arendal kommune	2977
12 - SAMFUNN OG NÆRING	59
13 - HELSE OG MESTRING	2137
14 - OPPVEKST OG UTDANNING	737
15 - KULTUR OG INKLUDERING	23
16 - ORGANISASJON OG UTVIKLING	19
17 - ØKONOMI OG STRATEGI	1

Oversikt etter alvorlighetsgrad	
Lav	704
Middels	1681
Høy	592

oversikt etter type skjema	
HMS-melding	1349
Kvalitetsmelding Administrative tjenester	240
Kvalitetsmelding Barnehager	10
Kvalitetsmelding Brann	1
Kvalitetsmelding Helse og omsorg	871
Kvalitetsmelding Legemiddelhåndtering	374
Kvalitetsmelding Levekår	6
Kvalitetsmelding Skole	106
Personvern/Informasjonssikkerhet	20
HMS-områder som er meldt	
Brannvern og el-sikkerhet	45
Ergonomi	21
Giftige, helsefarlige stoffer, gasser	4
Inneklima	27
Lys, stråling, støy	16
Personskade	54
Psykososialt/organisatorisk arbeidsmiljø	130
Stikkskader - med fare for blodsmitte	3
Utstyr	85
Vedlikehold, orden, renhold	34
Vold og trusler fra bruker/pårørende	561
Ytre Miljø	33
annet	308
Åpne/ulåste dører	28

Som en del av arbeidet med kvalitetsforbedring vil kommunen fortsette arbeidet med læringskultur. Kjennetegn på en god læringskultur er når ledere, verneombud og ansatte er opptatt av å skape resultater, nye tankemønstre, optimisme og lærer å lære sammen. I stedet for å lete etter feil, leter vi etter forbedringer. Konkret vil vi jobbe særlig mot å redusere variasjonen mellom enheter i hvor aktivt de bruker avvikssystemet.

Det pågår i 2024 en anbudsprosess med sikte på å anskaffe et nyere, mer moderne avvikssystem. Det forventes at implementering av nytt system vil gjøre bruken enklere for ansatte. Det forventes at dette vil bidra til at flere avvik fanges opp og blir meldt i fremtiden. Implementering av et nytt avvikssystem vil kreve opplæring og dette vil gi et godt bidrag til at de fleste ansatte i kommunen får nødvendig opplæring, men også en påminner om viktigheten av en god avvikskultur. Det gjøres også et større arbeid med å utarbeide risikovurderinger i enhetene. Dette antas å sette et sterkere fokus på risikofaktorer i arbeidet og vil være et ytterligere bidrag til å forsterke kulturen for å melde avvik/forbedringsforslag.

7.7 Samarbeid for å nå målene

Kommunen har et tett samarbeid med mange andre aktører for å nå målene innenfor arbeidsgiverstrategien:

Det er et godt samarbeid mellom Østre Agder-kommunene, og samarbeidet foregår innenfor flere områder og arenaer. Blant annet gjennom arbeidsgivernetverk og gjennom forvaltningsgrupper i IKT-Agder samarbeidet.

I arbeidet med å få ned sykefraværet er samarbeidet med fagforeningene og vernetjenesten sentralt. I tillegg bidrar Agder Arbeidsmiljø IKS, AS3, People@Work, NAV og KS. Kommunen har et tett og godt samarbeid med alle involverte.

Samarbeidet om digitalisering og IKT-drift omfatter hele Østre Agder, Vennesla, Setesdalskommunene og Agder fylkeskommune.

DigiAgder er et nettverkssamarbeid for digitalisering hvor alle kommunene på Agder deltar sammen med fylkeskommunen. Målet med nettverket er en bedre digital infrastruktur og gode løsninger for innbyggerne på Agder

Kommunen har et godt samarbeid med opplæringskontorene for de ulike yrkesfagene og med fylkeskommunen generelt om lærlinger. Kommunen jobber videre for å påvirke andre arbeidsgiver i Agder til å ta imot flere lærlinger.

Arendal kommune er sertifisert som "Likestilt Arbeidsliv"-arbeidsplass. En del av dette arbeidet er å delta i nettverk med andre private og offentlige arbeidsgivere i Agder

Fra og med februar 2024 deltar Arendal kommune i kull 3 KS prosjekt "Inn i jobb". Dette prosjektet har som mål å motvirke utenforskap ved å få unge mellom 18-30 år, som står utenfor skole og arbeid, inn i kommunale jobber. I dette prosjektet er Arendal kommune i nettverk med andre kommuner. I prosjektgruppen er både tjenestene og tillitsvalgte representert.

8 Forslag til budsjettendringer

Forslag til endringer i sektorenes økonomiske ramme for Arendal kommune

Sektor	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
Felles finansering drift	Emisjon Arendal næringssselskap (overføring til investering)	500 000	-
Felles finansering drift	Kompensasjon for merutgifter snø kaos - inntektsanslag	-	11 021 000
Felles finansering drift	Økt minstesats kvalifiseringsprogrammet (økt rammetilskudd i saldering av statsbudsjettet)	-	158 000
Felles finansering drift	SFO 3. klasse gratis halvdagsplass (økt rammetilskudd i saldering av statsbudsjettet)	-	7 218 000
Felles finansering drift	Utbytte	22 300 000	-
Felles finansering drift	Integreringstilskudd NAV	-	8 443 000
Felles finansering drift	Integreringstilskudd AVO	-	16 200 000
Felles finansering drift	Prosjektskjønn - inntekt	-	1 800 000
Felles finansering drift	Bruk av disposisjonsfond felles	-	83 637 000
Felles finansering drift	Bruk av disposisjonsfond pensjon	-	25 000 000
Felles finansering drift	Vakanser, overtid, vikarbruk og innkjøp	-	10 000 000
Samfunn og næring	Tilskudd til fylkeskommunen - AKs andel ny vei Neskilen til havna	8 500 000	-
Samfunn og næring	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	554 000	-
Samfunn og næring	Retting: budsjett for innovasjon flyttes fra sektor kultur og inkludering til riktig sektor samfunn og næring	249 000	-
Samfunn og næring	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	7 176 000	-
Samfunn og næring	Disposisjonsfond Vitensenter hentes inn og avsettes til bundet fond Vitensenter	-	11 828 262
Samfunn og næring	Disposisjonsfond Vitensenter hentes inn og avsettes til bundet fond Vitensenter	11 828 262	-
Samfunn og næring	Prosjektskjønn - inntekt bærekraftige tjenester Østre Agder	-	2 100 000
Samfunn og næring	Prosjektskjønn - bærekraftige tjenester Østre Agder	2 100 000	-
Samfunn og næring	Meglerpakker - 67 % av inntektsbudsjett flyttes fra arealplan til servicesenter	737 000	-
Samfunn og næring	Prosjektskjønn - finansieringsmodeller utleieboliger	600 000	-
Helse og mestring	Turnusplanlegging, innsparing vedtatt i HØP 2024-2027 tas ut	11 000 000	-
Helse og mestring	Vikarbruk Tromøy legesenter, BS-sak 24/15	900 000	-
Helse og mestring	Helsekartlegging for flyktninger, 5,34% stilling overføres fra helse og mestring til helsestasjon	-	101 000
Helse og mestring	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	5 689 000	-
Helse og mestring	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	927 000	-
Helse og mestring	Fact Ung, budsjett overføres fra psykisk helse og rus til barnevern	-	700 000
Helse og mestring	Redusert FDV til AE - KØH/legevakt	-	4 400 000

Sektor	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
Helse og mestring	Redusert overføring strøm til AE - KØH/legevakt	-	465 000
Helse og mestring	Overføring husleie KØH/legevakt til IKS, AKs andel	4 400 000	-
Helse og mestring	Overføring strøm KØH/legevakt til IKS, AKs andel	465 000	-
Helse og mestring	Økte utgifter BPA (basert på økte priser pr. 01.04.24 og framskriving utgifter ut året)	19 000 000	-
Oppvekst og utdanning	Reversere kutt vedr. talletidspunkt i barnehager	8 000 000	-
Oppvekst og utdanning	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	758 000	-
Oppvekst og utdanning	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	6 000	-
Oppvekst og utdanning	Idrettslagseide kunstgressbaner, ansvar leie kunstgressbaner overføres fra skole til kultur	-	526 000
Oppvekst og utdanning	Økte utgifter pga. økt antall flyktninger i skole	1 850 000	-
Oppvekst og utdanning	Innsparingskrav vedr. kostnader til spesialundervisning i friskoler reverseres	8 000 000	-
Oppvekst og utdanning	Gratis kjernetid SFO høst 3. trinn. Konsekvens av saldering i nasjonalbudsjett.	3 180 000	-
Oppvekst og utdanning	Innsparingskrav vedr. omdefinering av tilbud på Lunderød skole og ressurscenter fra undervisning til helsetjenester reverseres	3 000 000	-
Oppvekst og utdanning	Merinntak barn i Marisberg barnehage fører til økte stillinger	300 000	-
Oppvekst og utdanning	Nye vedtak for spesialundervisning i barnehager	200 000	-
Oppvekst og utdanning	20% stilling til helsekartlegging for flyktninger overføres fra kultur og inkludering (Arendal voksenopplæring) til oppvekst og utdanning (helsestasjon)	156 000	-
Oppvekst og utdanning	5,34% stilling til helsekartlegging for flyktninger overføres fra helse og mestring (Hisøy legesenter) til oppvekst og utdanning (helsestasjon)	101 000	-
Oppvekst og utdanning	Et årsverk i Fact Ung flyttes fra helse og mestring (psykisk helse og rus) til oppvekst og utdanning (familietjenesten)	1 000 000	-
Oppvekst og utdanning	Husleie helsestasjon indeksreguleres	60 000	-
Oppvekst og utdanning	Økte utgifter til transport i forbindelse med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehager	200 000	-
Oppvekst og utdanning	Økte utgifter til helsekartlegging for flyktninger	900 000	-
Kultur og inkludering	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	38 000	-
Kultur og inkludering	Retting: budsjett for innovasjon flyttes fra sektor kultur og inkludering til riktig sektor samfunn og næring	-	249 000
Kultur og inkludering	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	75 000	-
Kultur og inkludering	Idrettslagseide kunstgressbaner, ansvar leie kunstgressbaner overføres fra skole til kultur	526 000	-
Kultur og inkludering	Meglerpakker - 67 % av inntektsbudsjett flyttes fra arealplan til servicesenter	-	737 000
Kultur og inkludering	Brattekleiv skipsverft, BS23/26 (13.12.23), indeksregulering tilskudd	32 000	-
Kultur og inkludering	Helsekartlegging for flyktninger, 20% stilling overføres fra AVO til helsestasjon	-	156 000

Sektor	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
Kultur og inkludering	Introduksjonsprogram flyktninger pga. økt antall flyktninger	7 644 000	-
Kultur og inkludering	Sosialhjelp flyktning pga. økt antall flyktninger	3 093 000	-
Kultur og inkludering	Ventebolig (boligkrise, mange flyktninger)	5 369 000	-
Kultur og inkludering	Tolkeutgifter pga. økt antall flyktninger	900 000	-
Kultur og inkludering	Bemanningsflyktning pga. økt antall flyktninger	1 320 000	-
Kultur og inkludering	Jobbklar flyktning (flyktninger i jobb)	850 000	-
Organisasjon og utvikling	Korreksjon budsjettvedtak redusert politisk aktivitet	3 000 000	-
Organisasjon og utvikling	Økte utgifter til lisenser for fagprogrammer	3 532 000	-
Organisasjon og utvikling	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	-	7 039 000
Organisasjon og utvikling	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	144 000	-
Organisasjon og utvikling	Prosjektskjønn - prosjekt spillteknologi	700 000	-
Organisasjon og utvikling	Prosjektskjønn - DigiAgder kunstig intelligens	500 000	-
Organisasjon og utvikling	Avvikling av tverrsektoriell ordning med studiestøtte	-	200 000
Organisasjon og utvikling	Sluttavtale kommunedirektør merutgifter i 2024	1 715 000	-
Økonomi og strategi	Pensjon	25 000 000	-
Økonomi og strategi	Lønnsavsetning	8 500 000	-
Økonomi og strategi	Personforsikringer justert i henhold til siste prognose	1 700 000	-
Økonomi og strategi	Økt FDV til Arendal eiendom KF - Korrigering kommunal deflator	798 000	-
Økonomi og strategi	Økt FVD til Arendal eiendom KF - Frivilligsentraler, tilskudd jfr. BS-vedtak 190/2022	130 000	-
Økonomi og strategi	Redusert overføring til Arendal eiendom KF - Gatefotball, kjøp av tomt	-	2 000 000
Økonomi og strategi	Økt overføring Arendal eiendom KF – Kompensasjon utgifter under snø kaos	2 693 000	-
Økonomi og strategi	Økt overføring til Arendal eiendom KF - Tilstandsvurdering skolestruktur 2024	1 083 000	-
Sum		193 978 262	193 978 262

Forslag til endringer i investeringsbudsjettet for Arendal kommune

Prosjekt	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
1006	Arendal eiendom KF - utlån/mellomværende	-	4 495 000
1009	Arendal havnevesen KF - utlån/mellomværende	42 000 000	-
	Avsetning tap startlån	3 150 000	3 150 000
	Agder Næringssselskap AS - emisjon	500 000	500 000
1635	Østre Agder Brannvesen - biler og utstyr	-	2 000 000
14007	Helsehus - flytting av forprosjektmidler tas ned. Budsjett ligger i AE.	-	5 000 000
NY/5400 1	Arendal GO	2 500 000	-
5530	parkeringsautomater 2017	-	500 000

Prosjekt	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
5682	Trafikksikkerhetsplan	-	1 000 000
5688	Lage strødepoter med tak	-	1 000 000
	Korreksjon av bevilgningsoversikt investering - økt utlån (kun presentasjon)	72 576 000	
	Korreksjon av bevilgningsoversikt investering - økt avdrag (kun presentasjon)		72 576 000
	Mva. - kompensasjon		400 000
	Låneopptak		30 905 000
Sum		121 126 000	121 126 000

Forslag til endringer i driftsbudsjettet for Arendal eiendom KF

Ansvar	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
5 001	Nedtak FDV KØH/legevakt	4 400 000	
5 001	Redusert driftsutgift KØH/legevakt		4 400 000
5 001	Nedtak strøm KØH/legevakt	465 000	
5001	Redusert strømutfgift KØH/legevakt		465 000
5001	Korrigerings kommunal deflator		798 000
5001	Endring driftsutgifter	798 000	
5001	Frivillighetssentraler, tilskudd		130 000
5001	Økte kostnader frivillighetssentraler	130 000	
5001	Gatefotball, kjøp av tomt		2 000 000
5001	Gatefotball, redusert overføring fra AK	2 000 000	
5001	Tilstandsvurdering skolestruktur 2024		1 083 000
5001	Utgifter til rapport tilstandsvurderinger skoler	1 083 000	
5001	Kompensasjon snø kaos	2 693 000	
5001	Økt overføring fra kommunen		2 693 000
Sum		11 569 000	11 569 000

Forslag til endringer i investeringsbudsjettet for Arendal eiendom KF

Prosjekt	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
06318	KØH/legevakt med korttidsplasser	25 000 000	-
06595	Inventar til KØH/legevakt med korttidsplasser	-	25 000 000
06640	Sprinkling Saltrød BOS	5 100 000	4 175 000
06692	Røed - tiltak ved bortfall Heldøgns	-	7 500 000
06713	Forprosjekt ombygning av Solhaug	2 000 000	-
	Korreksjon av bevilgningsoversikt investering - økt avdrag (kun presentasjon)	72 576 000	
	Korreksjon av bevilgningsoversikt investering - økt bruk av lån (kun presentasjon)		72 576 000
	Mva. - kompensasjon	80 000	
	Låneopptak	4 495 000	
Sum	Sum	109 251 000	109 251 000

Forslag til endringer i driftsbudsjettet for Arendal havnevesen KF

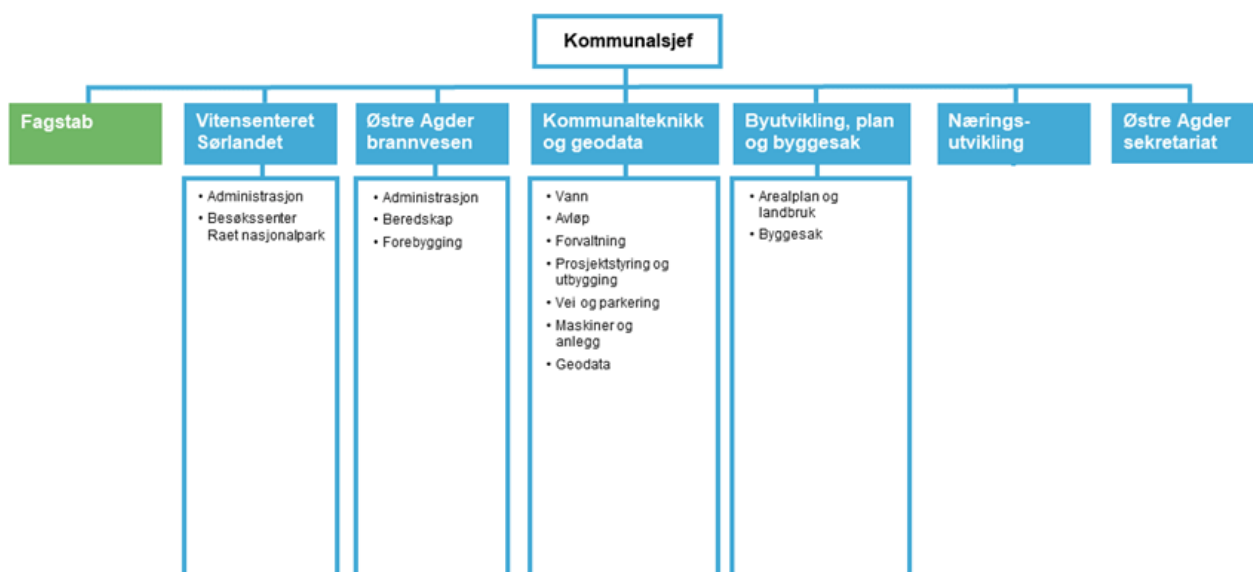
Ansv ar	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
	Kuviga småbåthavn – Erstatning, estimert budsjett i 2024	8 000 000	8 000 000
	Avskrivninger	3 535 186	
	Motpost avskrivninger		3 535 186
Sum		11 535 186	11 535 186

Forslag til endringer i investeringsbudsjettet for Arendal havnevesen KF

Prosjekt	Forslag til endringer (hele kroner)	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ Økte inntekter
11600	Regulering og prosjektering (2021)	2 000 000	
11612	Roro-Kai Eydehavn (2024)	40 000 000	
11613	Arendal Terminal Service (ATS) (2024)	3 000 000	
11613	Arendal Terminal Service (ATS) (2024) overføring fra drift		3 000 000
	Mva. - kompensasjon		
	Låneopptak		42 000 000
Sum		45 000 000	45 000 000

9 Samfunn og næring

9.1 Beskrivelse av sektoren

Samfunn og næring skal bidra til utvikling av Arendal gjennom å legge til rette for gode og trygge lokalsamfunn. Samfunn og næring består av en fagstab og 6 enheter; Kommunalteknikk og geodata, Næringsutvikling, Byutvikling, plan og byggesak, Vitensenteret Sørlandet, Østre Agder brannvesen, Sekretariatet for Østre Agder-samarbeidet og stab samfunn og næring.

9.2 Økonomisk status

Tertial 1 - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Lønn og sosiale utgifter	78 659	76 876	-1 784	-2
Kjøp som inngår i tj prod.	61 670	53 120	-8 550	-16
Kjøp som erstatter tj prod.	3 654	3 281	-373	-11
Overføringer	10 025	7 649	-2 376	-31
Finansutgifter	13	0	-13	0
Salgsinntekter	-98 218	-102 584	-4 366	-4
Refusjoner	-30 089	-25 634	4 455	17
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter	-2	0	2	0
Sum	25 712	12 707	-13 005	-102

Sektor samfunn og næring består av enheter som det av flere grunner er vanskelig å behandle sektorovergrepene når det kommer til økonomi.

Kommunalteknikk og geodata og Byutvikling, plan og byggesak har i hovedsak ansvar for gebyrfinansierte tjenester, Østre Agder og Østre Agder Brannvesen er interkommunale samarbeid og Vitensenteret Sørlandet har regional status som vitensenter og mottar tilskudd og midler fra en rekke nasjonale, regionale og lokale aktører. Enhetenes økonomi er sånn sett bundet på ulike områder og må derfor kommenteres spesielt. Samtidig har enhetene en klar forståelse av gjensidig ansvar for helheten i sektoren.

Samlet sett har sektoren et merforbruk på 13 milli. kroner pr. 1. tertial. Dette beløpet samsvarer med og skyldes primært merforbruk knyttet til det ekstreme snøfallet i januar. Det forventes at ca. 50% av disse kostnadene dekkes av Statsforvalter.

Selvkostkalkylene knyttet til byggesak er basert på høyere inntekter enn det vi har fått pr. 1. tertial. Dette vil vedvare gjennom året. Som følge av dette holdes to stillinger vakante resten av året. Dette får primært effekt på kostnadssiden etter mai måned.

Tertial 1 pr. enhet - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Stab kommunalsjef samfunn og næring	5 640	5 960	320	5
Kommunalteknikk og geodata	-8 560	-21 714	-13 155	-61
Brann	16 717	16 286	-431	-3
Vitensenteret Sørlandet	678	2 815	2 138	76
Østre Agder	286	-1 214	-1 501	-124
Byutvikling, plan og byggesak	5 795	4 680	-1 115	-24
Næringsutvikling	5 155	5 894	739	13

Stab samfunn og næring

Stab samfunn og næring har ansvar for kommunens miljøsatsing og oppgaver knyttet til samfunnsplanlegging. Staben består av to årsverk og har et svært begrenset budsjett.

Hoveddelen av budsjettet for staben er midler til kommunens innbyggerbaserte bidrag for drift av 110-sentralen. Midlene er lagt på stabsbudsjettet fordi de utelukkende gjelder Arendal og derfor ikke bør inn i økonomien til vertskommunesamarbeidet rundt Østre Agder brannvesen.

Kommunalteknikk og geodata

Kommunalteknikk og geodata er delvis finansiert over kommunens driftsramme og delvis finansiert gjennom selvkostbaserte tjenester.

Selvkostdelen av budsjettet, i hovedsak områdene vann og avløp, har pr. 1. tertial et merforbruk på ca. 1 mill. kroner. Med stram prioritering forventes det at de selvkostbaserte tjenestene går i balanse ved årsslutt.

Den rammefinansierte delen av budsjettet (i hovedsak veidrift) har et merforbruk på 12 mill. kroner. Dette skyldes kostnader knyttet til det ekstreme snøværet i januar. Alt i alt førte snøværet til et merforbruk for enheten på ca. 15 mill. kroner. Det er forventet at statsforvalter dekker ca. 7 mill. kroner. Dersom denne delen av enheten skal gå i balanse ved årsslutt må det kompenseres for ytterligere utgifter. Det er ikke lagt inn midler til dette i 1. tertial. Enheten jobber med tiltak for å redusere overforbruket, men det er ikke rom for å dekke inn i hele den resterende summen gjennom innsparingstiltak.

Østre Agder brannvesen

Enheten har pr. 1. tertial et merforbruk på 430 000 kroner. Enheten styrer mot balanse ved årsslutt. Østre Agder brannvesen har en stram økonomi som er sårbar for store hendelser som skogbrann og annet ekstremvær.

Det er fortsatt etterslep på lovpålagt kompetanse for utrykningsledere deltid og grunnkurs for deltidsmannskaper. Det er for tiden ikke rom i budsjettet til å hente inn dette etterslepet.

Vitensenteret Sørlandet

Vitensenteret Sørlandet som også omfatter Besøkssenteret Raet nasjonalpark har et planlagt mindreforbruk pr. 1. tertial. Enheten forventer å ha brukt tildelt budsjetttramme ved årsslutt. Dersom enheten, som følge av store utviklingsprosjekter og uforutsigbarhet, går med merforbruk ved årsslutt vil dette dekkes av oppsparte fondsmidler.

Vitensenteret Sørlandet har stor aktivitet med etableringer i Kristiansand og Kvinesdal og utvidelse i Arendal. Det søkes aktivt tilskudd hos ulike direktorater, bedrifter, organisasjoner og fond. Det er kontraktmessige økonomiske forpliktelser knyttet til de enkelte avdelingene. Avdelinger i

Kristiansand og Kvinesdal dekkes av tilskudd fra vertskapskommunene, øremerkede midler fra fylkeskommunen, statlig tilskudd og egeninntjening.

Kostnader knyttet til økt aktivitet dekkes av eksterne midler og påvirker derfor ikke Arendal kommunes bidrag over driftsbudsjettet.

Vitensenteret Sørlandet har pr. 1. tertial et disposisjonsfond på ca. 11 mill. kroner. Dette er midler knyttet til tidligere overføringer og drift øremerket konkrete tiltak hos Vitensenteret. Etter avklaring med revisor hentes disposisjonsfondet inn pr. 1. tertial og pengene overføres til bundet fond.

Østre Agder

Tilsynelatende merforbruk pr. 1. tertial skyldes periodiseringsfeil. Skjønnsmidler på 1,5 mill. kroner. er budsjettert i januar, men kommer senere på året. Feilen rettes opp i månedsrapport i mai. Enheten vil sannsynligvis ha brukt sin ramme ved årsslutt.

Byutvikling, plan og byggesak

Byutvikling, plan og byggesak er delvis finansiert over kommunens driftsramme og delvis finansiert gjennom selvkost. Selvkostbudsjettet kalkuleres med utgangspunkt i forventet aktivitet knyttet til gebyrbelagte byggesaker og private reguleringsplaner.

Området arealplaner går så langt i balanse, noe som betyr at inntektene er i samsvar med forventninger.

Området byggesak har en mindreinntekt på 1,5 mill. kroner i forhold til selvkostbudsjettet. Årsaken er lavkonjunktur i byggebransjen. I tillegg er det mange saker som krever mer arbeid enn gebyrregulativet legger opp til, og byggesak har også oppgaver som ikke er gebyrfinansierte. For å kompensere for mindre inntekter holdes to stillinger for tiden vakante og det settes ikke inn vikar ved sykmelding. Endelig resultat på selvkostdelen av budsjettet avregnes i januar 2025.

Næringsutvikling

Enheten har pr. 1. tertial brukt 739 000 kroner mindre enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak utbetaling av forskudd på et fylkeskommunalt tilskudd, samt at noen større kostnader forfaller senere i året. Enheten vil ha brukt sin ramme ved årsslutt.

9.3 Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Enkelte områder innenfor sektoren har avvik i henhold til budsjett. Dette er kommentert under de ulike enhetene. De viktigste tiltakene for å komme i balanse omfatter:

Redusert aktivitet: rammefinansiert del av vei, parkering, maskiner og anlegg

Det forventes at Statsforvalteren dekker 50% av kostnadene knyttet til ekstremværet i januar. Det vil ikke være mulig å dekke inn hele det øvrige merforbruket, men det settes inn tiltak innenfor hele den rammefinansierte delen av kommunalteknikk for å redusere kostnader for resten av året så mye som mulig.

Vakante stillinger hos byggesak

Det er lavere aktivitet innenfor den gebyrfinansierte delen av byggesak enn forutsatt. To stillinger holdes vakante og det settes ikke inn vikar ved langtidsfravær. Det må presiseres at byggesak har oppgaver som ikke er gebyrfinansierte og at arbeidsbelastning for avdelingen ikke er redusert tilsvarende nedgang i inntekter.

Periodiseringsfeil Østre Agder

Enheten har periodisert skjønnsmidler på 1,5 mill. kroner til januar. Inntekten kommer senere. Periodisering rettes opp i mai.

9.4 Forslag til budsjettendringer

Enhet	Forslag til endring i driftsbudsjettet	Økt utgift/ red. inntekt	Red. utgift/ økt inntekt
Stab komm.sjef samfunn og næring	Tilskudd til fylkeskommunen - AKs andel ny vei Neskilen til havna	8 500 000	-
Stab komm.sjef samfunn og næring	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	554 000	-
Stab komm.sjef samfunn og næring	Retting: budsjett for innovasjon flyttes fra sektor kultur og inkludering til riktig sektor samfunn og næring	249 000	-
Stab komm.sjef samfunn og næring	Kompensasjon for utgifter under snøkaos	7 176 000	-
Vitensenteret Sørlandet	Disposisjonsfond Vitensenter hentes inn og avsettes til bundet fond Vitensenter	-	11 828 262
Vitensenteret Sørlandet	Disposisjonsfond Vitensenter hentes inn og avsettes til bundet fond Vitensenter	11 828 262	-
Østre Agder	Prosjektskjønn - inntekt bærekraftige tjenester Østre Agder	-	2 100 000
Østre Agder	Prosjektskjønn - bærekraftige tjenester Østre Agder	2 100 000	-
Byutvikling plan og byggesak	Meglerpakker - 67 % av inntektsbudsjett flyttes fra arealplan til servicesenter	737 000	-
Næringsutvikling	Prosjektskjønn - finansieringsmodeller utleieboliger	600 000	-

Det ble i 2022 inngått en finansieringsavtale mellom Arendal kommune og Agder fylkeskommune om finansiering av ny fylkesvei fra Neskil til Arendal Havn. Kommunens andel skal nedbetales over 15 år. I henhold til avtalen skulle kommunens utbetalinger startet det året det begynte å påløpe kostnader i prosjektet. Arendal kommune hadde forutsatt at første år for utbetaling var i 2025 og hadde derfor ikke budsjettet inn midler til dette i 2024.

Det forutsettes en kompensasjon fra Statsforvalter på 50% av utgifter til ekstremvær i januar.

Øvrige behov for budsjettendringer i forbindelse med 1. tertial omfatter primært flyttinger mellom sektorer og budsjettering av skjønnsmidler.

9.5 Omprioriteringer innenfor sektoren

Det foreslås ingen omprioriteringer innenfor sektoren.

9.6 Investeringer

5689 - Rore Arendal Del 2 (2021)

Rore-Arendal del 2 er i oppstartsfase for gjennomføring. Heldal er valgt som entreprenør. Estimert kostnad ca. 115 mill. kroner. Prosjektet forventes å gjennomføres på budsjett. Tidsplan: 2024 - 2026.

5680 - Opprustning av bruer (2021)

Gjervoldsøyprosjektet går mot slutten. Estimert kostnad ca. 15 mill. kroner. Prosjektet er gjennomført i henhold til budsjett. Tidsplan: 2021 - 2024.

20001 - Områdeplan Saltrød

Prosjektet følger planlagt fremdrift og forventes å være på budsjett gjennom året.

9.7 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

9.7.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring %-poeng
Korttid	1,6 %	1,7 %	0,1 %
Langtids	3,6 %	4,3 %	0,7 %
Fravær, sum	5,2 %	5,9 %	0,7 %

Det er for tiden spesielt fokus på økningen i langtidsfravær. Det jobbes med tiltak i de enhetene der det er behov for det.

9.7.2 Årsverk

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024	Endring
Faste årsverk	209,2	208,1	-1,1
Midlertidige årsverk	9,9	9,4	-0,5
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	219,1	217,5	-1,6

To årsverk på byggesak holdes vakante. Et av disse får effekt fra juni 2024. Det vil fremover måtte vurderes å holde igjen dersom det blir ledige stillinger andre steder i enheten.

9.7.3 Heltid

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	66,0 %	66,0 %
Heltidsandel fast ansatte	62,0 %	62,0 %

Heltidsandelen i sektoren er lav som følge av mange små stillinger for deltidsansatte i Østre Agder brannvesen. Ellers ansetter alle enheter som hovedregel i fulle stillinger.

9.7.4 HMS og kvalitet

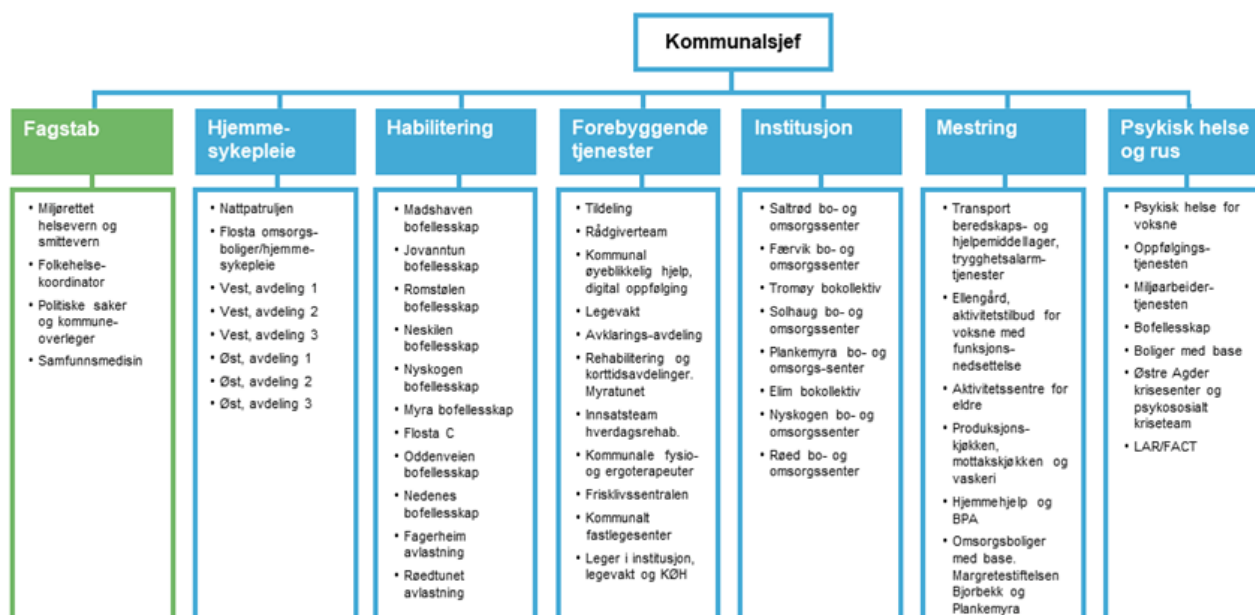
	Resultat		Kommunens
Styringsindikator	1. tertial 2023	1. tertial 2024	mål 2024
Antall HMS avvik	27	34	3000
Antall Kvalitets avvik	12	21	4000

Det oppfordres til å melde avvik og det anses derfor som positivt at antall avvik har økt fra 2023 til 2024.

10 Helse og mestring

10.1 Beskrivelse av sektoren

Arendal kommune legger stor vekt på helse og mestring blant innbyggerne og har derfor satset på et bredt spekter av helsetjenester og tilbud som er tilgjengelige for alle. Sektoren består av en fagstab og 6 enheter; Hjemmesykepleie, Rehabilitering, Forebyggende tjenester, Institusjon, Mestring, Psykisk helse og rus.

10.2 Økonomisk status

Tertial 1 - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Lønn og sosiale utgifter	460 292	406 897	-53 395	-13
Kjøp som inngår i tj prod	35 499	29 816	-5 683	-19
Kjøp som erstatter tj prod	60 369	41 413	-18 956	-46
Overføringer	10 177	10 551	374	4
Finansutgifter	21	0	-21	0
Salgsinntekter	-27 816	-26 443	1 373	5
Refusjoner	-39 933	-10 408	29 524	284
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter	-146	0	146	0
Sum	498 463	451 826	-46 636	-10

Resultatet for sektor helse og mestring per 1. tertial viser et merforbruk på 46,6 millioner kr. inkludert finansinntekter. Sektoren vil sannsynligvis ved årets slutt ha et merforbruk på ca. -83 mill. kroner. Dersom sektoren får tilført midler som foreslått i tertialrapporten vil avviket reduseres til om lag 50 mill. kroner.

Høyt merforbruk innen helse- og omsorgstjenester er sammensatt av flere årsaker, med svært komplekse utfordringer som påvirker budsjett og ressursbruken. Årsakene er blant annet:

Økt behov for tjenester: Demografiske endringer, økende kompleksitet i brukerbehov og økt etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester som har ført til høyere bruk av ressurser.

Manglende effektivitet: Ressursallokering, og krevende infrastruktur, tilgjengelighet og reisetid, spredte boligområder, inkludert stor spredning av institusjoner og bofellesskap

Endringer i helsetilstanden til befolkningen: Økende forekomst av kroniske sykdommer, psykiske lidelser og andre helseutfordringer fører til økt behov for komplekse og kostbare tjenester.

De største utfordringene i helse- og omsorgstjenestene fremover vil være:

Økende press på budsjettene: Befolkningens økende behov for helse- og omsorgstjenester kombinert med begrensede ressurser setter press på budsjettene og krever mer effektiv ressursbruk.

Mangel på kvalifisert personell: Rekruttering og full bemanning av helsepersonell kan være en utfordring, spesielt med økt etterspørsel og behov for spesialiserte helsetjenester og omsorg.

Komplekse helsebehov: Økende kompleksitet i brukerbehov og behov for tverrfaglig tilnærming kan utfordre de tradisjonelle omsorgsmodellene og kreve mer tilpasningsdyktige løsninger.

Teknologiske endringer: Implementering av nye teknologier og tilpasning til digitale helsetjenester kan kreve betydelige investeringer og kompetanseutvikling for å opprettholde kvaliteten på tjenestene.

Tilrettelagte boliger med tilrettelegging for sosialt fellesskap og i nærheten av butikk, apotek, legetjenester og god tilgang på offentlig transport. Mangler helhetlig boligsosial handlingsplan kortsikt/langsiktig hvor institusjoner/bofellesskap/omsorgsboliger/tilrettelagte boliger er inkludert

Tertial 1 pr. enhet - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)	Årsprognose før endr. tertial
Stab komm.sjef helse/mestring	30 196	25 817	-4 379	-17	0
Psykisk helse og rus	65 192	64 452	-740	-1	0
Forebyggende tjenester	77 448	73 279	-4 169	-6	-5 000
Habilitering	88 993	85 639	-3 354	-4	-4 000
Hjemmesykepleie	78 460	65 475	-12 986	-20	-30 000
Institusjon	92 914	77 109	-15 805	-20	-25 000
Mestring	65 096	60 055	-5 041	-8	-19 000
Sum					-83 000

Stab:

- Merforbruk skyldes delvis samhandlingsreformen og manglende inntekter for nyopprettede ALIS-stillinger.

Psykisk helse og rus:

- Enheten melder om balanse ved årets slutt.

Forebyggende tjenester:

- Merforbruket skyldes primært økte vikarkostnader på Legevakten. Merforbruket viser Arendals andel av den interkommunale tjenesten.

Habilitering:

- Økt merforbruk grunnet økt behov for avlastningstilbud og økt kompleksitet i brukergruppa.

Hjemmesykepleien:

- Har hatt merforbruk i flere år, og det er igangsatt en gjennomgang av hele tjenesten for å jobbe med årsakene og redusere merforbruket.

Institusjon:

- Merforbruket skyldes hovedsakelig utfordringer med sykefravær, ekstra ressurskrevende situasjoner og mangel på kvalifisert personell i noen virksomheter.

Mestring:

- Økende merforbruk på grunn av vedtaks-økning for BPA, økte matvarepriser og leasingkostnader, spesielt meldt inn i første tertial.

Flere enheter melder om økende antall ressurskrevende brukere, som vil føre til økte kostnader. Dette vil bli rapportert inn i tertial 2.

Det jobbes med en grundig gjennomgang og håndtering av merforbruket i de ulike enhetene for å sikre at tjenestene kan fortsette å drives på en bærekraftig måte. Flere prosesser er allerede igangsatt i tertial 1.

10.3 Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Flere enheter i sektor helse og mestring står overfor store utfordringer

Enhet Institusjon:

- Omorganisering i 2023 og nedskalerte driften i første tertial 2024.
- Fokus på bemanningsplanlegging, fastlønn, vikar innleie, og overtidsbruk.
- Starter pilotprosjekt i "TØRN"-programmet for arbeidsfordeling og ressursbruk.
- Styring av økonomien gjennom tettere oppfølging fra enhetsleder og virksomhetsledere.

Enhet Mestring:

- Bruker ressurskalkulatoren for BPA-utregninger.
- Ser på samlokalisering av dagaktivitetssentre for økonomiske fordeler og effektivitet.
- Starter prosjekt for å redusere matsvinn og optimalisere ressursbruk.

Psykisk helse og rus:

- Etablerte psykiatrisk hjemmesykepleie i tertial 1.
- Arbeider med forebyggende tiltak for å redusere merforbruk i enheten.

Forebyggende tjenester:

- Jobber med flere tiltak for å redusere merforbruk.
- Omorganisering og endring tildelingskontor
- Holder vakante stillinger i hukommelsesteam og koordinator, retter tjenestene mot rett nivå.

Enhet Habilitering:

- Økende pågang i avlastningstilbudet. Omstrukturering for bedre avlastning og pårørendestøtte.
- Ansetter nye avdelingsledere for økt oversikt og kontroll.
- Samarbeider for å minske behov for vekst i årsverk.

Enhet Hjemmesykepleie:

- Jobber med organisering, innhold, og bemanningsplaner for å redusere merforbruket.
- Tiltak for å effektivisere arbeidsprosesser og økonomi, blant annet ruteoptimalisering og nedjustering av bemanningsplaner.

Det er stort fokus på kostnadskutt, effektivisering og bedre ressursutnyttelse i hele helse- og omsorgssektoren med blant annet iverksetting av flere prosesser med mål om effektivisering. Ansatte må ta aktiv del i utviklingsarbeidet og ledere må ta eierskap til endringsprosessene.

Sektoren har gjennomgått viktige innsatser for å adressere fremtidige utfordringer innen helse- og omsorg.

Analysegrunnlag: Bruken av analysegrunnlag fra profesjonelle konsulentselskaper som KPMG og NEO Consulting gir sektoren en strategisk og grundig tilnærming til å forstå sektorens behov og forbedringsområder

Proaktiv tilnærming: Identifisering og adressering av fremtidige utfordringer for å tilpasse og forbedre tjenestene for å møte fremtidige behov.

Innsatstrapp-metoden og ressurskalkulator: Implementeringen av metoder som innsatstrapp og ressurskalkulator viser en strukturert tilnærming for å optimalisere ressursbruk og tjenesteleveranse i samsvar med behovene til befolkningen.

Digitalisering og velferdsteknologi: Satsning på alternative modeller for helse- og omsorgsleveranse gjennom økt bruk av digitalisering og velferdsteknologi er viktig for å forbedre tilgjengelighet, effektivitet og kvalitet i tjenestene.

Samarbeid med lokale fellesskap og frivillige organisasjoner: Styrking av samarbeidet med lokale fellesskap og frivillige organisasjoner er en god praksis for å utvide omsorgsnettverket og bedre støtte omsorgsbehov på en mer helhetlig måte.

Gjennom disse tiltakene, fokus på digitalisering, effektiv ressursallokering og samarbeid med lokalsamfunnet, vil sektoren i større grad sikre at helse- og omsorgstjenestene kan møte fremtidens utfordringer på en bærekraftig måte.

10.4 Forslag til budsjettendringer

Enhet	Forslag til endring i driftsbudsjettet	Økt utgift/ red. inntekt	Red. utgift/ økt inntekt
Stab komm.sjef helse og mestring	Turnusplanlegging, innsparing vedtatt i HØP 2024-2027 tas ut	11 000 000	-
Stab komm.sjef helse og mestring	Vikarbruk Tromøy legesenter, BS-sak 24/15	900 000	-
Stab komm.sjef helse og mestring	Helsekartlegging for flyktninger, 5,34% stilling overføres fra helse og mestring til helsestasjon	-	101 000
Stab komm.sjef helse og mestring	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	5 689 000	-
Stab komm.sjef helse og mestring	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	927 000	-
Psykisk helse og rus	Fact Ung, budsjett overføres fra psykisk helse og rus til barnevern	-	700 000
Forebyggende tjenester	Redusert FDV til AE - KØH/legevakt	-	4 400 000
Forebyggende tjenester	Redusert overføring strøm til AE - KØH/legevakt	-	465 000
Forebyggende tjenester	Overføring husleie KØH/legevakt til IKS, AK's andel	4 400 000	-
Forebyggende tjenester	Overføring strøm KØH/legevakt til IKS, AK's andel	465 000	-
Mestring	Økte utgifter BPA (basert på økte priser pr. 01.04.24 og framskriving utgifter ut året)	19 000 000	-

10.5 Omprioriteringer innenfor sektoren

Sektoren har etablert psykiatrisk hjemmesykepleie ved å overføre oppgave og resursportefølje fra hjemmesykepleien til psykisk helse og rus. Det er ikke foretatt andre omprioriteringer per tertial 1.

10.6 Investeringer

Ingen store prosjekter med terskelverdi over 10 mill. kroner å kommentere.

10.7 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

10.7.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring %-poeng
Korttid	2,6 %	2,5 %	-0,2 %
Langtids	8,6 %	9,4 %	0,8 %
Fravær, sum	11,2 %	11,9 %	0,7 %

Sykefraværet har hatt en liten økning sammenlignet med samme periode i 2023. Sykefraværet er fortsatt høyt til tross for særskilt fokus på sykefraværsoppfølging i tertial 1. Det meldes også om høyt fravær blant virksomhetsledere i enkelte enheter. Det jobbes i tråd med kommunens retningslinjer for å redusere sykefravær.

10.7.2 Årsverk

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024	Endring
Faste årsverk	1279,0	1290,4	11,4
Midlertidige årsverk	76,0	81,2	5,2
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	1355,0	1371,6	16,6

Sektoren har hatt en økning i antall midlertidige årsverk. Noe skyldes vikariater for langtidsfravær og bruk av midlertidighet i hjemmesykepleien

10.7.3 Heltid

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte NY	83,0 %	83,0 %
Heltidsandel fast ansatte NY	49,0 %	50,0 %

I Arendal kommune oppnådde vi delmålet med over 50% heltidsansatte i hovedsakelig turnustjenestene helse- og omsorgssektoren per 1. desember 2023. Det er et mål som det har blitt jobbet mot over mange år. Heltid er viktig da det styrker likestillingen. Det er bra for de som bor i Arendal og for innbyggere som får tjenester fra oss. Arbeidet vil fortsette mot nye mål.

10.7.4 HMS og kvalitet

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024	Enhetens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024		
Antall HMS avvik	441	720	3000	
Antall Kvalitets avvik	1196	1389	4000	

Det er god meldekultur i de ulike enhetene og med høyt fokus på forbedringstiltak. Avvikssystemet benyttes aktivt for å melde fra om uønskede hendelser.

Resultater fra medarbeiderundersøkelsen vil være et fokusområde fremover.

Institusjon:

Virksomhetene har registrert 198 HMS avvik, 326 kvalitetsavvik og 121 avvik på legemiddelhåndtering. Avviksregistrering i institusjon har økt med 129 avvik sammenliknet med samme periode i fjor.

Mestring:

Virksomhetene har registrert 28 HMS avvik, 44 kvalitetsavvik, 28 avvik på legemiddelhåndtering og 1 avvik på personvern/ informasjonssikkerhet. Enheten er ny og har ikke et sammenlikningsgrunnlag fra samme periode i fjor.

Habilitering:

Virksomhetene har meldt 192 HMS avvik og 190 kvalitetsavvik. Enheten har hatt en økning på 100 HMS avvik sammenliknet med samme periode i fjor. Vold og trusler er den største avvikstypen og står for 60% av HMS avvikene.

Forebyggende tjenester:

Virksomhetene har meldt 38 HMS avvik, 147 kvalitetsavvik, 26 avvik på legemiddelhåndtering og 4 avvik på personvern og informasjonssikkerhet.

Hjemmesykepleien:

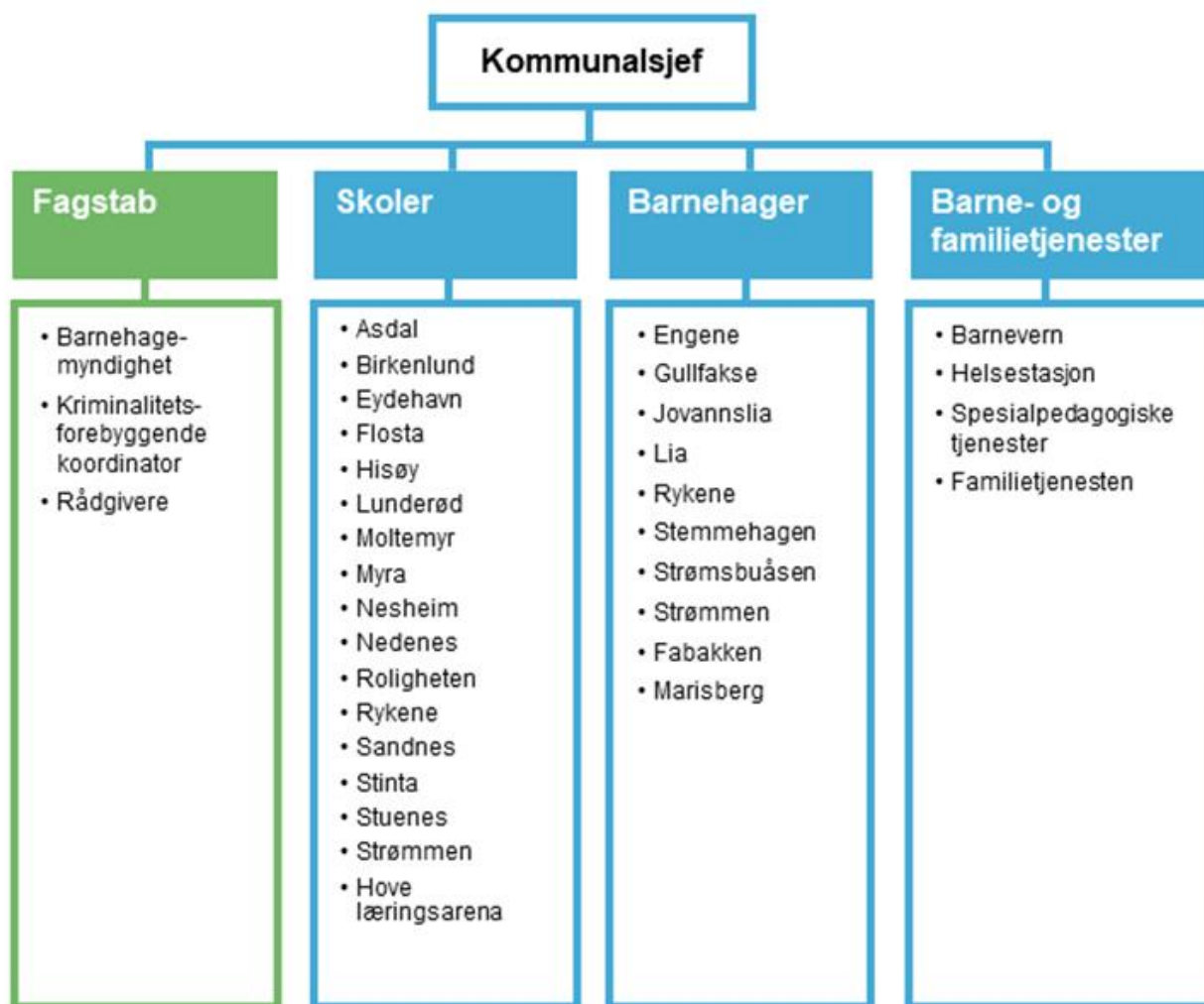
Virksomhetene i hjemmesykepleien har meldt 178 HMS avvik, 260 kvalitetsavvik, 88 avvik på legemiddelhåndtering og 2 avvik på personvern og informasjonssikkerhet.

Psykisk helse og rus:

Virksomhetene har registrert 47 HMS avvik, 31 kvalitetsavvik og 27 avvik på legemiddelhandtering.

11 Oppvekst og utdanning

11.1 Beskrivelse av sektoren

Oppvekst og utdanning skal gi barn og unge kompetanse til å mestre egne liv og til å kunne delta i samfunnets fellesskap. Oppvekst og utdanning består av en fagstab og tre enheter; skoler, barnehager og barne- og familietjenester.

11.2 Økonomisk status

Tertial 1 - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Lønn og sosiale utgifter	325 316	301 275	-24 040	-8
Kjøp som inngår i tj prod.	23 022	22 547	-475	-2
Kjøp som erstatter tj prod.	140 075	132 830	-7 245	-5
Overføringer	8 968	8 439	-528	-6
Finansutgifter	1	0	-1	0
Salgsinntekter	-11 227	-4 795	6 433	134
Refusjoner	-32 043	-16 875	15 169	90
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter	-227	0	227	0
Sum	453 885	443 422	-10 463	-2

Merforbruk:

Sektoren har pr. 1 tertial brukt 10,463 mill. kroner mer enn budsjettet. Dette tilsvarer et negativt avvik på ca. 2 %.

Resultat:

Uten overføringer som er bedt om i tertial vil sektoren ha et tentativt merforbruk på ca. 26 mill. kroner ved årets slutt. Med overføringene kommunedirektøren foreslår i 1. tertial, vil sektoren styre mot et budsjett i balanse.

Tertial 1 pr. enhet - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Stab kommunalsjef oppvekst og utdanning	138 195	134 284	-3 911	-3
Skoler	217 462	206 932	-10 530	-5
Barnehager	34 447	34 463	16	0
Barne- og familietjenester	63 780	67 744	3 963	6

Stab oppvekst og utdanning:

Overføringer til private barnehager ligger inne i budsjett til stab oppvekst og utdanning. Det negative avviket skyldes i hovedsak merforbruk på ca. 5,5 mill. kroner i overføringer til private barnehager. Avviket er knyttet til flere barn enn lagt til grunn i budsjettprosessen, samt innsparingstiltak knyttet til telletidspunkt som ikke har latt seg gjennomføre (8 mill. kroner kutt i 2024). Det forventes at de månedlige utbetalingene går noe ned fra høsten grunnet færre barn enn vårhalvåret. Det er likevel knyttet usikkerhet til om ansvaret vil klare å hente inn merforbruket. Staben har imidlertid ca.1,6 mill. kroner i positivt avvik på lønnsmidler og drift.

Skoler:

Overføringer til kommunens friskoler ligger i dette denne budsjettposten. Regnskapet viser at enheten har et overforbruk på 5% i 1. tertial. Det er flere årsaker til dette. Årets budsjetttramme er mer krevende enn tidligere år, samtidig som skolene melder om flere ressurskrevende elever. Dette utløser ressursbehov. Omfordeling av ressurser er ofte en løsning, men de fleste skolene har liten/ingen mulighet da de allerede er akkurat innenfor lovpålagt bemanningsnorm.

Barnehager:

Regnskapet viser at enheten går i balanse i 1. tertial. Dette skyldes i hovedsak at flere av virksomhetene viser et mindreforbruk. Mindreforbruket skyldes at tilskudd til minoritetsspråklige barn ikke er periodisert. Det reelle regnskapet viser at Marisberg barnehage ved telletidspunkt i januar har hatt et merinntak av nye barn. Det tilsvarer lønnsmessig en kostnad på 300 000 kroner ut barnehageåret. I tillegg har det vært en liten økning av kostnader til tilretteleggingsressurs for barn med særlige behov på 200 000 kroner fordelt på barnehagene.

Det betyr derfor at det reelle regnskapet pr 1. tertial og ut dette barnehageåret har et merforbruk på 500 000 kroner. Denne summen bes om i 1. tertial.

Enheten vil sannsynligvis gå i balanse ved årets slutt.

Barne- og familietjenester:

Regnskapet viser et mindreforbruk på 6% etter 1. tertial, tilsvarende nesten 4 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes:

- sykepengerefusjon
- eksterne tilskuddsmidler
- periodisering av kostnader

Regnskapet viser at tilrettelegging/støtteressurser i de private barnehagene for enkeltbarn ikke er lønnsjustert siden 2021, samt at transportkostnader for barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp som har rett på skyss er høyere enn forventet. Det samme er lønnsutgifter til fosterhjem/avlaster i barneverntjenesten. Enheten vil sannsynligvis ved årets slutt ha brukt tildelt budsjetttramme.

11.3 Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Stab oppvekst og utdanning:

Minimere vikarbruk ved langtidsfravær.

Skoler:

Virksomhetene vurderer kontinuerlig behovet for innkjøp. Skolene gjør fortløpende vurderinger knyttet til gode og inkluderende tiltak med barnets beste i fokus, sett i sammenheng med bemanningsbehov og ansattes arbeidsmiljø. Nærværsarbeid, mindre spesialundervisning, mer inkluderende praksis, er tiltak som det jobbes med og som vil kunne redusere overforbruket. Skolene ser også på interne løsninger, i stedet for eksterne kjøp av alternative opplæringsarenaer.

Barnehager:

Virksomhetene vurderer behovet ved innkjøp hele tiden. Det avholdes færre personalmøter, og det samarbeides på tvers av avdelinger/grupper ved fravær for å redusere vikarutgiftene.

Det er også lagt inn forslag til endring på betalingsatts på kostpenger i barnehager.

Barne- og familietjenester:

Virksomhetene holder igjen på lønnsutgifter ved fravær, men må hele tiden balansere for å opprettholde nok bemanning for å ivareta tjenestetilbudet.

11.4 Forslag til budsjettendringer

Enhet	Forslag til endring i driftsbudsjettet	Økt utgift/ red. inntekt	Red. utgift/ økt inntekt
Stab komm.sjef oppvekst og utdanning	Reversere kutt vedr. telletidspunkt i barnehager	8 000 000	-
Stab komm.sjef oppvekst og utdanning	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	758 000	-
Stab komm.sjef oppvekst og utdanning	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	6 000	-
Skoler	Idrettslagseide kunstgressbaner, ansvar leie kunstgressbaner overføres fra skole til kultur	-	526 000
Skoler	Økte utgifter på grunn av økt antall flyktninger i skole	1 850 000	-
Skoler	Innsparingskrav vedr. kostnader til spesialundervisning i friskoler reverseres	8 000 000	-
Skoler	Gratis kjernetid SFO høst 3. trinn. Konsekvens av saldering i nasjonalbudsjett.	3 180 000	-
Skoler	Innsparingskrav vedr. omdefinering av tilbud på Lunderød skole og ressurscenter fra undervisning til helsetjenester reverseres	3 000 000	-
Barnehager	Merinntak barn i Marisberg barnehage fører til økte stillinger	300 000	-
Barnehager	Nye vedtak for spesialundervisning i barnehager	200 000	-
Barne- og familietjenester	20% stilling til helsekartlegging for flyktninger overføres fra kultur og inkludering (Arendal voksenopplæring) til oppvekst og utdanning (helsestasjon)	156 000	-
Barne- og familietjenester	5,34% stilling til helsekartlegging for flyktninger overføres fra helse og mestring (Hisøy legesenter) til oppvekst og utdanning (helsestasjon)	101 000	-
Barne- og familietjenester	Et årsverk i Fact Ung flyttes fra helse og mestring (psykisk helse og rus) til oppvekst og utdanning (familietjenesten)	1 000 000	-
Barne- og familietjenester	Husleie helsestasjon indeksreguleres	60 000	-
Barne- og familietjenester	Økte utgifter til transport i forbindelse med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehager	200 000	-
Barne- og familietjenester	Økte utgifter til helsekartlegging for flyktninger	900 000	-

Tre av forslagene til budsjettendringer er reversering av innsparingstiltak som ble vedtatt i økonomi og handlingsplan, men som dessverre ikke er realiserbare i 2024. Dette gjelder:

- Telletidspunkt i barnehager: 8 mill. kroner
- Kostnader til spesialundervisning i friskoler: 8 mill. kroner
- Omdefinering av tilbud på Lunderød skole og ressurscenter fra undervisning til helsetjenester: 3 mill. kroner

Kommunedirektøren vil legge frem politiske saker vedr. innsparingstiltaket på telletidspunkt og tilbudet på Lunderød skole og ressurscenter slik at det kan tas stilling til disse tiltakene for 2025 og utover.

Kommunedirektøren har utført en utredning i forhold til kostnader knyttet til spesialundervisning i friskoler, og ser at det ikke er mulig å realisere dette innsparingstiltaket.

11.5 Omprioriteringer innenfor sektoren

Kommunedirektøren vil ikke omprioritere budsjettmidler innenfor sektoren oppvekst og utdanning i 1. tertial.

11.6 Investeringer

Ingen store prosjekter med terskelverdi over 10 mill. kroner å kommentere.

11.7 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

11.7.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring %-poeng
Korttid	3,0 %	2,0 %	-1,0 %
Langtids	7,6 %	6,6 %	-1,0 %
Fravær, sum	10,6 %	8,6 %	-2,1 %

Det er gledelig at sykefraværet er gått ned 2,1 % i oppvekst og utdanning sammenliknet med 1. tertial 2023. Sektoren har hatt fokus på nærvær blant annet gjennom prosjektet People@work.

11.7.2 Årsverk

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024	Endring
Faste årsverk	1019,5	1015,6	-3,9
Midlertidige årsverk	123,0	129,1	6,1

Sektoren har et høyt antall midlertidige stillinger da vikariater for langtidsfravær ligger inne i dette tallet.

11.7.3 Heltid

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte	93,0 %	93,0 %
Heltidsandel fast ansatte	73,0 %	74,0 %

Det er heltidskultur i sektoren. Det kan være utfordrende å få til hele stillinger for andre ansatte enn lærere i skolen. Dette på grunn av arbeidstidsordning sett opp mot skoleåret. Vi jobber med gode løsninger for de dette gjelder.

11.7.4 HMS og kvalitet

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024	
Antall HMS avvik	452	543	3000
Antall Kvalitets avvik	454	172	4000

Skoler:

Virksomhetene har registrert 475 HMS avvik, 118 kvalitetsavvik og 3 avvik knyttet til personvern/informasjonsikkerhet. Alle avvikene er lukket. 208 av avvikene er kategorisert med høy alvorlighetsgrad, 296 middels og 92 som lav. Avvikene innen HMS omhandler i hovedsak vold/trusler fra elever.

Barnehage:

Virksomhetene har registrert 49 HMS - avvik og 18 kvalitetsavvik. Av de 49 HMS - avvikene er 43 lukket, 6 tiltak behandles. 13 av HMS avvikene er kategorisert med alvorlighetsgrad høy- Av de 18 kvalitetsavvikene er 17 lukket og 1 tiltak behandles. 4 av kvalitetsavvikene er kategorisert med

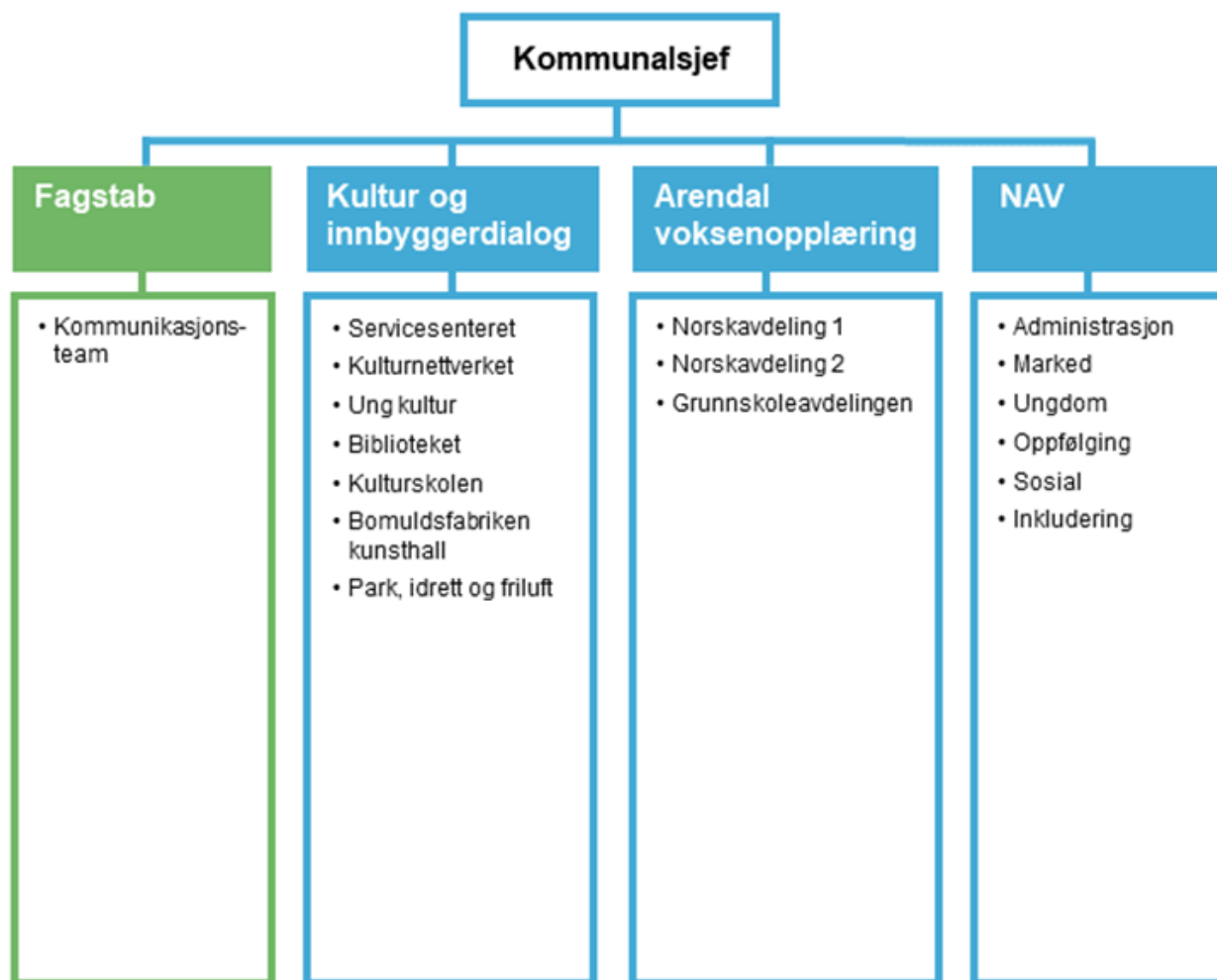
alvorlighetsgrad høy. Avvikene handler i stor grad om vold og trusler fra bruker/pårørende og den store vikarmangelen vi har hatt i 1. kvartal.

Barne- og familietjenestene

Barne- og familietjenestene har registrert 19 HMS-avvik, 36 kvalitetsavvik og 1 avvik knyttet til personvern/informasjonsikkerhet. 11 kvalitetsavvik er kategorisert med høy alvorlighetsgrad, hvorav halvparten handler om vold og trusler fra bruker/pårørende, og halvparten handler om samarbeid. Ett avvik er under behandling, et er sendt til saksbehandler. De resterende er lukket.

12 Kultur og inkludering

12.1 Beskrivelse av sektoren

Sektoren har ansvar for dialog med kommunens innbyggere og skal sikre inkludering, kvalifisering til arbeid og utviklingen av et bredt kulturtilbud. Kultur og inkludering består av en fagstab med en rådgiver, et kommunikasjonsteam for kommunen og 3 enheter; NAV, Voksenopplæringen og Kultur og innbyggerdialog.

12.2 Økonomisk status

Tertial 1 - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Lønn og sosiale utgifter	83 624	86 000	2 376	3
Kjøp som inngår i tj prod	26 864	23 562	-3 302	-14
Kjøp som erstatter tj prod	1 348	1 695	347	20
Overføringer	75 164	69 327	-5 837	-8
Finansutgifter	53	70	17	24
Salgsinntekter	-3 209	-3 137	72	2
Refusjoner	-24 214	-18 093	6 121	34
Overføringsinntekter	-1 699	-323	1 377	426
Finansinntekter	-573	-137	436	318
Sum	157 358	158 966	1 608	1

Status pr 1. tertial viser ikke et riktig bilde for sektoren. Mindreforbruket pr 1. tertial skyldes tiltak i NAV og Kultur som ennå ikke er igangsatt.

Foreløpig prognose tilsier at sektoren vil ha et merforbruk ved årets slutt. Merforbruket er knyttet til økt sosialhjelp og dyrtid. Merforbruket på årsbasis estimeres til ca. 12. mill. kroner. Uten justeringer i tertialrapporten vil merforbruket være ca. 31 mill. kroner. Det tas forbehold om endringer i satser og faktiske påløpte kostnader. Økte kostnader i forbindelse med flyktninger forventes inndekt av tilsvarende økt statlig integreringstilskudd.

Tertial 1 pr. enhet - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Kultur og innbyggerdialog	36 627	39 831	3 205	8
Arendal voksenopplæring	22 715	21 164	-1 551	-7
NAV Arendal	80 006	79 526	-480	-1
Stab kommunalsjef kultur og inkludering	18 011	18 444	433	2

Kultur og innbyggerdialog: Per 1. tertial har enheten et positivt avvik med 3,2 mill. kroner. Avviket er delvis knyttet til 3 mill. kroner til barn og unge som ennå ikke er benyttet, men som vil bli benyttet i løpet av året. Enheten prognostiserer balanse ved årets slutt.

Arendal voksenopplæring: Arendal voksenopplæring reduserer med 6 midlertidige lærerårsverk fra dagens drift innen 1. august 2024. Ny avtale med Agder Fylkeskommune/Sam Eyde om innførings- og kombinasjonsklasser vil redusere netto utgifter for skolen. Inntektsprognose for statlig tilskudd er noe usikker. Det vurderes på nåværende tidspunkt at enheten styrer mot balanse ved årets slutt, med forbehold om at enheten mottar inntekter som beregnet for året.

NAV Arendal: NAV Arendal har pr 1. tertialt merforbruk på 4 mill. kroner knyttet til sosialhjelp og 9 mill. kroner til flyktninger. Årsaken til økningen i sosialhjelp er knyttet til dyrtiden og økte utgifter til drivstoff, strøm, matvarer, renter og generell inflasjon. Utgiftene til flyktninger øker med antall flyktninger som bosettes i kommunen samt behov for supplerende sosialhjelp grunnet dyrtid. For 2024 er det budsjettet for å bosette 34 flyktninger. Arendal kommune har vedtak om å bosette 88 ordinære flyktninger. Oppsummert er det områdene introduksjonsprogram, sosialhjelp flyktning, ventebolig, tolkeutgifter, bemanning flyktning og ordinær sosialhjelp som ikke kan dekkes innenfor enhetens budsjett. Enheten går mot balanse i drift, men ikke i brukerutbetalinger.

Stab kommunalsjef kultur og inkludering: Styrer mot balanse for året.

12.3 Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Kultur og innbyggerdialog: Oppstart prosess med nedbemanning av inntil 3,5 stillinger. Stillinger blir holdt vakant når mulig. Det er et merforbruk på tilskudd. Det er innført strengere vurdering for innvilgelse av støtte, det må vurderes om alle nye søknader må avslås for resten av året.

Arendal voksenopplæring: Reduserer 6 årsverk fra 1. august. Effektuerer ny avtale med Agder Fylkeskommune/Sam Eyde som vil redusere netto forbruk.

NAV: Det jobbes godt innenfor de rammene NAV har, men den stipulerte effekten beskrevet ovenfor vil likevel ikke endres eller hentes inn med tiltak i enheten.

12.4 Forslag til budsjettendringer

Enhet	Forslag til endring i driftsbudsjettet	Økt utgift/ red. inntekt	Red. utgift/ økt inntekt
Stab komm.sjef kultur og inkludering	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	38 000	-
Stab komm.sjef kultur og inkludering	Retting: budsjett for innovasjon flyttes fra sektor kultur og inkludering til riktig sektor samfunn og næring	-	249 000
Stab komm.sjef kultur og inkludering	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	75 000	-
Kultur og innbyggerdialog	Idrettslagseide kunstgressbaner, ansvar leie kunstgressbaner overføres fra skole til kultur	526 000	-
Kultur og innbyggerdialog	Meglerpakker - 67 % av inntektsbudsjett flyttes fra arealplan til servicesenter	-	737 000
Kultur og innbyggerdialog	Brattekleiv skipsverft, BS23/26 (13.12.23), indeksregulering tilskudd	32 000	-
Arendal voksenopplæring	Helsekartlegging for flyktninger, 20% stilling overføres fra AVO til helsestasjon	-	156 000
NAV	Introduksjonsprogram flyktninger pga. økt antall flyktninger	7 644 000	-
NAV	Sosialhjelp flyktning pga. økt antall flyktninger	3 093 000	-
NAV	Ventebolig (boligkrise, mange flyktninger)	5 369 000	-
NAV	Tolkeutgifter pga. økt antall flyktninger	900 000	-
NAV	Bemanning flyktning pga. økt antall flyktninger	1 320 000	-
NAV	Jobbklar flyktning (flyktninger i jobb)	850 000	-

Budsjettendringene i NAV er alle knyttet til statlig integreringstilskudd som følge av bosetting av flyktninger og dekkes av de økte inntektene til kommunen.

12.5 Omprioriteringer innenfor sektoren

På nåværende tidspunkt er det ikke aktuelt. Det må vurderes på nytt til 2. tertial.

12.6 Investeringer

Rehabilitering underlag skøytebanen - 4667

Prosjektet er i gang og skal ferdigstilles i oktober 2024.

Opparbeidelse Langbrygga 2017 - 6531

Prosjektet er ferdig. Det vil fremmes en sak høsten 2024 med forslag om å benytte mindreforbruket i dette prosjektet og Jaktekaia i et nytt prosjekt for utvikling av sentrum.

Nærmiljøanlegg Kloppedalsmyra (2022) - 4721

Konsekvens av vei: Det igangsettes prosjektering i 2024 og bygging i 2025.

12.7 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

12.7.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring %-poeng
Korttid	1,2 %	1,1 %	-0,1 %
Langtids	4,1 %	3,5 %	-0,7 %
Fravær, sum	5,3 %	4,6 %	-0,8 %

Sektoren totalt har lavt korttidsfravær, og en liten nedgang i langtidsfraværet. Lederne i sektoren skal jobbe forebyggende og være tett på i oppfølgingen av ansatte.

12.7.2 Årsverk

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024	Endring
Faste årsverk	211,4	209,6	-1,8
Midlertidige årsverk	23,1	22,8	-0,3
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	234,5	232,4	-2,1

Sektoren har en del midlertidige ansatte. Det er knyttet til vikarer for ansatte i permisjoner, langtidsfravær samt stillinger knyttet til flyktningssituasjonen.

12.7.3 Heltid

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte NY	88,0 %	88,0 %
Heltidsandel fast ansatte NY	76,0 %	76,0 %

12.7.4 HMS og kvalitet

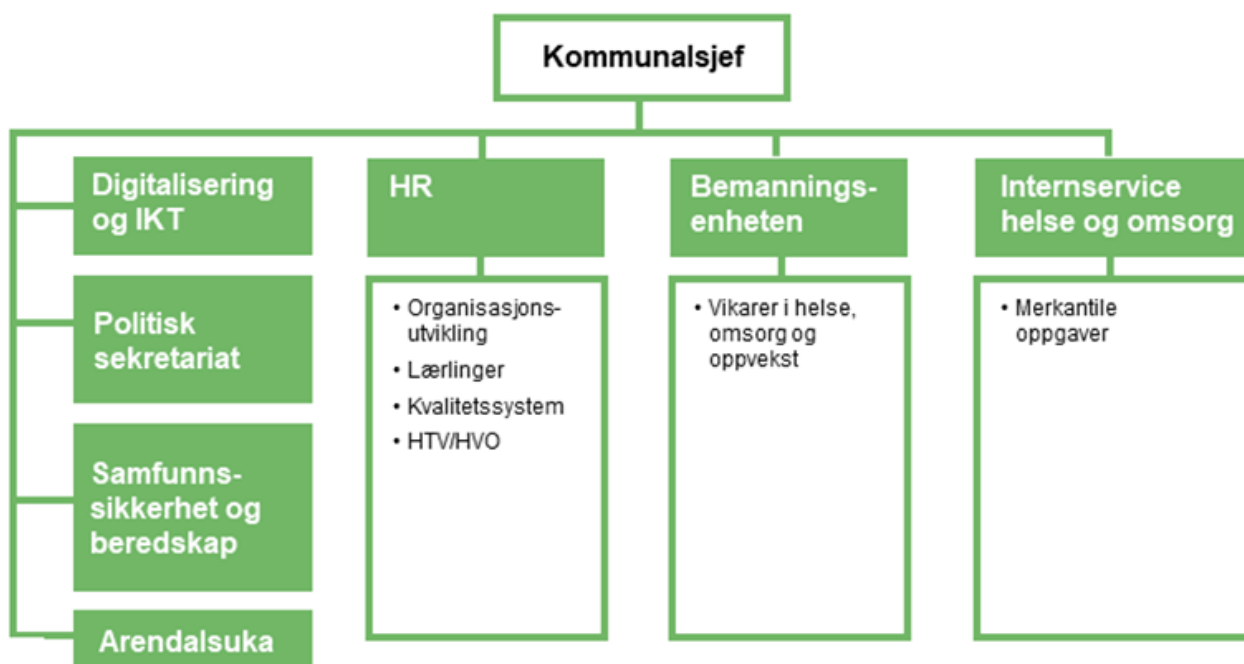
Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024	
Antall HMS avvik	17	14	3000
Antall Kvalitets avvik	5	9	4000

Det oppfordres til å melde avvik i tjenestene. HMS-avvik har noe nedgang, mens kvalitetsavvik har noe økning.

13 Organisasjon og utvikling

13.1 Beskrivelse av sektoren

Stabsenhet organisasjon og utvikling omfatter ansvaret for personal- og kompetanseutvikling, digitalisering, beredskap, personvern, tillitsvalgte og ombud, politisk sekretariat og Arendalsuka. I tillegg til stabsfunksjonene er to enheter organisert her; Internservice og bemanningsenheten.

13.2 Økonomisk status

Tertial 1 - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Lønn og sosiale utgifter	29 257	27 541	-1 716	-6
Kjøp inngår i tj.prod	10 033	12 705	2 672	21
Kjøp erstatter tj prod	38 690	31 877	-6 813	-21
Overføringer	2 810	2 249	-561	-25
Finansutgifter	2	0	-2	0
Salgsinntekter	-568	-483	85	18
Refusjoner	-4 197	-1 404	2 793	199
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter	0	0	0	0
Sum	76 027	72 486	-3 541	-5

Sektoren har pr. 1 tertial brukt mer enn budsjettet på lønn og sosiale utgifter. Dette skyldes i hovedsak manglende budsjettdekning for politisk organisering og aktivitet, herunder godtgjørelser for folkevalgte. Dette er foreslått styrket. I tillegg kommer vikarer med refusjon, se under.

Sektoren har pr. 1 tertial brukt mer enn budsjettet på kjøp som erstatter tjenesteproduksjon, dette gjelder lisenser og utgifter knyttet til egne IKT-systemer, dette området er foreslått styrket og fordelt til sektorene.

Sektoren har pr. 1. tertial brukt mindre enn budsjettet på kjøp som inngår i tjenesteproduksjon på 2,67 mill. kroner. Dette handler om periodiseringer av kostnader til KS kontingent og Agder Arbeidsmiljø.

Sektoren har pr. 1. tertial fått mer refusjon enn det er budsjettet med. Dette er sykelønnsrefusjoner og refusjon for foreldrepenger. Disse refusjonene må sees i sammenheng med noe merforbruk på lønn.

Tertial 1 pr. enhet - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Stab kommunalsjef organisasjon og utvikling	51 416	41 522	-9 894	-24
Stab HR	19 870	23 168	3 298	14
Bemanningsenheten	-179	1 431	1 610	113
Internservice helse og mestring	2 366	2 661	294	11
Arendalsuka	1 724	2 846	1 122	39
Kommunedirektøren	830	858	29	3

Stab kommunalsjef organisasjon og utvikling

Ansvaret omfatter kommunalsjef, stabsledere og enhetsledere, samfunnssikkerhet og beredskap, SK revisjon, IKT Agder og egne IKT-kjøp, politisk organisering og aktivitet, kontrollutvalget, Arendal gamle rådhus og politisk sekretariat.

Det negative avviket på 9,9 mill. kroner er en nettoeffekt av positive og negative avvik, men skyldes i hovedsak at faktura fra IKT Agder for mai ble betalt i april. I tillegg er det et avvik hittil i år knyttet til egne kjøp av IKT systemer utenom IKT Agder (Norsk helsenett, Geric, SvarUT, Bedre kommune og It's Learning) med 2,3 mill. kroner. Budsjettet for egne IKT kjøp foreslås styrket og fordelt til sektor i denne tertialrapporten.

I forbindelse med det store snøfallet i januar er det regnskapsført kostnader med 250 000 kroner under ansvar beredskap.

Med den foreslåtte justeringen av IKT budsjettet og politisk organisering og aktivitet prognostiseres ansvaret i balanse.

Stab HR

Ansvaret omfatter stab HR, lærlinger, tillitsvalgte, ledelsesutvikling, Raskere frisk, Agder Arbeidsmiljø og KS kontingent. 2,3 mill. kroner av det positive avviket på 3,3 mill. kroner gjelder periodiseringer av kostnader til KS kontingent og Agder Arbeidsmiljø. 600 000 kroner gjelder økt lærlingetilskudd. I tillegg er det et positivt avvik på lønn på stab HR som skyldes fravær og vakanser.

I rapporten foreslås det å redusere budsjettet med 200 000 kroner knyttet til avviklingen av ordningen med studiestøtte til ansatte som tar etter- og videreutdanning på eget initiativ.

Det forutsettes balanse ved årets slutt.

Bemanningsenheten

Bemanningsenheten leverer vikartjenester til helse og mestring, samt skole og barnehage. Dette skal gå i null ved årets slutt ved at virksomheter som benytter tjenesten faktureres for faktisk bruk. Det styres mot balanse ved årets slutt.

Internservice helse og mestring

Internservice helse og mestring er en administrativ støttetjeneste som leverer blant annet lederstøtte, turnuskompetanse og merkantile tjenester til sektor Helse og mestring. Prognosen er balanse.

Arendalsuka

Arendalsukas budsjett er periodisert. Per første tertial har ikke Arendalsuka utgifter eller inntekter i noen særlig grad. Prognosen er balanse.

Kommunedirektøren

Sluttavtalen til avgått kommunedirektør er beregnet til å koste ca. 1,715 mill. kroner i 2024. Dette foreslås innarbeidet i budsjett 2024.

13.3 Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Sektoren styrer mot balanse gitt at det legges inn foreslåtte endringer i driftsbudsjettet. Uten justeringer i tertialrapporten er merforbruket forventet til 6,7 mill. kroner. Ut over foreslåtte endringer styres det mot balanse og det er derfor ikke satt i verk tiltak i løpet av 1. tertial. Tjenestene i sektoren driver rasjonelt innenfor budsjettrammen. Sektoren vil likevel jobbe for å holde nede kostnader ved lønn og kjøp av varer og tjenester for å møte den krevende økonomiske situasjonen.

13.4 Forslag til budsjettendringer

Enhet	Forslag til endring i driftsbudsjettet	Økt utgift/ red. inntekt	Red. utgift/ økt inntekt
Stab komm.sjef organisasjon og utvikling	Korreksjon budsjettvedtak redusert politisk aktivitet	3 000 000	-
Stab komm.sjef organisasjon og utvikling	Økte utgifter til lisenser for fagprogrammer	3 532 000	-
Stab komm.sjef organisasjon og utvikling	Flytting av IKT-budsjett fra stab HR (IKT-ansvaret) til sektorer	-	7 039 000
Stab komm.sjef organisasjon og utvikling	Kompensasjon for utgifter under snø kaos	144 000	-
Stab komm.sjef organisasjon og utvikling	Prosjektskjønn - prosjekt spillteknologi	700 000	-
Stab komm.sjef organisasjon og utvikling	Prosjektskjønn - DigiAgder kunstig intelligens	500 000	-
Stab HR	Avvikling av tverrsektoriell ordning med studiestøtte	-	200 000
Kommunedirektøren	Sluttavtale kommunedirektør merutgifter i 2024	1 715 000	-

I budsjettet for 2024 ble det lagt inn innsparing knyttet til politisk aktivitet med 3 mill. kroner. Det er avklart at det ikke var bystyrets intensjon å gjennomføre dette kuttet, og det foreslås derfor tilbakeført her.

Kommunedirektøren har gjort en vurdering av utgifter til fagsystemer som kommunen betaler selv. Utgiftene har økt de siste årene uten at dette har vært kompensert og avviket er ca. 3,5 mill. kroner. For å få best mulig oppfølging av utgiftene fremover vil utgiftene betales av sektorene og budsjettmidlene overføres derfor fra IKT-ansvaret til sektorene.

Sektoren er blitt tildelt skjønnsmidler på vegne av DigiAgder. Disse midlene skal overføres til prosjektene.

Tverrsektoriell ordning med studiestøtte avvikles og utgjør reduserte utgifter med 200 000 kroner.

Budsjettet foreslås også justert for merutgifter knyttet til sluttavtale for avgått kommunedirektør.

13.5 Omprioriteringer innenfor sektoren

Det er ingen omprioriteringer mellom enhetene i sektoren.

13.6 Investeringer

Det er ingen større investeringer i sektoren.

13.7 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

13.7.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring %-poeng
Korttid	1,8 %	2,6 %	0,8 %
Langtids	3,9 %	8,1 %	4,2 %
Fravær, sum	5,7 %	10,6 %	5,0 %

Fraværet i sektoren har økt siden samme periode i fjor. Økningen har først og fremst vært i tjenestene med flest ansatte, som bemanningsenheten, Internservice Helse- og mestring samt stab HR. Særlig ser man at langtidsfraværet har økt i både bemanningsenheten og Internservice. Fraværet følges tett opp av lederne i sektoren.

13.7.2 Årsverk

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024	Endring
Faste årsverk	69,1	75,1	6,0
Midlertidige årsverk	9,0	11,6	2,6
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	78,1	86,7	8,6

Økning i faste årsverk skyldes i hovedsak tilbakeføring av ett årsverk i politisk sekretariat, en økning på to stillinger i bemanningsenheten, samt en overlapp på to faste stillinger i beredskap i april. Økningen i bruken av midlertidige stillinger skyldes konstitueringer gjeldende fra april, samt vikariater for langtidssyke og foreldrepermisjon. Noe av avviket skyldes også at ikke alle personer i sektoren var flyttet over på telletidspunktet 1.1.24, men er kommet inn i sektoren i senere i januar og i februar.

13.7.3 Heltid

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte NY	96,0 %	96,0 %
Heltidsandel fast ansatte NY	89,0 %	90,0 %

Det er en høy heltidsandel i sektoren, de aller fleste ansatte har full stilling. Bemanningsenheten lyser kun ut hele stillinger, dette er attraktive stillinger med mange søkere.

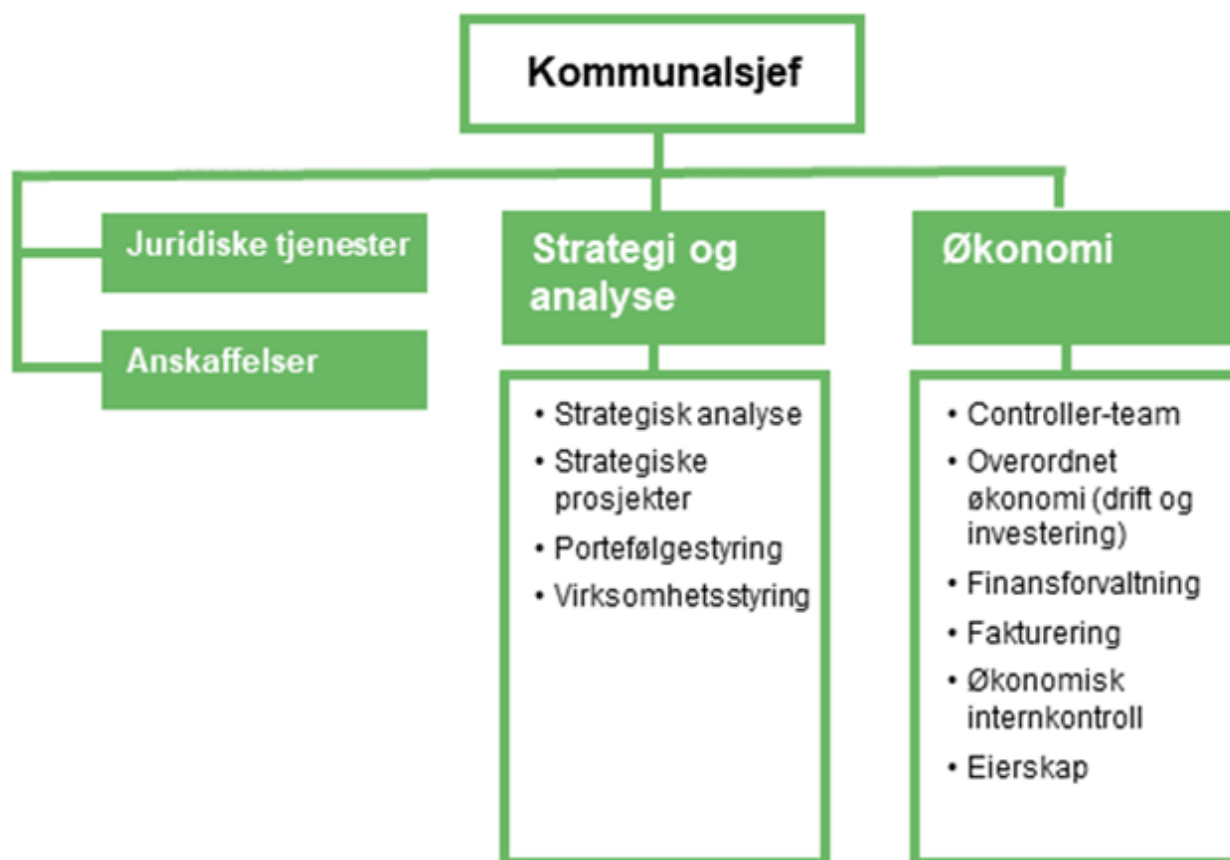
13.7.4 HMS og kvalitet

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024	Enhetens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024		
Antall HMS avvik	0	10	3000	
Antall Kvalitets avvik	0	7	4000	

Det er få avvik i sektoren. Det er i hovedsak Bemanningseenheten som står for avvikene i første tertial. Bemanningseenheten dekker vikarbehov i både helse og mestring samt i skole og barnehage. Årsaken til at det er ikke er registrert avvik i første tertial 2023 skyldes omorganisering, alle tjenestene i denne sektoren var organisert under andre ansvar. Det vil være et mål for HMS-arbeidet videre å få opp antall avvik i sektoren for å fremme en læringskultur.

14 Økonomi og strategi

14.1 Beskrivelse av sektoren

Stabsenheten økonomi og strategi består av 4 fagmiljøer; juridiske tjenester, anskaffelser, økonomi og strategi og analyse. I tillegg til oppgaver underlagt de ulike fagmiljøene har stabsenheten også oppfølging av eierskap. Felles for stabsenheten er at vi skal legge til rette for god faglighet, god veiledning, spisskompetanse som ligger til fagmiljøene og tilgjengelighet for organisasjonen.

14.2 Økonomisk status

Tertial 1 - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Lønn og sosiale utgifter	179 181	155 362	-23 819	-15
Kjøp som inngår i tj prod	15 156	12 193	-2 963	-24
Kjøp som erstatter tj prod	109 230	109 152	-78	0
Overføringer	1 255	2 088	834	40
Finansutgifter	0	0	0	0
Salgsinntekter	-70	-227	-157	-69
Refusjoner	-644	-2 036	-1 392	-68
Overføringsinntekter	0	0	0	0
Finansinntekter	0	0	0	0
Sum	304 109	276 533	-27 576	-10

Stabens budsjett består i hovedsak av driftsmidler til ansatte, kostander til innleide bygg fra Arendal Eiendom KF, premieavvik knyttet til pensjonskostnader og forsikringer.

Etter fire måneders drift er stab økonomi og strategi nærmest i balanse knyttet til ordinær drift. Det er et mindreforbruk knyttet til lønn på 370 000 kroner. Det har i perioden vært vakanser i stillinger og sykemeldinger som har gitt et lavere beløp på lønn i forhold til periodisert budsjett.

Merforbruket på vel 27,5 mill. kroner er knyttet til avvik på premieavvik (pensjon) samlet for kommunen. Avviket er etter fire måneder på ca. 25 mill. kroner. Det foreslås å justere budsjett for pensjon etter oppdaterte prognoser fra de ulike pensjonskassene.

Det andre avviket knytter seg til personalforsikringene for hele kommunen som ligger 1,8 mill. kroner over budsjett. Dette har sammenheng med nye priser og foreslås justert i 1. tertial.

På den andre siden er Med forutsetning at de overordnede kostnadene til premieavvik på pensjon og personforsikringer justeres i tertial ventes det balanse for året. Dersom sektoren ikke får tilført midler vil dette gi et merforbruk på ca. 38 mill. kroner.

Tertial 1 pr. enhet - tall i hele 1000 kroner

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Stab kommunalsjef økonomi og strategi	176 298	151 742	-24 556	-16
Stab økonomi	127 348	124 119	-3 229	-3
Stab strategi	463	672	210	31

Det er to staber med eget ansvarsnummer og egen stabsleder.

På stab økonomi er det etter fire måneder et avvik på 3,2 mill. kroner. Dette knytter seg i all hovedsak til avvik på forsikringer. Lønnskostnadene er lavere enn budsjettet (360 000 kroner), mens kostnader opplæring og kurs er noe høyere (110 000 kroner).

På stab strategi er det en besparelse på 0,2 mill. kroner knyttet til noe lavere lønnskostnader og kjøp enn budsjettet.

14.3 Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Stab økonomi og strategi forventes å gå i balanse ved årets slutt, under forutsetning av forslag til justert budsjett blir vedtatt. Det drives en rasjonell tjeneste innenfor de fire fagområdene som ligger til staben; økonomi, strategi, anskaffelser og juss.

Det er noe uforutsett knyttet til pensjonskostnader og husleier for alle bygg som kan gi uforutsette kostnader, som kan påvirke stabens resultat.

14.4 Forslag til budsjettendringer

Enhet	Forslag til endring i driftsbudsjettet	Økt utgift/ red. inntekt	Red. utgift/ økt inntekt
Stab komm.sjef økonomi og strategi	Pensjon	25 000 000	-
Stab komm.sjef økonomi og strategi	Lønnsavsetning	8 500 000	-
Stab økonomi	Personforsikringer justert i henhold til siste prognose	1 700 000	-
Stab økonomi	Økt FDV til Arendal eiendom KF - Korrigeringskommunal deflator	798 000	-
Stab økonomi	Økt FVD til Arendal eiendom KF - Frivilligsentraler, tilskudd jfr. BS-vedtak 190/2022	130 000	-
Stab økonomi	Redusert overføring til Arendal eiendom KF - Gatefotball, kjøp av tomt	-	2 000 000
Stab økonomi	Økt overføring Arendal eiendom KF - Kompensasjon utgifter under snø kaos	2 693 000	-
Stab økonomi	Økt overføring til Arendal eiendom KF - Tilstandsvurdering skolestruktur 2024	1 083 000	-

Det er vesentlig at felles kostnader til pensjon justeres til siste prognose for året. Dette er kostnader som dekkes for alle kommunens ansatte.

Lønnsavsetning er vurdert på nytt med bakgrunn i økt deflator for årets lønnsoppgjør. Det var lagt til grunn 4,9 % og lønnsoppgjøret endte på 5,2 %.

Pensjon og lønnsavsetning er nærmere omtalt i kapitlet om driftsbudsjettet.

Det er også varslet en prisøkning på personforsikringer som foreslås justert i denne tertialrapporten. Det er tegnet personforsikring for fritidskontakter (kollektiv ulykke for støttekontakter) fra og med mars. Dette er beregnet til ca. 20 000 kroner i 2024, og foreslås ikke justert i tertial 1.

Det foreslås noen justeringer i overføringene mellom kommunen og Arendal eiendom KF. Endringene framgår av tabellen over, og er knyttet til kompensasjon for snø kaos, økte utgifter og tilbakeføring av midler til tomt gatefotballen. Det er ikke lagt til grunn å reversere kutt til Arendal eiendom KF knyttet til innkjøp på 2,75 mill. kroner, på samme måte som at sektorene ikke får sine kutt reversert. Det er derimot foreslått av kommunedirektøren at Arendal Eiendom KF får overført ca. 2,7 mill. kroner knyttet kompensasjon for merutgifter til snø kaos.

14.5 Omprioriteringer innenfor sektoren

Det legges ikke inn noen omprioriteringer innenfor staben i denne tertialrapporten.

14.6 Investeringer

6558 - Flytting Agder Renovasjon - forprosjektmidler (2021)

Det er en pågående prosess vedrørende flytting av Agder Renovasjon fra dagens tomt til ny lokasjon. Det ble for 2024 vedtatt 200 mill. kroner til kjøp av ny tomt. Det jobbes nå med oppgjør for flytting av renovasjonsanlegg og utkjøp av administrasjonsbygg, som vil legges frem for bystyret for behandling, og innarbeides i HØP 2025-2028. Det foreligger fortsatt noe usikkerhet rundt totalkostnad for oppgjør ved flytting av anlegg og utkjøp av administrasjonsbygg, da alle

detaljer ikke er endelig avklart.

14.7 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

14.7.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring %-poeng
Korttid	2,4 %	1,3 %	-1,1 %
Langtids	1,6 %	7,5 %	5,9 %
Fravær, sum	4,0 %	8,8 %	4,8 %

Det har vært et økt sykefravær i årets første fire måneder. Det er en reduksjon i korttidsfraværet sammenliknet med 2023, men det har vært en stor økning i langtidsfraværet. Dette har ulike årsaker, og det jobbes med rutiner og tilrettelegging for å øke tilstedeværelsen på jobb.

Det har i tillegg vært en svært krevende vår for økonomistaben, da det pr 1. tertial er ledighet i tre stillinger. Disse skal tilsettes i løpet av 2. tertial. Det jobbes med å fordele oppgaver og ansvar på en hensiktsmessig måte, og oppgaver knyttet til de store prosessene blir prioritert.

14.7.2 Årsverk

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024	Endring
Faste årsverk	19,3	20,3	1,0
Midlertidige årsverk		1,0	1,0
Sum årsverk	19,3	21,3	2,0

Det har vært en økning på ett årsverk fra starten på året. Denne knytter seg til ansettelse på anskaffelser. I tillegg har vi ansatt midlertidig en person fra Trainee Sør i 6 måneder for å styrke kompetansen på analyse.

14.7.3 Heltid

Måleindikator	01.01.24	Pr. april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte NY	97,0 %	97,0 %
Heltidsandel fast ansatte NY	95,0 %	95,0 %

14.7.4 HMS og kvalitet

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024	Enhetens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024		
Antall HMS avvik	0	1	3000	
Antall Kvalitets avvik	0	0	4000	

Det har vært for få avvik meldt inn siste år. Det er kun ett avvik som nå er lukket.

15 Arendal eiendom KF

15.1 Innledning

Arendal eiendom KF er en egen organisatorisk virksomhet underlagt foretakets styre og Arendal bystyre. Tertialrapporten til styret i Arendal eiendom KF presenteres etter kommunelovens særregnskap. Tertialrapporten har hovedfokus på avvik i henhold til budsjett og styrende dokumenter for Arendal eiendom KF.

Spesielle utfordringer

Boligsituasjon

Det er et stadig økende behov for midlertidige boliger og forsterkede boliger. Det pågår arbeider med tre midlertidige boliger på Stoa og to boliger på His. NAV vil blant annet spille inn økning i forbindelse med HØP 25-28. Foretaket ser på tomter og egnede områder for boliger, men det er krevende å finne aktuelle plasseringer. Det er svært lav tomgangsleie på eksisterende boligportefølje som tilsier at det må anskaffes, bygges eller leies inn ytterligere boliger.

Innsparingstiltak 2024 innkjøp

Det ble vedtatt innsparingstiltak på 2,9 mill. kroner på innkjøp i foretaket i HØP 24-27. I disse beregningene presentert fra kommunen ved innkjøpsavdelingen, var innkjøp i investeringsprosjektene tatt med i utregningene. Innkjøp i investeringer har egne bevilgninger med kostnads kalkyler som ligger til grunn for vedtatt bevilgning fra bystyret. Dermed er ikke omfanget av innsparingen oppnåelig i driftsregnskapet, og 2,9 mill. kroner på drift være svært utfordrende å gjennomføre uten vesentlig reduksjon av vedlikeholdet.

I samråd med innkjøpsavdelingen er det sett på hvor i foretaket det er mulige innsparinger.

Mulige tiltak:

- Se på enkelte mindre innkjøp som kan reduseres/spares
- Lage rammeavtaler på innkjøp hvor det ikke er avtaler pr nå.
- Gjøre noe mer arbeid med interne ressurser og vurdere mer ombruk der det er mulig.
- Revidere eksisterende rammeavtaler hvor behovet blir spesifisert – innkjøpsavdelingen vil utarbeide dette i dialog med foretaket for å definere behovet. Men man kan ikke se mulige innsparinger før etter en stund.

Ovennevnte tiltak vil gi noe innsparing over tid, men beløpet er langt unna det vedtatte innsparingstiltaket nevnt over.

Kostnader til ekstremvær i januar

I forbindelse med ekstremværet i januar, har foretaket hatt store ekstra utgifter knyttet til brøyting, holde nødutganger, parkeringsområder og taker mv. fri for snø, totalt utgjør kostnadene for dette 7,5 mill. kroner. Det er sammen med Arendal kommune sendt inn krav om refusjon til Statsforvalteren, for å kunne få dekket inn deler av kostnadene. Foreløpig svar tyder på at en vil kunne få deler av kostnadene refundert. Nivå på refusjon for Arendal eiendom foreligger foreløpig ikke enda. For kostnadene knyttet til ekstremværet som ikke dekkes inn av Statsforvalter vil gå utover driftsbudsjettet til foretaket, hvilket innebærer reduserte muligheter for vedlikehold av kommunens formålsbygg.

Hendelsen på Asdal ungdomsskole, hvor deler av et tak raste, har vært gjennomgått og evaluert. Forsikrings selskapet har meldt tilbake at de vil dekke 60% av skaden. Den resterende delen av utbedringskostnaden vil bli dekket inn ved bruk av mindreforbruket fra 2023. Skaden vil være utbedret og lokalene klare for bruk igjen til skolestart høsten 2024. Det legges frem en egen politisk sak til styret i Arendal eiendom, i forhold til hvilke tiltak som iverksettes, for å hindre at slik hendelse skal skje igjen.

Kostnadsnivå - rentenivå

Kostnadsnivå innenfor bygg og anlegg er fremdeles høyt dette sett i sammenheng med høyt

rentenivå gjør gjennomføring av prosjekter krevende med tanke på økonomi. Det er særlig bofellesskap i privat regi, hvor den enkelte beboer skal kjøpe ut sin leilighet hvor utfordringen er størst.

15.2 Bevilgningsoversikt drift (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Sum bevilgninger drift, netto	-27 589	-24 007	3 582	15
Avskrivninger	88 971	88 971	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	61 382	64 964	3 582	6
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	61 382	64 964	3 582	6
Renteinntekter	-2 587	-1 000	1 587	159
Renteutgifter	3	5	2	40
NETTO FINANSUTGIFTER	-2 584	-995	1 590	160
Motpost avskrivninger	-88 971	-88 971	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-30 173	-25 001	5 172	21

Bevilgningsoversikt drift viser finansieringen av foretakets totale drift. Dette er en obligatorisk oversikt i henhold til forskrift om årsbudsjett og årsregnskap for kommune og kommunale foretak. Oversikten er basert på regnskap per 30.04, og tilhørende periodisert budsjett på samme tidspunkt.

Tabellen som helhet viser at det er i henhold til periodiseringen et netto driftsresultat etter 1.tertial på 30 mill. kroner. Dette resultatet er et øyeblikksbilde og avviker positivt med 5 mill. kroner.

15.3 Økonomisk oversikt etter art - drift (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Overføringer og tilskudd fra andre	-111 383	-108 490	2 893	3
Brukerbetalinger	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter	-30 149	-21 626	8 523	39
SUM DRIFTSINNTEKTER	-141 532	-130 116	11 416	9
Lønnsutgifter	29 662	28 896	-767	-3
Sosiale utgifter	8 944	9 064	120	1
Kjøp av varer og tjenester	63 945	58 579	-5 366	-9
Overføringer og tilskudd til andre	11 392	9 570	-1 821	-19
Avskrivninger	88 971	88 971	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	202 914	195 080	-7 834	-4
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	61 382	64 964	3 582	6
Renteinntekter	-2 587	-1 000	1 587	159
Renteutgifter	3	5	2	40
Avdrag på lån	0	0	0	0
NETTO FINANSUTGIFTER	-2 584	-995	1 590	160
Motpost avskrivninger	-88 971	-88 971	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-30 173	-25 001	5 172	21

Økonomisk oversikt drift etter art er en obligatorisk oversikt i henhold til forskrift om årsbudsjett og årsregnskap for kommune og kommunale foretak. Oversikten er basert på regnskap per 30.04 og

tilhørende periodisert budsjett på samme tidspunkt.

Overføring og tilskudd fra andre

Oversikten over viser at foretaket pr 1.tertial har 2,9 mill. kroner merinntekt sett i forhold til periodisert budsjett. Dette knytter seg til merinntekt på momskompensasjon og mottatt sykkelønnsrefusjon.

Salgs- og leieinntekter

På rapporteringstidspunktet fremkommer det et avvik på 8,5 mill. kroner, dette skyldes i hovedsak at det er regnskapsført fem måneder med leieinntekter for kommunale utleieboliger. Det er mer inntekter sett i forhold til revidert budsjett knyttet til salg av tjenester, samlet er dette et positivt avvik på rapporteringstidspunktet.

Lønnsutgifter og sosiale utgifter

Samlet er det avvik på disse to postene på til sammen 0,9 mill. kroner. Dette henger sammen med overtid i forbindelse med snøværret i januar samt bruk av vikarer på renhold og vedlikehold, dette må sees i sammenheng med mottatt sykkelønnsrefusjon.

Kjøp av varer og tjenester

Denne posten inneholder alle driftsutgifter i foretaket med unntak av enkelte hovedposter som blant annet finans og avskrivninger. Det er flere poster med mindreforbruk og enkelte med merforbruk, samlet sett et avvik på 5,3 mill. kroner. Isolert sett har eiendomsdrift et overforbruk på ca. 7 mill. kroner og det henger sammen med at kostnader knyttet til skade på Asdal skole og ekstra kostnader til snøværret i januar er ført inn under denne posten. De andre avdelingene er enten i balanse eller har et mindreforbruk. Utgifter til strøm avviker i forhold til periodisert budsjett, men sett i forhold til samme tid i 2023 er det langt lavere regnskapsførte kostnader, selv om forbruket er noe høyere i 2024 mot 2023. Vi arbeider for å komme i balanse ved årets slutt.

Overføringer og tilskudd til andre

Denne posten er i all hovedsak momskompensasjon, eller er det overført driftstilskudd innen idrett.

Avskrivninger

Avskrivninger gjøres i sin helhet i april, ingen avvik

Finansposter

Renteinntekter fra bank ligger over budsjett på rapporteringstidspunktet.

15.4 Bevilgningsoversikt investering (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Investeringer i varige driftsmidler	17 858	486 527	468 669	96
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	17 858	486 527	468 669	96
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 999	-53 142	-50 143	-94
Tilskudd fra andre	-19 329	-170 392	-151 063	-89
Salg av varige driftsmidler	-583	-143 163	-142 581	-100
Bruk av lån	7 749	-119 829	-127 578	-106
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-15 162	-486 527	-471 365	-97
Avsetninger til ubundne investeringsfond	583	143 163	142 581	100
Bruk av ubundne investeringsfond	0	-143 163	-143 163	-100
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	583	0	-583	0

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR - UDEKKET BELØP	3 279	0	-3 279	0

Bevilgningsoversikt investering er en obligatorisk oversikt i henhold til forskrifter om årsbudsjett og årsregnskap for kommunale foretak. Oversikten er basert på regnskap per 30.04 sammenlignet mot årsbudsjettet.

Det er på rapporteringstidspunktet investert for 17,8 mill. kroner mot 65,7 mill. kroner samme tid i 2023. Dette avviker mot regulert årsbudsjett på 469 mill. kroner. Det er flere prosjekt som ikke er igangsatt og noen er igangsatt hvor det er store restmidler pr 30.04. Dette er eksempelvis, Østenbuskogen boligfelt med 46,6 mill. kroner, Natvig felt B boligfelt med 41 mill. kroner, bofelleskap på Waglegårdsveien og Marisberg ca. 60 mill. kroner. Helsehus på Saltrød har også restbudsjett. De fleste bofelleskapene har restbudsjett på rapporteringstidspunktet. Se ellers egen status for de ulike prosjektene nedenfor i rapporten.

Utsatt fremdrift Færvik BOS – ombygging på Færvik har vært noe utsatt grunnet planlegging hos enheten. Dette arbeidet er nå tatt opp igjen og det fremmes ny sak til bystyret høsten 2024.

Private bofelleskap – De private gruppene er i ulike faser grunnet reguleringsarbeid og gruppene egne avklaringer. Det er god dialog mellom gruppene og foretaket, og to av gruppene planlegger byggestart i årsskiftet. Eventuelle budsjett-/fremdriftsendringer vil komme frem i arbeidet med ny HØP.

Kompensasjon for merverdiavgift avviker mot årsbudsjett da investeringsnivået har vært lavere enn budsjett.

Tilskudd fra andre er mottatt husbanktilskudd til Røed avlastning på 17,6 mill. kroner. Disse midlene benyttes til nedbetaling av lån.

15.5 Investeringer

06584 - BOF Moldfaret - kommunal - 6 leiligheter, HØP 2022-2025:

Prosjektet er overtatt og ble tatt i bruk fra 1.mai 2024.

06318 - Legevakt/KØH HP 2016-2019:

Byggeprosjektet ble påbegynt våren 2021 og overlevert til Arendal eiendom sommeren 2023. KØH/Legevakten er bygd i tråd med miljøkrav som solceller, passivhusstandard og fjernvarme. Enhetene tok bygget i bruk høsten 2023 og offisiell åpning av helsebygget var 13.11.23. Tilskuddsmidler fra husbanken er mottatt. Forventer å avslutte prosjektregnskapet innen året.

06659 - Kjøp og utvikling av tomter og boliger HØP 2023-2026:

Prosjektet gir AEKF handlingsrom til å kunne gjennomføre kjøp av boliger og igangsette mindre eiendomsutviklingsprosjekter etter behov. Dette gir mulighet for å kunne justere og tilpasse boligporteføljen, og at vi raskt kan igangsette planprosesser eller kjøpe aktuelle tomter som kommunen har behov for.

06402 - Helsehus Saltrød HP 2018-2021:

Bystyret vedtok 09.04.24 at nytt heldøgnsomsorgssenter skal plasseres på Saltrød. Arendal kommune v/planavdelingen fortsetter arbeidet med områdeplanen. Fra foretakets side er det svært viktig for fremdriften og økonomien i byggeprosjektet, at områdeplanen også ivaretar prosjektets behov for fleksibilitet og kostnadskontroll. Fra bystyrets vedtak arbeider foretaket også med punkt 3: "nytt produksjonskjøkken og sentralvaskeri skal vurderes ut fra en hensiktsmessig lokasjon og tidspunkt basert på en vurdering av kostnader og logistikk ut fra et samlet behov".

06597 - Færvik BOS - ombygging HØP 2022-2025:

Utsatt fremdrift Færvik BOS – ombygging på Færvik har vært noe utsatt grunnet planlegging hos enheten. Dette arbeidet er nå tatt opp igjen og det fremmes ny sak til bystyret høsten 2024.

Private bofellesskap HØP 2022-2025:

De private bofellesskapsgruppene er i ulike faser grunnet reguleringsarbeid og gruppenes egne avklaringer. For tre av gruppene har foretaket igangsatt utforming av tegninger/skisser sammen med arkitekt, og sendt inn forespørsel til husbanken om tilskudd. Det påpekes at økte byggekostnader gjør det utfordrende å realisere prosjektene, og det jobbes med kostnadsreduserende tiltak.

Privat BOF 1 - Waglegårdsveien, 8 personer. Her pågår det en større reguleringsplan for området hvor bofellesskapet har avsatt område i starten av feltet. Utforming av bygg sees på også i forbindelse med reguleringsplan. Fremdrift er avhengig av reguleringsplanen.

Privat BOF 2 – Bjorbekk/Nygaard, 6 personer. Reguleringsplan er ferdigstilt og gruppen er godt i gang med byggets utforming, detaljering og beskrivelse.

Privat BOF 3 – Marisberg. Tomten er byggeklar. Gruppen er ikke fulltallig og jobber med å finne flere beboere.

Privat BOF 4 – Natvig, 6 personer. Gruppen har god fremdrift med endelig utforming av bygget og detaljer samt beskrivelse. Reguleringsplanen er klar, dog ligger det en klage, men man antar at denne vil løse seg.

Privat BOF 5 – Stuenes. Det planlegges med tomt på gamle Stuenes gård for 6 personer. Det foreligger skisser på tegninger og husbankforespørselen er godkjent. Det arbeides med reguleringsplanen og avklaringer mot statsforvalter. Prosjektet er avhengig av fremdrift reguleringsplan. Enhet mestrings og habilitering har uttalt til gruppen at dersom dette prosjektet ikke finner den sjette beboeren, vil enheten/kommunen kunne stå som eier av den siste leiligheten.

06471 - Marisberg HP 2019-2022:

Det har vært dialog med grunneier og det er sendt over forslag til avtale for felles utvikling av området og det avventes tilbakemelding.

06654 - Natvig felt B - boligfelt HØP 2023-2026:

Revisjonen av reguleringsplan er vedtatt, men det er kommet en klage som vi antar løser seg. Det arbeides med ABBL om felles løsninger for overvann. Parallelt arbeides det med anbudsdokumenter for opparbeidelse av infrastruktur og tomter for salg. Det er regulert inn tomter for 89 enheter inkl. bofellesskap.

06621 - Østenbuskogen boligfelt 2022:

Planprosess igangsatt, det gjøres undersøkelser og utredninger mht. sulfid, når dette er avklart kan planprosessen ferdigstilles. Reguleringsplan forventes godkjent 1. halvår 2025. Legges opp til ca. 200 enheter.

06679 - Østre Mørfjær boligfelt

Planprosess er igangsatt og meldt oppstart. Det arbeides med mulighetsstudie for hvordan området kan utnyttes. Forventet godkjent plan 1. halvår 2025. Legges opp til ca. 200 enheter.

Avslutning investeringsprosjekt

Prosjekt	Prosjektnavn	Budsjett	Regnskap	Mer- (-)/ mindreforbruk (+)	Endring låneopptak(- økning/ +nedtak)
06266	Kjøp av boliger HP 2015-2018	26 242 373	36 583 002	-10 340 629	0
06275	Kjøp av næringsarealer inkl. Heftingsdalen ifm. E18 HP 2015-2018	17 463 415	8 501 342	8 962 073	0
06390	ENØK årlig	507 250	490 695	16 555	13 244
06418	Agderparken nord - kjøp av næringsarealer 2017	25 445 542	24 904 972	540 570	540 570
06465	Hj baserte tj baser til hj sykepleien HP 2019-2022	2 990 000	2 857 508	132 492	105 994
06545	Nytt bygg Krisesenter tilbud for menn HØP 2021-2025	8 000 000	8 891 257	-891 257	-713 006
06552	Ventilasjonsanlegg Ørbekk 2 HØP 2021- 2025	200 000	0	200 000	160 000
06581	Brannforebygging utleieboliger 2021	2 000 000	3 172 692	-1 172 692	0
06583	Ny barnehage Marisberg - inventar HØP 2022-2025	3 700 000	3 664 056	35 944	28 755
06639	Sikring av Stensåsgruver 2022	500 000	602 570	-102 570	-82 056
06652	Forprosjekt utleieboliger Romstølen vest HØP 2023-2026	0	0	0	0
06668	ENØK-led konvertering Plankemyra 2023	236 900	269 419	-32 519	-26 015
06670	Kjøp av boliger 2023	18 924 000	18 924 052	-52	-42
06671	Asdal u-skole - oppgradering av tak og gesims 2023	3 625 000	3 628 622	-3 622	-2 898
06676	Birkenlund skole - satellitt for ressurscenter/svaksynte 2023	4 952 000	4 980 196	-28 196	-22 557
06680	Myra skole - oppgradering fasader og uteområde 2023	1 200 000	1 281 245	-81 245	-64 996
06683	Myratunet - oppgradering tak 2023	2 100 000	2 148 111	-48 111	-38 489
06687	Myratunet - solceller 2023	1 700 000	1 714 946	-14 946	-11 957
06688	Bjorbekktunet - solceller 2023	1 414 000	1 413 605	395	316
06690	Bjorbekktunet - solceller 2023	447 000	447 156	-156	-125
06691	Brannforebyggende tiltak sentrum 2023	2 500 000	2 827 897	-327 897	-262 318
06705	Oppgradering spesialrom Moltemyr skole 2023	1 000 000	1 415 271	-415 271	-332 217
06706	Ombygging til elever med spesielle behov 2023	570 000	599 898	-29 898	-23 918
06651	Utbygging Flosta, avd. C	5 400 000	2 544 679	2 855 321	2 284 257
Sum		131 117 480	131 863 191	-745 711	1 552 544

I tabellen over er det listet opp investeringsprosjekt som foreslås avsluttet. Tabellen viser et urealistisk merforbruk på 745 711 kroner, deler av dette er dekket opp tidligere og fremkommer ikke i tabellen. Nettobeløp på 1 552 544 kroner benyttes til nedbetaling av gjeld eller reduksjon av nye låneopptak.

Prosjekt 06266: kjøp av boliger er tidligere finansiert med bruk av ubundne fonds midler, det fremkommer ikke i tabellen over.

Prosjekt 06275: budsjettet til dette prosjektet er tatt ned i desembersak 2020 og er mindreforbruk er allerede brukt til nedbetaling på lån.

Prosjekt 06581: brannforebygging utleieboliger 2021 er tidligere finansiert med bruk av ubundne fondsmidler, fremkommer ikke i tabellen over.

15.6 Forslag til endringer i vedtatt budsjett 2024

Driftsbudsjett

Ansvar	Driftsbudsjett, forslag til endring	Økte utgifter / reduserte inntekter	Reduserte utgifter / økte inntekter
5001	Nedtak FDV * KØH/legevakt	4 400 000	
5001	Reduserte driftsutgifter KØH/legevakt		4 400 000
5001	Nedtak overføring strøm til KØH/legevakt, helår 2024	465 000	
5001	Redusert strømutfgift i foretaket		465 000
5001	Korrigerer kommunal deflator. økt overføring		798 000
5001	Endring driftsutgifter	798 000	
5001	Frivillighetssentraler, tilskudd fra kommunen		130 000
5001	Økte driftsutgifter frivillighetssentraler	130 000	
5001	Gatefotball, tas ut ivaretas av kommunen		2 000 000
5001	Gatefotball, redusert overføring fra kommunen	2 000 000	
5001	Tilstandsvurdering skolestruktur 2024, økt overføring fra kommunen		1 083 000
5001	Utgifter i fm tilstandsvurdering skolestruktur 2024	1 083 000	
5001	Bespargelse innkjøp	2 750 000	
5001	Redusert overføring til AK i fm innkjøp		2 750 000
Sum endring		11 626 000	11 626 000

*FDV = forvaltning, drift og vedlikehold

Kommentar

Konstituert daglig leder foreslår at budsjettendringer som fremkommer i tabellen over vedtas.

Mottatt FDV første halvår for KØH/legevakt tilbakeføres til kommunen 2,2 mill. kroner og budsjettet tas ned i sin helhet for 2024 og videreføres til budsjett 2025. Det vil være tilsvarende for strøm, men det er ikke mottatt noe pr 30.04.2024, men budsjett justeres ned.

FDV (forvaltning drift og vedlikehold) skal justeres med kommunal deflator. For foretaket er det innarbeidet i budsjett med en kommunal deflator på 3,7%, dette korrigeres til 4,3% som kommunen har benyttet i sitt budsjett.

Fra tidligere vedtak i bystyret sak 190/2022, skal Arendal eiendom KF få tilført 130 000 kroner for å dekke utgifter til renhold og internett på Eydehavn-Kuben og Tyholmen frivillighetssentral.

Prosjektet kjøp av tomt til gatefotball tas ned i Arendal eiendom og ivaretas av kommunen i henhold til vedtak i helse og omsorgsutvalget 21.3.24.

Kommunen har bestilt en tilstandsvurdering av alle skoler, det er en pågående jobb som er forventet å være ferdig i begynnelsen av august.

Bespargelse på innkjøp er ikke realistisk og foreslås derfor tatt ned. Det er innarbeidet kr 2,9 mill. i budsjett, men realistisk beløp er 150 000 kroner. Overføring fra AEKF til AK tas dermed ned med 2 750 000 kroner.

Investeringsbudsjett

Prosjekt	Investeringsbudsjettet, forslag til endring	Økte utgifter / reduserte inntekter	Reduserte utgifter / økte inntekter
06544	KØH/legevakt og inventar		25 000 000
06318	KØH/legevakt byggeprosjekt	25 000 000	
06692	Røed - tiltak ved bortfall av heldøgns tas ut		7 500 000
06640	Sprinkling Saltrød BOS	5 100 000	
06713	Forprosjekt ombygging av Solhaug	2 000 000	
06640	Husbanktilskudd		4 175 000
	Momskompensasjon	80 000	
	Bruk av lån	4 495 000	
NY felles	"Korreksjon av bevilgningsoversikt investering (teknisk føring) - avdrag på lån justeres opp, med motpost bruk av lån"		72 576 000
NY felles	Avdrag på lån	72 576 000	
Sum endring		109 251 000	109 251 000

Kommentar

Konstituert daglig leder foreslår at budsjettendringer som kommer frem i tabellen over vedtas.

Legevakt/KØH består av to investeringsprosjekt, byggeprosjekt 300 mill. kroner og inventar/utstyr 25 mill. kroner Disse to prosjektene slås sammen til et samlet prosjekt med budsjett 325 mill. kroner inkl. mva. Dette er en teknisk korrigerende grunnet etablering av et IKS (interkommunalt samarbeid), Østre Agder helsebygg IKS, og fordeling av kostnader til de ulike eierkommunene.

Det er vedtatt i bystyret 29.2.24 at Arendal eiendom KF skal igangsette et forprosjekt på ombygging av Solhaug 5. 6 og 7 etasje. I saksfremlegget beskrives det at kostnadene til forprosjektet og eventuell oppstart av ombygging, dekkes inn gjennom omdisponering av rehabiliteringsmidler, opprinnelig avsatt til Røed. Forprosjektet estimeres på 2 mill. kroner inkl. mva.

Lovpålagt branntiltak sprinkling Saltrød BOS ble vedtatt i HØP 22-25 med kr 6 mill. inkl. mva. Grunnet økt omfang av infrastruktur VA og grunnarbeid samt prisstigninger må budsjettet økes med 5,1 mill. kroner. Denne økningen dekkes i sin helhet inn med husbankfinansiering på 4,175 mill. kroner og moms kompensasjon.

Investeringsprosjektet Røed - tiltak ved bortfall Heldøgnsomsorgssenter tas ned grunnet investeringen nytt heldøgnsomsorgssenter er tatt inn i vedtatt HØP 24-27

Etter samtaler med Sørlandet kommunerevisjon (SK revisjon) og med stab økonomi i kommunen må vi korrigere i bevilgningsoversikt investering 2024-2027. Slik det er vedtatt og ligger i dag, må vi endre «bruk av lån» som ligger «positivt» og avdrag på lån som ligger i null. I kommunen ligger dette som negative utlån.

Det er budsjettert med momskompensasjon, tilskudd fra andre og salg på til sammen 229 mill. kroner. Vi skal investere for 156,4 mill. kroner slik at vi kan nedbetale lån med 72,5 mill. kroner.

Vi skal ikke ha inntekter på en kostnadskonto eller motsatt, derfor denne endringen nå i tertial.

15.7 Tiltak for å komme i balanse

Det kjøres stram økonomistyring og reduksjon av vedlikehold fram til tilskudd for ekstraordinære utgifter i forbindelse med ekstremværet er avklart. Det jobbes med å få på plass innsparinger på innkjøp i samarbeid med innkjøpsavdelingen

15.8 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

15.8.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring
Korttid	2,5%	2,1%	-0,4%
Langtids	6,9%	6,9%	0,1%
Fravær, sum	9,3%	9%	-0,3%

Tabellen over er lagt inn av Arendal kommune.

Sykefraværet er avvikende mellom AK sine tall og AEKF sine tall. AEKF henter tall fra "rapport innsikt" og avviket må blant annet forklares med at AEKF benytter feriekorrigert fravær.

Tabell fra AEKF

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring
Korttid	2,31	1,95	0,36
Langtids	6,38	6,18	0,2
Fravær, sum	8,69	8,13	0,56

15.8.2 Årsverk

Måleindikator	1. januar 2024	30.april 2024	Endring
Faste årsverk	144,8	146,3	1,5
Midlertidige årsverk	4,7	6,8	2,1
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	149,5	153,1	3,6

Tabellen over er lagt inn av Arendal kommune.

Årsverkstallet er en øyeblikkstill og er noe avvikende mellom AK sine tall og AEKF sine tall. Dette grunnet at AEKF har korrigert for ansettelses/oppsigelser i perioden, for å vise det reelle antall ansatte.

Måleindikator	1.januar 2024	30.april 2024	Endring
Faste årsverk	146,2	144,3	-1,9
Midlertidige årsverk	6	6,8	0,8
Sum årsverk	152,2	151,1	-1,1

15.8.3 Heltid

Måleindikator	1. januar 2024	30.april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte NY	89,6%	89,8%
Heltidsandel fast ansatte NY	68,5%	69,5%

15.8.4 HMS og kvalitet

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024	Enhetens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024		
Antall HMS avvik	68	82		250
Antall Kvalitets avvik	1 685	2 121		

15.9 Vedtak i foretakets styre

Styret i Arendal eiendom KF har behandlet tertialrapporten i møte 21. mai:

Arendal kommune

Saksprotokoll

1. tertial 2024 Arendal eiendom KF

Arkivsak-dok. 22/9052
Saksbehandler Karina Furevik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Styret Arendal eiendom KF	21.05.2024	24/21

Daglig leders forslag til vedtak

1. Styret i Arendal eiendom KF tar tertialrapporten til etterretning
2. Styret i Arendal eiendom KF vedtar foreslåtte budsjettendringer

Styret Arendal eiendom KF har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 24/21

Møtebehandling

Votering

Enstemmig

Styret Arendal eiendom KF vedtak/innstilling

1. Styret i Arendal eiendom KF tar tertialrapporten til etterretning
2. Styret i Arendal eiendom KF vedtar foreslåtte budsjettendringer

16 Arendal havnevesen KF

16.1 Innledning

Arendal havnevesen KF er en egen organisatorisk virksomhet underlagt foretakets styre og Arendal bystyre. Tertialrapporten har hovedfokus på avvik i henhold til budsjett og styrende dokumenter for Arendal havnevesen KF.

Arendal Havn er selvfinansiert og mottar ingen økonomiske overføringer fra Bystyret. Arendal Havn må derfor sikre en akseptabel lønnsomhet og en bærekraftig økonomi for å kunne ivareta behovene for drift, vedlikehold og investeringer.

Havnens inntekter genereres fra kommersielle avtaler med næringslivet og brukerbetaling i småbåthavner og gjestehavn. Inntektene skal betjene alle finansielle- og driftsutgifter. Havnens budsjetter utarbeides basert på markedsforventninger og forventet kundeaktivitet. Det er et mål å generere et økonomisk overskudd og bygge opp fond.

16.2 Bevilgningsoversikt drift (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Sum bevilgninger drift, netto	-10 464	-12 588	-2 125	-17
Avskrivinger	17 545	14 007	-3 538	-25
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	7 081	1 419	-5 663	-399
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	7 081	1 419	-5 663	-399
Renteinntekter	-502	-167	336	201
Renteutgifter	5 133	5 136	3	0
Avdrag på lån	4 268	4 268	0	0
NETTO FINANSUTGIFTER	8 899	9 238	339	4
Motpost avskrivinger	-17 545	-14 007	3 538	25
NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 564	-3 350	-1 786	-53
Bruk av bundne driftsfond	-2 569	0	2 569	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	203	203	100
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 569	203	2 773	1 366
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-4 133	-3 147	986	31

16.3 Økonomisk oversikt etter art – drift (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Overføringer og tilskudd fra andre	-195	0	195	0
Brukerbetalinger	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter	-25 298	-23 016	2 282	10
SUM DRIFTSINNTEKTER	-25 493	-23 016	2 477	11
Lønnsutgifter	4 484	4 185	-299	-7
Sosiale utgifter	699	1 154	455	39
Kjøp av varer og tjenester	9 854	5 056	-4 798	-95
Overføringer og tilskudd til andre	-8	17	24	141
Avskrivinger	17 545	14 007	-3 538	-25

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
SUM DRIFTSUTGIFTER	32 575	24 435	-8 140	-33
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	7 081	1 419	-5 663	-399
Renteinntekter	-502	-167	336	201
Renteutgifter	5 133	5 136	3	0
Avdrag på lån	4 268	4 268	0	0
NETTO FINANSUTGIFTER	8 899	9 238	339	4
Motpost avskrivninger	-17 545	-14 007	3 538	25
NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 564	-3 350	-1 786	-53
Bruk av bundne driftsfond	-2 569	0	2 569	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	203	203	100
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 569	203	2 773	1 366
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-4 134	-3 147	987	31

Utgifter og inntekter pr. ansvar (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Arendal havnevesen				
Sum utgift	17 041	15 785	-1 256	-8
Sum inntekt	-15 056	-15 068	-12	0
Sum netto	1 984	687	-1 297	-189
Småbåthavn				
Sum utgift	6 974	2 854	-4 121	-144
Sum inntekt	-13 161	-7 820	5 341	68
Sum netto	-6 187	-4 966	1 221	25
Gjestehavn				
Sum utgift	416	1 194	778	65
Sum inntekt	-348	-295	53	18
Sum netto	68	897	829	92
Fellesområde				
Sum utgift	17 545	14 210	-3 335	-23
Sum inntekt	-17 545	-14 007	3 538	25
Sum netto	0	203	203	100

Arendal Havnevesen:

Resultatet i havnen er 1,3 mill. kroner lavere enn budsjettet. Overskridelsene skyldes hovedsakelig vedlikehold av maskiner, som ligger 0,5 mill. kroner over budsjett, samt ekstra bemanning og innleie av lastebiler for godshåndtering, som er 0,6 mill. kroner over budsjett.

Småbåthavn:

Inntektene i småbåthavnen inkluderer en forhåndsutbetaling på 5,8 mill. kroner til gjenoppbyggingen av småbåthavneanlegget i Kuviga, samt påløpte utgifter på 4,2 mill. kroner. Dette er hovedårsaken til budsjettoverskridelsen. Det er estimert et budsjett på 8 mill. kroner for 2024. Ser man bort fra Kuviga, er inntektene i småbåthavnene 0,2 mill. kroner lavere enn budsjettet. Dette er årsaken til resultatavviket på ca. 156 000 kroner.

Gjestehavn:

Sesongen for gjestehavna strekker seg fra mai til september. Før sesongstart kommer inntektene fra båter som ligger i vinteropplag i gjestehavna. Havnen har redusert drifts- og vedlikeholdsutgifter i perioder når det ikke er beboere i havnen. Utgiftsreduksjoner til bemanning, strøm, kommunale avgifter samt kjøp av varer og tjenester utgjør til sammen omtrent 700 000 kroner.

16.4 Bevilgningsoversikt investering (hele 1 000 kr)

Beskrivelse	Måned 1 - 4 (R)	Måned 1 - 4 (B)	Måned 1 - 4 (A)	Måned 1 - 4 (A%)
Investeringer i varige driftsmidler	6 572	44 603	38 031	85
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	6 572	44 603	38 031	85
Bruk av lån	-6 316	-44 603	-38 287	-86
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-6 316	-44 603	-38 287	-86
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR - UDEKKET BELØP	256	0	-256	0

16.5 Investeringer

11487 - Sandvikodden (oppgradering bygg fjellhall) 2019:

Prosjektet er avsluttet. Tankanlegget er vesentlig oppgradert, inkludert ny coating i seks tanker og installasjon av et nytt overvåkningssystem f. I tillegg er det opprettet/oppgradert kontorlokaler på Sandvikodden og i Barbu.

11550 - Håndteringsutstyr/logistikk Eydehavn terminal:

Flere delprosjekter avsluttes i forbindelse med Tertial 1, 2024. Det gjenstår anskaffelse av container åk, biler og eventuelt en terminaltraktor.

16.6 Forslag til endringer i vedtatt budsjett 2024

Driftsbudsjett

Ansvar	Driftsbudsjett, forslag til endring	Økte utgifter / reduserte inntekter	Reduserte utgifter / økte inntekter
6001002?	Kuviga småbåthavn – Erstatning	8 000 000	8 000 000
6001006	Avskrivninger	3 538 186	
6001006	Motpost avskrivninger		3 538 186
Sum endring		11 538 186	11 538 186

Budsjettavviket i småbåt skyldes hovedsakelig forskuddsbetalinger og utgifter til reetablering av anlegget i Kuviga. Det er estimert et budsjett på 8 mill. kroner for 2024. Den andre endringen gjelder budsjetterte avskrivninger som er lavere enn det faktiske nivået for 2024.

Investeringsbudsjett

Prosjekt	Investeringsbudsjettet, forslag til endring	Økte utgifter / reduserte inntekter	Reduserte utgifter / økte inntekter
11600	Regulering og prosjektering (2021)	2 000 000	
11612	Roro-Kai Eydehavn (2024)	40 000 000	
11613	ATS (2024)	3 000 000	
	Låneopptak		42 000 000
	Overføring fra drift		3 000 000
Sum endring		45 000 000	45 000 000

11600: Prosjektet omhandler områderegulering for havne- og industriområdet på Eydehavn. Statsforvalteren har krevd omfattende utredninger relatert til helse, oppvekst, støy og miljø. Dette har medført en overskridelse av det opprinnelige budsjettet. Et låneopptak på 2 mill. kroner vil dekke denne overskridelsen og slutføring av prosjektet.

11612: Arendal Bystyre har vedtatt etableringen av en RoRo-kai på Eydehavn 2 mai 24. Det vedtatte budsjettet er på 75 mill. kroner, hvorav 40 mill. kroner er allokert til 2024 og de resterende 35 mill. kroner til 2025.

11613: Arendal bystyre fattet den 22. juni 2023 et vedtak om opprettelsen av Arendal Terminal Service AS (ATS). Selskapet etableres med et kapitalinnskudd på 3 mill. kroner fra havnevirksomhetens frie midler.

16.7 Tiltak for å komme i balanse

16.8 Fravær, HMS, kvalitet og årsverksrapportering

16.8.1 Sykefravær

Måleindikator	Hittil i år 2023	Hittil i år 2024	Endring
Korttid	2,3%	3,3%	1%
Langtids	10,5%	2%	-8,5%
Fravær, sum	12,9%	5,3%	-7,5%

16.8.2 Årsverk

Måleindikator	1. januar 2024	30.april 2024	Endring
Faste årsverk	14,5	14,5	0
Midlertidige årsverk	2	2	0
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	16,5	16,5	0

16.8.3 Heltid

Måleindikator	1. januar 2024	30.april 2024
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse fast ansatte NY	96,7%	96,7%
Heltidsandel fast ansatte NY	93,3%	93,3%

16.8.4 HMS og kvalitet

Styringsindikator	Resultat		Kommunens mål 2024	Enhetens mål 2024
	1. tertial 2023	1. tertial 2024		
Antall HMS avvik	4	9		
Antall Kvalitets avvik	32	21		

16.9 Vedtak i foretakets styre

Havnestyret Arendal Havn KF har behandlet saken i møte 15.05.2024 sak 24/28 Møtebehandling

Votering

Enstemmig vedtatt

Havnestyret Arendal Havn KF vedtak/innstilling

Arendal havnestyre vedtar tertialrapport 1-2024 og oversender til Bystyret for endelig vedtak og godkjenning.